JUN 13 1913
The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

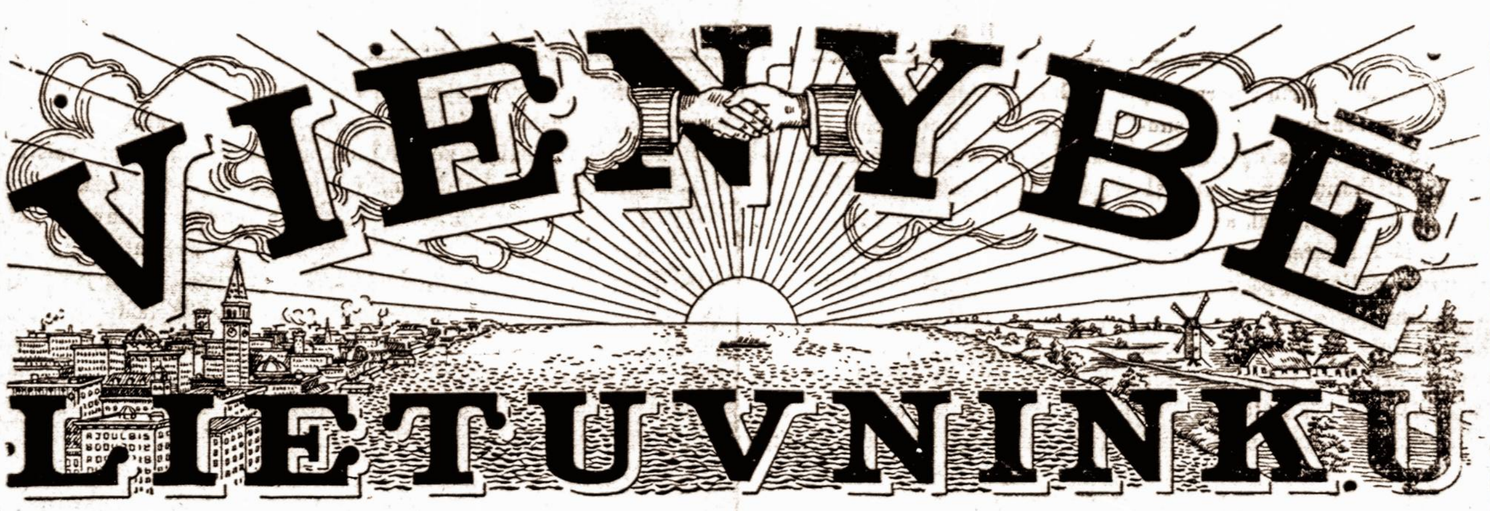

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis & Co.(Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 24. Brooklyn, N. Y. 11 d. Birželio (June) 1913 m. Metai XXVIII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

ATBUKĘ ĮRANKIAI.

Taip, mes gyvename dvidešimtame šimtmetyje. Šim tmetyje skaitlingų ir naujų išradimų įvairiose mokslo šakose. Bet ar bus lemta šiam šimtmečiui išrasti tokurie išgelbėtų žmoniją nuo kuris išgelbėtų žmoniją nuo tos baisios žaizdos — girtuoklystės?!

Kokią blėdę atnešą tas žmonijos botagas — nėra reikalo kalbėti. Tas klausimas ganėtinai apibudintas net musų spaudoje, nekalbant jau apie svetimtaučius.

Laikraščiai naudojasi kiekviena proga, kad parodžius visuomenei girtuoklybės pasekmes. Čia ir cholera, čia ir sifilis ir kitos visokios ligos bei baisenybės, kilančios nuo girtuokliavimo.

Bet tuo, manau, vargiai ką-nors galima atsiekti.

Apgailestaukime, sakysime, ligonį, kiek tik norime ir kaip tik norime, juk nuo to jo padėjimas nepagerės. Čia reikia ne tuščių žodžių, bet gero gydytojaus, kuris išrautų tą ligą iš-pat šaknių, nes kitaip liga vėl gali atsikartoti.

Su girtuoklybe, kaipo visuomenės liga, irgi panašiai elgties.

Daugumas laikosi tos nuomonės, jog girtuoklybė įleido taip giliai savo šaknis vien delto, kad musų liaudis nesupranta alkoholiaus kenksmingumo.

Reiškia, prirodyk jam blėdį svaiginančių gėrimų ir girtuoklybę kaip su ranka atimsi...

Tečiau prisižiurėję gyveniman, mes visai ką kitą matome.

Reikia manyti, kad, taip vadinamieji, inteligentai supranta alkoholiaus nenaudą. Musų daktarai, kunigai, rašytojai ir kt. juk žino kuo užsibaigs jų girtas gyvenimas. O geria — geria taip, kad net baimė ima ir už žmogų...

Norint galima butų priskaityti iš girtuoklių tarpo (kaip mirusiųjų, taip ir tebegyvenančiųjų) nemažai žymių visuomenės veikėjų, bet... nuo to juk nebus nė šilčiau, nė šalčiau... Tiek to.

Apskritai imant, visas girtuoklybės priežastis bei priežastėles galime suvesti prie šių trijų pamatinių — psichologiškos, fiziologiškos ir ekonomiškos.

Prie pirmųjų priklauso, taip sakant, dvasiniai žmogaus reikalai.

Žmogus — tai sąmoningas sutvėrimas, turintis jausmus, protą ir supratimą, o ne koks automatas, su kuriuo galime daryti, ką tik mes norime.

Dirbdamas ištisas dienas, ištisus mėnesius, metus prie sunkaus darbo, jis supranta apverktiną savo padėjimą. Dabartis neužvydėtina — ateitis tamsi. Priegtam dar neskaitlingas liuosas valandas nėra progos tinkamai su vartoti. Niekas neatgaivina nualintos jo sielos, niekas nesuteikia jam paramos. Tuštumas išvydinis ir vidujinis duoda plačią dirvą nubodumui.

Žmogus kankinasi, nubodauja — ir, pagalios, randa nusiraminimą alkoholiuje...

Prie psichologijos prisideda ir musų buvis, fiziologija; geria ne tiktai iš nubodumo, rupesčio, vargo — geria ir iš šalčio, iš alkio, iš nuovargio.

Senai jau darodyta, jog alkanieji daugiau geria už sočiuosius — teisingiau, greičiau jie apsigeria. Statistika parodo, kad ant kiekvieno angliko ar francuzo daugiau išpuola svaiginančių gėrimų, tečiau jų sotus organizmas lengvai tai perneša. Tuo tarpu musų brolis, suvartodamas mažiau alkoholio, greičiau apsigeria ir tuo budu ardo savo sveikatą.

Sąryšije su žmonių girtuoklybe dar yra ir musų klimatas (oras), drapanos, darbo budas, etc.

Nors yra darodyta, kad alkoholis menkai šildo (daugiau šildo šaltas vanduo), bet jis laikinai atbukina žmogaus jausmus — reiškia nebėra taip skaudžiai jaučiamas šaltis.

Geria ir iš neturto (keistai skamba). Bėdinųjų luomas paskendęs girtuoklybėje. Tą galima išaiškinti tuo bendru apsireiškimu, kad mažo negaila.

Taupo rublius — nebrangina kapeikų. Jąs leidžia be jokio apsvarstymo, stengdamies nusipirkti nors valandinį smagumą. Keršija dabartimi ateičiai.

Trįs ketvirtadaliai užsiima tokiu keršijimu...

Bet, antgalo, kaip kovoti su girtuoklybe, ir, apskritai imant, ar tas galima?

Be abejonės.

Jei nepedirbsi žmonių sielos, tai juk lengvu budu galima perkeisti gyvenimo aplinkybes: užmušti nubodumą, pagerinti maistą, palengvinti darbą ir tt.

Reikėtų pradėti kovą su nubodumu, kaipo viena svarbiausių girtuoklybės priežaščių.

Aiškus dalykas, — juk žmogus liuosu laiku butinai trauks karčiamon, jei jam nebus nieko naudingesnio veikti.

Prašalinti tą pavojų galime dorais pasilinksiminimais. Reikalingi juokai. Juokas nepaprastai veikia į žmogaus sielą — suramina jį, priparodo vidujinį tuštumą...

Bet musų žmonės gyvena be juokų ir ne delei juokų...

Pas mus blaivybės nėra ir buti negali. „Blaivybės" draugystės — absurdas, atbukę įrankiai. Jų Lietuvoje yra devynios galybės, o vienok girtuoklybė nei kiek nesimažina. Mat manoma, atlaidais ir tuščiais žodžiais prašalinti visuomenėje ligą, iššauktą paties gyvenimo.

Tol blaivybė neįvyks, kol nebus prašalinta nors dalis priežasčių, stumiančių prie girtuoklybės.

Kastas Augustinavičius.

Peržvalga.

// **Lietuviai atsižymėjo savo išdirbiniais.** „L. U." praneša, kad nesenai atsibuvusioj Peterburge liaudies išdirbinių parodoj, kur buvo suvežta iš įvairių Rusijos kampų-kampelių visokių daiktų, puikiai atsižymėjo savo išdirbiniais ir lietuviai. Reikią pridurti, kad kiekviena tauta arba draugija vis skyrium turėjo išstačius savo daiktus; tokių skyrių buvo apie 200, tarpe kurių buvo ir Lietuvių Dailės Draugijos skyrius. Lietuvių skyrius daugeliui kam labai patikęs. Tokių gražių juostų ir kitų audinių, kaip lietuvių, maža tebuvę. Daugelis svetimtaučių pirkę lietuvių juostas ir kitus išdirbinius. Draugija už tuos išstatytus lietuvių išdirbinius gavusi didelį sidabro medalį. Tai didelis pagyrimo ženklas. Parodoj, kaip rašoma, atsilankė apie 170,000 žmonių.

*

// **Septintoji Lietuvių Dailės Paroda.** Gegužio 12 d. (s. kal.), kaip praneša Lietuvos laikraščiai, prasidės Lietuvių Dailės Paroda, kuri tęsis ištisą mėnesį. Paroda busianti įvairi ir įdomi. Atsiųsti paveikslai šių dailininkų: Kalpoko, Varno-Rikkers, Šileikos, Žmuidzinavičiaus, Mackevičiaus ir kitų. Dar laukiami paveikslai: Stabrauskio, Daugirdo, Igno Šlapelio ir kt.

*

// **Spaudos klausimas Rusijoje.** Keletą metų laukė Rusija sutvarkymo spaudos dalykų. Visą tą laiką Rusijos valdžia perdaug jau nemielaširdingai konfiskuodavo kningas, bausdavo laikraščius ir visokiais budais persekiodavo šiek-tiek laisvesnį žodį. Net Dumos atstovų kalbas Rusijos cenzura draudė ir draudžia spausdinti laikraščiuose. Žodžiu sakant, ant kiek reakcija ėjo smarkyn, ant tiek valdžia stengėsi suvaržyti ir spaudą ir priversti, idant butų spausdinama tik tie dalykai, kas jai patinka.

Iš tokio žiauraus pasielgimo Rusijos valdžios su spauda piktinosi ne tik pilnai laisvo žodžio šalininkai, ne tik valdžios priešai, bet ir taip vadinamieji dešinieji bei senos tvarkos palaikytojai pas kurius dar nebuvo užgesęs supratimas, kas tai yra spauda ir kokiomis taisyklėmis ji privalo naudoties.

Visa Rusija laukė naujo įstato, kuris sutvarkytų spaudos dalykus t. y. duotų jai šiokią-tokią laisvę ir apsaugotų ją nuo įvairių Rusijos valdininkų sauvalės. Valdžia gi žadėjo tinkamai viską sutvarkyti... Galop spaudos įstato projektas liko „sutvarkytas" ir, žinoma, „tinkamai". Stačiai sakant valdžia parodė, kad ji visai nesiskaito su visų žmonių nuomone bei jų norais, — ji aiškiai parodė, kad Rusijoj dabar visai nėra vietos laisvam žodžiui; valdžia aiškiai ir viešai parodė, kad Rusijoj dabar viešpatauja tik sauvališka valdžia, kurios turi visi krašto pavaldiniai klausyti ir pildyti jos paliepimus bei nurodymus.

Visa viltis apie atgavimą laisvės spaudai, apie laisvą žodį laikraščiuose bei kningose pas visus galutinai pranyko. Visi pamatė, kad išėjus naujam įstatui Rusijos spauda bus dar baisiau suvaržyta, negu buvo iki šiol.

Kurių laikraščių bei žurnalų atstovai savo susirinkime, kuris nesenai atsibuvo rusų literaturos draugijos name Peterburge, pasiėmė išimtinai svarstymu to naujo spaudos projekto. Susirinkimas išnešė sekančią rezoliuciją:

„Redakcijos skaito savo dorišką priederme protestuoti prieš šitokį projektą ir įvairiausiomis, tam tinkamomis priemonėmis kovoti už žodžio laisvę".

Įtekmingas ir rimtas dešiniųjų organas „N. Vr.", nors nedalyvavo šitame susirinkime, tečiaus neperstoja kritikuoti tą naują spaudos projektą ir vadina jį visai netikusiu.

Visa Rusijos inteligentija, visi šalininkai laisvo žodžio su panieka ir pasibjaurėjimu žiurį ant šito spaudos projekto. Visiems gerai žinoma, kokia yra dabartinė Duma — juk jos atžagareiviškumas tankiai **pralenkia** net pačią valdžią. Užtai Duma nesipriešįs šitam valdžios sutaisytam spaudos projektui — ji, žinoma, pritars ir pridės savo sankciją. Rusijos spauda perleidžia dabar labai sunkius laikus. Vienok taip tęstis ilgai negali — šiaip ar taip, venok artinasi laikas, kada ir Rusijoje laisvas spaudos žodis įgys pilietystės teises...

*

// **Historiška sensacija.** Geriausiame Rusijos laikraštyje, „Russk. Viedomosti" (Maskva), kur sądarbininkauja beveik išimtinai universitetų profesoriai bei baigę augštus mokslus vyrai, nesenai tilpo labai įdomus straipsnis — feljetonas plačiai Rusijoje žinomo historiko, Maskvos universiteto profesoriaus Kizevetter'o, apie nesenai pasirodžiusį francuzų kalboje veikalą, parašytą garsaus francuzų historiko, dvasiškio Pirlingo, po antgalviu: „Ar tik ne kataliku mirė imperatorius Aleksandras I?" Šitas veikalas išimtinai paremtas ant paslaptingos kelionės Rusijos generolo Mišo pas Romos popiežių. Pirlingui pasisekė Romos archivuose surasti dokumentus, kurie atsineša prie tos kelionės, ir jis dabar tvirtina, kad — „Mišo pranešė popiežiui Leonui XII ne daugiau, ne mažiau, kaip tvirtą imperatoriaus Aleksandro I sumanymą priimti katalikų tikėjimą ir prijungti prie jo visas po jo valdžia esančias tautas".

Pagal Pirlingo historiškų suradimų išeina, buk imperatorius, — „pavesdamas generolui Mišo išpildyti augščiau paminėtą misiją. pasakė jam: „Aš permatau visą sunkumą šitų mano žingsnių, vienok, jeigu man reiktų likti kankiniu šito prakilnaus darbo, aš skaityčiau save laimingu".

„Aš puoliau ant kelių prieš popiežių", — pasakojo (savo draugams) Mišo, — ir imperatoriaus vardu pripažinau popiežių bažnyčios galva"

Popiežius, išklausęs tą jo malda vimą, buk sutikęs pradėti delei to dalyko tarybas ir manęs pasiųsti Rusijon kardinolą Orioli, bet mirtis imperatoriaus Aleksandro I (1825 m.) suardė visus tuos planus. Vienok šitas faktas nei kiek netrukdo Pirlingui išreikšti daleidimą, kad imperatorius Aleksandras mirė budamas „slaptu" kataliku.

A. Kizevetter nors neužginčija šito Pirlingo daleidimo, tečiaus tą jo visą atidengimą bei išvedimą skaito jis neužtektinai paremtu faktais reikalaujančiais dar labai rimto perkratymo.

Politikos savaite

SUVIENYTOS VALSTIJOS.

Visiems žinoma, kokis buvo iškilęs trukšmas delei Japonijos valdžios protesto prieš užtvirtinimą įtsato, kuriam lieka uždraudžiama geltonveidžiams valdyti Californijoje žemės plotus. Buvo net kalbama apie gręsiantį karą tarpe Japonijos ir Suvienytų Valstijų. Tečiau šiose dienose Japonijos ambasadorius Chinda, kaip pranešama iš Washingtono, padavė Suv. Valst. sekretoriui Bryan'ui formališką savo valdžios pranešimą, sulig kurio Japonija sutinka ant Amerikos projekto, kad tie visi ginčai išrišimui but perduoti taikos konferencijai. Iš viso to pranešamo bei Chinda'os paaiškinimų matyti, kad Japonijos valdžia tikrai nori taikos budu užbaigti visus nesusipratimus. Vienok tas klausimas rimtai dar svarstomas Suv. Valst. valdžia, nes Japonija visgi stato nekurius reikalavimus.

MEKSIKA.

Meksikos sumišimai bei suirutės liko stačiai paprastu dalyku— taip visi prie tų sumišimų pripratо, kad mažai net jais interesuojasi; tartum, kad ta kraujuota kova amžinai turi tenai tęstieš, tartum, kad revoliucijoniška dvasia įėjo visų meksikonų paprotin. Vienok giliau į tą visą pažvelgus, stačiai baisu pasidaro, ir tuoj užduodi sau klausimą: „Kas priverčia meksikonus kovoti tarpe savęs, viens su kitu? ir kada tos pjovynės bei kruvini mušiai ten galutinai pasibaigs?"...

Šiose dienose revoliucijonieriai panešė gan didelius nuostolius — juos keliose vietose sumušė valdžios kareiviai. Taip gen. Pedro Ojedos, valdžios kariuomenės vadas, privertė revoliucijonierius apleisti vietas ties Moytorena. Revoliucijonierių eilėse jaučiasi nedateklius amunicijos ir vandens, delei ko vadai yra verčiami stoti į mušį su valdžios kareiviais, idant šiokiu ar tokiu budu pabaigti tą baisų padėjimą.

Kaip praneša iš El Paso, Tex., nuo birželio 3 d., kad tarp sostinės Chihuahua ir Santa Rosalia ištiko baisiai žiaurus mušis, kuriame žuvo apie 400 revoliucijonierių ir apie tiek liko sužeista; gan dideli nuostoliai yra ir iš valdžios pusės. Valdžios kareivius vadovavo pulk. Romeo; valdžia buvo pasiryžusi, nežiurint ant nuostolių, atimti „Mexican Central" geležinkelį iš revoliucijonierių rankų, idant vėl atnaujinti komunikaciją tarpe šalies sostinės ir piet. provincijos. Valdžios kareiviai pergalėjo delto, kad pačiame svarbiame mušio momente pribuvo jiems tvirta pagalba.

Ties Natchez, kaip praneša iš Samoa, 300—400 revoliucijonierių tapo apsiausti valdžios kareivių ir visi išmušti. Vienok šita yra valdiška žinia ir gali but ne visai tesinga.

Vienok mušyje prie Matamoras (ant Meksikos jurės kranto ir Texas'o valst. rubežiaus) birželio 3 d. revoliucijonieriai, vadovaujant gen. Lucio Blanco, arti miesto Brownsville, Texas, smarkiai sumušė valdžios kareivius 12 valandų mušyje. Panešti dideli nuostoliai iš vienos ir kitos pusės — apie 400 užmušta ir tiek pat sužeista. Pergalėti valdžios kareiviai perėjo rubežių ir liko nuginkluoti Suv. Valst. valdžios. Valdžios kareivių vadas majoras Estaban Ramos liko sunkiai sužeistas ir dabar guli Brownvillės ligonbutyje.

BALKANŲ KLAUSIMAS.

Nors Balkanų karas, t. y. karas tarp Turkijos ir keturių valstijų, formališkai jau pasibaigė, tečiaus dar negalima pasakyti, kad Balkanų dangus galutinai išsiblaivė. Tas konfliktas, kuris iškilo tarpe pačios Balkanų koalicijos — Serbijos ir Graikijos su Bulgarija, jokiu budu negali dar užsibaigti, nors pasktinėmis dienomis visas dalykų stovis žymiai pagerėjo. Bulgarijos ir Serbijos premjerų susivaziavimas bei konferencija, atsibuvusi berželio 2 d. ant Bulgarijos rubežiaus, buvo tikrai draugiška, nors, žinoma, tikro užbaigimo to konflikto neįvyko. Galop liko nutarta padaryti konferenciją išrišimui to klausimo Peterburge. Rusijos žymesnieji politikieriai bei valdžios šulai tiki, kad šita konferencija užbaigs visus nesusipratimus, iškilusius tarpe koalicijos sąnarių.

Serbija ir Graikija, kaip pranešama iš Solonikų, padarė tvirtą sutartą laikyties vienybės ir tikro draugiškumo užbaigime bei išrišime konflikto su Bulgarija. Nežiurint ant to, kad visi tartum nori susitaikinti, Serbija, Graikija ir Bulgarija neperstoja drutinti savo kariuomenę ir traukti ją į tinkamesnes vietas.

Žinios, ateinančios iš Londono nuo birželio 5 d., skelbia, kad Balkanuose vis dar kalbama, jog tas konfliktas neapsieis be tikro karo. Apart to, pranešama, kad Rumunija yra pasiryžusi susijungti su Bulgarija ir veikti kartu priešais Serbiją ir Graikiją.

Iš Sofijos (Bulgarija) pranešama, kad bulgarų valdžia nori perduoti išrišimą Solonikų klausimą šešioms didžiosioms Europos valstijoms, o graikų valdžia — trims, butent: Anglijai, Rusijai ir Francijai.

Kaslink Albanijos rubežių bei pinigiško atlyginimo karo nuostolių, kurio reikalauja kaolicija nuo Turkijos, eina dabar tarpe įvairių valstijų atstovų gan karšti ginčai. Taip iš Paryžiaus pranešama nuo birželio 4 d., kad 50 Europos valstijų delegatų buvo padarę konferenciją užsienio dalykų rume, kur nuodugniai buvo svarstomas pinigiško atlyginimo klausimas. Pirmsėdžiu šitos konferencijos buvo Francijos užsienio ministeris, Steph. Pichon.

Išrišti galutinai visus klausimus, kuriuos pagimdė Balkanų karas — tai darbas labai sunkus. Nors ištiesų visiems geistina taika, nors kariavusiųjų valstijų žmonės bei kareiviai yra baisiai nualinti, nors visų tų valstijų iždai galutinai ištuštinti, tečiaus, svarstant svarbiuosius klausimus, kila aštrus ginčai, užsispyrimai, ir kartais daeina iki tol, kad, rodos, visos tarybos perniek, kad tie svarbus klausimai liks išrišti tik spėka. Delei įvairių permainų politikos gyvenime ir delei sunkumo tų visų klausimų prie užbaigimo Balkanų karo visų Balkanų valstijų kabinetai, anot pranešimų iš Bucharest'o (Rumunija) nuo birželio 5d., pasirengė atsistatydinti.

Paskutinės žinios iš Londono skelbia, kad tarp bulgarų ir serbų iš vienos pusės ir turkų iš kitos iškilo kokie-tai nesusipratimai, kurie davė progą nekuriems laikraščiams pagarsinti, jog Londono taikos sutartis greitu laiku gali likti vėl sulaužyta.

Iš Visur.

× **Rinkimų Landtag'an rezultatas.** Rinkimai įgaliotinių Prusijos Landtag'an atsibuvo gegužio 16 d. Kokios-nors didesnės permainos atsovų eilėse matyt, nebus. Social-demokratai, kurie tikėjosi gerokai laimėti, kaip rodos, gaus tik vieną mandatą daugiau, — taip kad jie turės 7; lenkai nustojo du atstovu; turės 14. **Lietuvių** Landtag'an įtraukta **du** — d-ras Gaigalatis ir valdžios patarėjas d-ras Steputaitis. Iki šiol Landtag'e buvo tik vienas lietuvių atstovas — d-ras Gaigalatis. Abu draugiškai ėjo su konservatais ir, žinoma, Landtag'e prisiglaus jų partijon. Už pirmąjį paduota 215 balsų prieš 145 b. liberalų bei 22 social-dem., už antrą — 309 prieš 182 b. liber. bei 26 social-dem. Švabachas Landtag'an nepateko. Prieš jį buvo atkreipta visa tautiškųjų lietuvių agitacija.

D-ras Gaigalatis atstovaus Klaipėdos—Šilokarčiamos valsčius, o d-ras Steputaitis — Tilžės — Pakalnės, kur pirmą kartą iš rinktas lietuvis.

Reikia tikėti, kada jiedu tvirtai užtars lietuvių reikalus.

M. A. Prusietis.

× **Mokesčiai ant bažnyčios turtų.** Iš Madrido (Ispanija) pranešama, kad tarpe kitų reformų, kurias įveda dabartinė valdžia bei parlamentas, tapo priimtas parlamente sumanymas apdėti mokesčiais bažnyčių žemes, kurios iki šiam laikui buvo privilegiruotos. Tas parodo, kad Ispanijos valdžia pradeda pamažu naikinti užsilikusias dar nuo viduramžių dvasiškijos vortinkles.

Reik atminti, kad bažnyčių žemės yra vertos daug milijardų frankų; jos atneš dešimtis milijonų frankų mokesčių, ką galės apversti liaudies apšvietos naudai. Dvasiška Ispanijos valdžia, kurią atstovauja popiežiaus nuncijus, pranešė, kad ji neprotestuos prieš šitą valdžios naują įstatymą ir nors ji pasmerkia tą įstatą, bet yra priversta nusileisti valdžios spėkai.

Delei įvairių bažnytinių dalykų Ispanijos premjeras Alwaro de Romanones buvo net padavęs kar. Alfonsui rezignaciją; bet, reikalaujant karaliui, rezignaciją vėl atsiėmė; kartu su juom butų pasitraukę ir kiti ministeriai.

× **Tarybos tarp serbų ir bulgarų.** Berželio 1 d. (naktį) atsibuvo susitikimas Serbijos ir Bulgarijos premjerų, kuriuodu tarėsi apie prašalinimą taikos budu iškilusio tarpe jųdviejų konflikto; buvo tai slapta konferencija.

Bulgarijos sostinėje turkai visi kalbėjo, kad šitas premjerų susitikimas tai svarbus žingsnis prie susitaikinimo.

× **Graikijos premjero rezignacija.** Londono dienraščiui „Daily Mail'' praneša kariškas korespondentas iš Sofijos nuo berželio 2 d., kad į Bulgarijos sostinę atėjo žinia, kuri paskelbia, kad Graikijos premjeras M. Venicelos padavė kar. Konstantinui reizgnaciją. Tokį pasielgimą jis motivuoja tuomi, kad jis nenori imti ant savęs atsakomybės už galintį kilti karišką konfliktą tarp Graikijos ir Bulgarijos.

× **Darbininkų laimėjimas.** Melbourne, Australija. Laikraščiai nuo berželio 2 d. paduoda žinias, kad laike rinkimų į vietinį parlamentą, kurie atsibuvo gegužio 31 d., darbininkai pilnai laimėjo; pagal apskaitliavimo darbininkų partija turės 39 atstovus, liberalai 35 ir vienas atst. bus nepriguimingas. Vienok šitos skaitlinės dar galutinai nepatvirtintos.

× **Popiežiaus gimimo diena.** Roma, berželio 2 d. Labai iškilmingai buvo apvaikščiota 78 metų popiežiaus gimimo diena. Prisiųsta Vatikanan šimtai telegramų ir kablegramų iš įvairių pasaulio kraštų. Tai buvo apvaikščiojimas atminčiai trijų svarbių momentų popiežiaus Pijaus X gyvenime: gimimo dienos, 10 metų sukaktuvių jo popiežiavimo ir išlikimo nuo paskutinės ligos.

Pasveikinimus prisiuntė beveik visi pasaulio vainikuoti valdovai bei prezidentai, o taipgi augštesnieji bažnyčios atstovai ir šiaip žymesni pasauliniai žmonės. Visą dieną ilga procesija, susidedanti iš pralotų ir visuomenės veikėjų ėjo su pasveikinimais pas popiežių. Popiežiaus gydytojai leido jam priimti tik dalį lankytojų, o kitus priėmė popiežiaus seseris ir kardinolas Merry Del Val.

Prieš pietus gvardijos orkestra davė koncertą San Damaso palociaus kieme. Popiežius žiurėjo per langą, iki buvo išpildyta koncerto programa. Prieš apleisiant savo vietą jis atsistojęs palaimino visus dalyvavusius koncerte.

× **Bulgarijos ministerių kabineto rezignacija.** Londonas, berželio 3 d. Iš Bulgarijos sostinės pranešama, kad ministerių kabinetas padavė karaliui rezignaciją; šita rezignacija yra sąryšyje su Balkanų karės užbaigimu. Manoma, kad dr. Danew, sugrįžęs Sofijon sudarys naują kabinetą. Ta rezignacija, kiek galima spręsti iš nekurių valdžios pasielgimų, buvo jau laukiama keletą dienų atgal. Kalba, kad dabar kabinetas bus sudarytas iš įvairių partijų ypatų.

× **Bulgarai apleidžia Rodosto.** Iš Londono pranešama, kad berželio 3 d. bulgarų kareiviai pradėjo kraustyties iš Rodosto, gulinčio ant Marmuro jurės kranto. Mat kitas miestas guli tame žemės plote, kuris liko pagal taikos sutarties Turkijos ribose.

× **Vengrijos ministerių kabineto rezignacija.** Viena, 3 berželio. Delei iškilusių nesusipratimų tarp premjero dr. Lukaeš'o ir opozicijos atstovų su Desy priešakyje, kuris kaltina premjerą užgriebime žmonių pinigų rinkimų tikslams, Vengrijos ministerių kabinetas galutinai sumanė rezignuot.

× **Kropotkinas neprašo susimilimo.** Geneva, berželio 3. Kunigaikštis P. Kropotkinas, garsus rusų rašytojas ir revoliucijonierius, kuris buvo prašalintas iš Šveicarijos 1881 m. už pagyrimą caro Aleksandro II užmušėjo, buvo gavęs nuo federališkos valdžios leidimą gyventi keletą mėnesių Locarno'je.

Keletas jo draugų, šveicariečių, padavė prašymą į Berną, idant valdžia visai nuimtų to prašalinimo nuosprendį. Valdžia pranešė, kad Kropotkinas turi patsai to prašyti. Jis griežtai nuo to atsisakė ir mano pasibaigus paskirtam laikui vėl grįžti Londonan, o paskiau važiuoti Italijon.

× **Stengiasi praplatinti moterų teises.** London, berželio 3 d. Keletas augštai stovinčių ypatų — vyrų ir moterų padavė premjerui Asquith'ui patarimą suteikti moterims nekurias valdiškas vietas, — ypač kur reikalingas praktiškas žinojimas moterų ir vaikų klausimų.

× **Nauja garlaivių linija.** Christiania, berželio 4 d. atsibuvo iškilmingas apvaikščiojimas atidengimo naujos garlaivių linijos tarp Norvegijos ir New Yorko. Šitoje ceremonijoje dalyvavo karalius, ministeriai, Stortingo (parlamento) sąnariai ir šiaip žymesniosios krašto ypatos. Kol kas yra tik du laivu — Kristianijafjord ir Bergensfjord. — 16,000 tonų kiekvienas.

× **Gera viltis.** Paryžius, berželio 4 d. Pasklydo žinia, kad princas Wilhelmas Hohencollern'as duos dalies savo dukteriai, princesai Augustinai Viktorijai, kuri yra sutarusi ištekėti už eks-karaliaus Manuelio (Portugalija), $200,000. Princesa Augustina tvirtai tiki, kad su laiku Manuelis vėl užims Portugalijos sostą.

× **Naujas orlaivystės rekordas.** Buc, Francija. Lakunas Perreyon su vienu pasažierium (moterimi) išsikėlė oran ant savo monoplano birželio 3 d., pasiekdamas 16,368 pėdas augščio. Tai paskutinis orlaivininkų rekordas. Šita augštuma maž-daug lygi 4½ varsto.

× **Sufragistės nesiliauna „darbavusios''.** Londoans, birželio 3 d. Anksti rytą liko sudegintas labai gražus laivelių namas, kartu su 50 laivukų, Oxford'e, — tai vis kovojančių sugragisčių darbeliai. Visur aplink buvo išmėtyta sufragisčių atsišaukimai, kurie buvo šitaip užvardyti:

„Gimimo dienos priminimas karaliui Jurgiui''.

Gaisras buvo patėmytas jau pervėlai, ir todel viskas sudegė. Greit čia subėgo daugelis universitatės studentų, dalis kurių turėjo savo laivukus, ir su pasipiktinimu žiurėjo ant tokio niekiško darbo.

× **„Dr. Wilhelm II''.** Berlin, 3 d. Vokietijos kaizeris Vilhelmas II laike 25 metų sukaktuvių jo viešpatavimo gaus pagarbos titulą — „Dr. Wilhelm II.'' Šitokią pagarbą jam suteikia 11 žymesniųjų Vokietijos kolegijų, kaipo padėką už jo patarnavimus ir prie lankumą technikos bei industrijos dalykams, suteikdamas „honoris causa'' inžinieriaus laipsnis. Tos jubilėjinės sukaktuvės 25 metų jo viešpatavimo bus birželio 15 d.

× **Sumišimas Chinijoj.** Pekinas. Nesenai mieste Kin-Čžon pakėlė maištą kareivių pulkas. Kareiviai pareikalavo prašalinti nuo vietos prez. Juan-Ši-Kajų ir atnaujinti vėl imperiją, pavedant sostą jaunučiui imperatoriui. Tarpe sukilėlių ir valdžios kareivių iškilo formališka muštynė, kurioje labai daug liko sužeista. Tas parodo, kad monarchizmo dvasia Chinijoj dar gyvena, ypač kad panašus sumišimai atsikartoja daugelyje vietų pietų Chinijos.

× **Trukšmas Vengrijos parlamente.** Budapest, berželio 4 d. Kada Vengrijos ministerių premjeras paskelbė apie kabineto rezignaciją, parlamente tarp atstovų kilo baisus trukšmas.

Atstovai pradėjo tarp savęs tikrą muštynę, ir tik pribuvusi policija suvaldė įnirtusius parlamento sąnarius.

× **Suv Valst. žemdirbystės pasiuntiniai.** Viena, berželio 3 d. Praleidę savaitę laiko Austrijoj, pašvęsdami savo laiką beveik išimtinai susipažinimui su valstiečių įstaigomis bei agrikulturos bandymo stotimis, Suv. Valst. žemdirbystės pasiuntiniai, apie kurių pribuvimą Romon jau buvo rašyta „V. L.'', apleido Prągą ir išvažiavo į Munich'ą. Nekurie gi išvažiavo iš Vienos stačiai į Šveicariją, kad pastudijuot tenai pienininkystę.

Šitą Suv. Valstijų komisija mano prabuti 20 dienų Vokietijoje; paskui gi ji važiuoja į Holandiją, Belgiją, Franciją ir Angliją.

× **J. P. Morgano planas.** Berlinas, berželio 3 d. Vienas Amerikos finansistas paskelbė, kad J. P. Morgano misija Italijon laike jo mirties buvusi surišta su milžiniška schema suorganizuoti viso pasaulio katalikiškos Bažnyčios pinigiškus turtus bei šaltinius panašiai didžiausiai Amerikos industriališkai korporacijai. J. P. Morganas, sulig to paskelbimo jau buvo galutinai pasiryžęs išdėti savo planus prieš augščiausią dvasišką valdžią Romoje ir galutinai aptarti tą visą užmanymą. Jis matė, jog galima butų sudaryti milžinišką sumą, su kurios pagalba daug but galima nuveikti. Čia jie, be abejo apkainavo Kat. Bažnyčios organizaciją. Juk Vokietijoje yra sakoma, kad ant žemės yra trįs didžiausios organizacijos: Kaizerio armija, Standard Oil Company ir Katal. Bažnyčia...

× **Tarptautiška sufragisčių sąjungos konvencija.** Berlinas, birželio 15—20 dd. Budapeste (Vengrija) atsibus tarptautiškas sufragisčių sąjungos susivažiavimas. Taigi Berlinan suvažiavo įgaliotinės bei šiaip žymesniosios moterų veikėjos, idant dalyvauti iškilmingame mitinge, kuris atsibus berželio 4 d. Iš Berlino visa moterų partija važiuos į Budapestą; pakelyje Dresden'e, kur jas priims Saksonijos sufragisčių susivienijimas; Pragoje jas sutiks Čechijos sufragistės, o Vienoje — Austrijos sufragistės. Ten bus 10—13 berželio, kada jos garlaiviu Dunoju nuplauks į Budapestą vakare berželio 14 d. Iš Suv. Valst. dalyvauus 13 moterų iš įvairių valstijų.

Priegtam, berželio 4 d. Paryžiuje atsibuvo didelis tarptautiškas moterų kongresas, kuriame žymią rolę lošė Amerikos moteris. Liko nutarta, kad nuo šio laiko uoliai imsis už darbo ir Francijos moteris ir eis pėdomis Suv. Valst. ir Anglijos moterų.

× **Delei padengimo karo išlaidų.** Berlinas, berželio 2 d. Vokietijos parlamento biudžeto komisija priėmė valdžios pasiulymą uždėti mokesčius ant nejudinamo turto, t. y. žemės, padengimui padidintų ginklavimosi išlaidų.

Tos išlaidos kartu sieks 900,000 000 markių. Jos turi but padengtos iš mokesčių ant dvarų, pradedant nuo 10,000 markių. Mokesniai nuo dvarų 10—50,000 markių sieks 1½ nuošimčio, o augščiau to — 2 nuošimčiu; jie turi likti išmokėti į vienus metus per du kartu.

Šitas dalykas sujudino visus didžiuosius žemės savininkus, o ypač visokios rųšies kunigaikščius. Berželio 3 d. pasklydo kalbos, kad padėjimas kanclerio dr. Bethmano-Holwego labai neištikimas, nes valstijos taryba, kuri susideda iš didžponių, priešinga šitokiai mokesnių sistemai.

× **8 val. darbo diena.** Montevideo, Uraguay, berželio 2 d. Uraguay'jaus respublikos atstovų rumas priėmė įnešimą apie 8 val. darbo dienos visiems darbininkams.

Iš Amerikos.

Delei neatsargumo. Cleveland, O., berželio 2 d. Laike 24 val. šitame mieste traukiniais ar tramvajais liko užmušta 5 žmonės ir sužeistas vienas. Priežastimi šitų nelaimių, kaip praneša laikraščiai, yra pačių žmonių kaltybė — neapsižiurėjimas ir neatsargumas.

Roosevelt'as išlošė bylą Marquette, Mich. Nors laikraščio redaktorius Newett tvirtino, kad jis prirodys teisingumą tilpusio laikraštyje straipsnio kaslink Roosevelto girtuokliavimo tečiaus galutinai nagrinėjant bylą jis pats prisipažino, kad nors tas straipsnis buvo ptalpintas be jokio blogo užmanymo ir paremtas gan tvirtais faktais, bet giliau patyrinėjus tą dalyką pasirodė, kad tie visi tvirtinimai neturi pamato; delei to viso jis prisipažįsta, kad apsiriko blogai manydamas apie Rooseveltą. Atsakydamas ant šitų Newett'o žodžių, Teod. Roosevelt'as nurodė, kad šitame procese jam visai neapeina tie $10,000, kurius jam turi atlyginti sulig skundos už jo garbės nuplėšimą, bet jam svarbu parodyti ant kiek tušti ir neturį jokio pamato buvo tie užmetinėjimai; jam svarbu, idant nesiplatintų neteisingos kalbos, kurios viešai užgauna jo ypatą. Galop jis praneša, kad visai atsisako nuo tų $10,000, kuriuos turėtų užmokėti apkaltintasis, ir pilnai atsiduoda teismo nutarimui.

Teisėai, pasiremdami ant paskutinio T. Roosevelt'o pranešimo, paskiria Newett'ui mažiausią bausmę, kokia yra paskirta pagal Michigano valstijos įstatų, — butent paskiria užmokėti atlyginimui 6 centus.

Kada Roosevelt'as birželio 2 d., pribuvo Chicagon, jis pranešė, kad save jaučia labai gerai ir yra sątaikoje su visu pasauliu. Pabuvęs 2—3 val. Chicagoje išvažiavo į rytus.

Taikos idėja. Washington, D. C. Kalbėdamas ant kapinių, kur guli palaidoti žuvę naminiame kare, valstijos sekretorius, Wm. J. Bryan, tarp ko kito pranešė, kad jo taikos projektą priėmė jau aštuonios valstijos ir prašė tinkamai išdirbti visas to projekto smulkmenas.

Prie šitų 8 valstijų priklauso sekančios: Italija, Anglija, Francija, Brazilija, Švecija, Norvegija, Peru ir Rusija.

Visoms šitoms valstijoms pasiųstas prezidento Wilsono apdirbtas dokumentas kur gvildenami klausimai surišti su visuotina taika. To dokumento turinio Bryanas kol-kas nepaaiškino.

Automobilių lenktynės. Indianopolis, Ind. Atsibuvusiose čia tarptautiškose automobilių lenktynėse, pergalėtoju liko francuzas Jules Goux.

Paskirtą tolumą, 500 mylių (amerikoniškų), padarė į 6 val. 31 min. 33 sek., t. y. į valandą padarė 76.59 mil.

Jis apart pinigiškos premijos sumoje $20,000 gavo tris kitas trofėjas, kainuojančias $15,000.

Abelnai pinigiškų prizų apart augštosios buvo 10: $10,000 antra, $5,000 trečia ir tt. iki žemiausios — $1,400.

Lenktynėse dalyvavo 35 automobiliai. Laike lenktynių šoferas nusilaužė ranką, o mašinistui aplaužyti šonkauliai.

Tamsųs darbai mokykloje. Pittsburgh, Pa. Daug sukėlė visame mieste kalbų atidengti nešvarųs darbeliai mokyklos superintendento, Heeter'o, kurį dabar kal

tina nemorališkuose pasielgimuose su mokyklos merginomis. Visi reikalauja atstatymo nuo vietos šito „auklėjimo'' vado. Galutinam ištyrimui to viso dalyko išrinkta tam komitetas. Reikia pridurti, kad panašiuose darbuose buvo p. Heeter'as jau kaltintas kiek pirmiau.

Palaidojo gyvais tris vaikus. Atlantic City, N. J., berželio 3 d. Tris G. Walls'o vaikai, savininko maudynių pavilijono, randasi dabar labai kritiškame padėjime ir nežinia, ar pasiseks juos išgelbėti. Dalykas štai kame. Vaikai žaidė ant jurių kranto. Galop jų tarpe atsirado kokis-tai žmogus, kuris tuoj iškasė gilią duobę, sumetė jon tris vaikus ir vėl užkasė ją. Vienam iš vaikų pasisekė iš sprukti iš piktadario nagų ir jis apie tą baisų atsitikimą pranešė tėvui, kuris tuoj nubėgo į nurodytą vietą, kad suteikus vaikams pagalbą; greit pribuvo ir daugiau žmonių. Duobė greit liko atkasta. Vaikai užkastais duobėj prabuvo apie pusę valandos, ir jų gyvastis buvo pavojuje, o vienas jųjų rodės išpirmo visai negyvu. Pribuvo gydytojai, kurie suteikė reikalingą pagalbą.

Pusprotis-piktadaris pasivadino Fr. Harrisu iš Philadelphiojos. Jis tuoj liko suareštuotas.

Vandens užpludimas. Superior, Wis. Vandens užpludimas buvo paskandinęs daugelį gatvių; liko sugadinta keletas bankų ir šiaip daug privatiškų namų. Iš žmonių niekas nenukentėjo.

Moterų laivelis. Iš Bostono nesenai išplaukė laivelis, ant kurio visi laivo prižiurėtojai bei tarnai yra moteris; moteris ir laivo kapitonas, poni Horu. Vietintėlis ant to laivo vyras — tai kapitonienės sužieduotinis. Poni Horu yra sufragistė; jai priguli ir tas laivelis.

Kalbėtojas nesulaukė jokio klausytojo. Philadelphia, Pa. Teatre ant Arch gatvės turėjo atsibuti didelis mitingas. Su prakalba pribuvo žinomas I. W. W. organizacijos lideris, Patr. Quinlan'as. Nors buvo oratorius, bet visai nebuvo žmonių. Laukė-laukė, bet nieks neatėjo. P-as Quinlan užpyko ir tuoj apleido Philadelphiją.

Mirė juokdamos. Ossining, N. Y. Šiose dienose elektrikos sėdynėn buvo pasodintas 20 m. amžiaus vaikinas, Pattini. Jis baikaudamas bei juokdamos atsisėdo kėdėn. Kada jį vedė ant mirties bausmės, jis linksmai šaukė savo draugus, taipgi nubaustiems mirtin: „Likit sveiki, draugai! — aš šoviau, kad apginti save!'' Mat jis buvo 1910 m. nušovęs žmogų.

Kanada ir Anglijos kar. laivynas. Ottava. Kanados valdžia sumanė dasimušti, kad liktų paskirta Anglijos karės laivynui $35,000,000. Vienok senatas balsų diduma — 51 prieš 27 — atmetė valdžios projektą. Žymiausiu opozicijos vadu prieš valdžią buvo George Ross.

Dapildymai prie Suv. Valstijų konstitucijos. Washington, D. C. Valstijos sekretorius Bryan'as patvirtino oficialį pranešimą 17-to dapildymo punkto prie Suv. valst. konstitucijos; šitą pranešimą priėmė 43 visų valstijų. Turinys to punkto — tiesus senatorių rinkimai.

Klausimas apie tiesų senatorių rinkimą buvo pirmą kartą pakeltas 87 metai atgal. Reikėjo praeit beveik visam šimtmečiui, kad panaikinti panašiai sudarytą Suv. Valst. senatą, kurį daugelis vadina „milijonierių klubu''.

Apkaltintas profesorius. Philadelphia, Pa. Berželio 3 d. liko suareštuotas Pennsylvanijos universiteto medicinos skyriaus profesorius d-ras J. Edwin Sweet, kuris liko apkaltintas už žiaurų ir netikusį elgimasi pjaustant gyvunus universiteto vivisekcijos laboratorijoj. Šitas apkaltinimas buvo išneštas sulig panelių Henriettos ir Bertos Ogden affidavito; šitos plės yra vadovėmis gyvulių apsaugojimo draugystės.

Sunkiai nuteistas lietuvis. Waterbury, Conn. „Waterbury Republican'' nuo berželio 4 d. praneša, kad vietinis lietuvis, Antanas Labutis, liko nuteistas 20 metų valstijos kalėjiman už užsipuolimą su nemorališkais tikslais ant merginų. Išpirmo teisme jis visai nenorėjo prisipažinti prie savo kaltės, bet paskui prisipažino. Jos. Guilpoile prirodinėjo, kad Labutis kankina didis nerviškumas, kas net apsireiškė teisme, kaip jis be pertrukio judino savo kojas ir rankas.

Labutis užpuolė an tketurių ar penkių merginų Waterbury'io miesto dal., vadinamoj Brooklynu, netoli ten esančios mokyklos. Teisėjas pranešė, kad nors reiktų nutesti 10 metų už kiekvieną apkaltinimo punktą, tečiaus jis bausmę kiek sumažįs, paskirdamas ne mažiau 6 ir nedaugiau 8 metų už pirmą punktą ir po 2 metu už kiekvieną iš kitų septynių apkaltinimo punktų. Labutis turi 33 metus amžiaus.

Iš Lietuvos.

„Pieno lašas''. Vilnius. Geg. 5. ta naudinga įstaiga persikėlė į Pranciškonų murus. Čia bus daktaro apžiurimi vaikai ligonis iki metų, bus duodami motinoms naudingi hygijienos patarimai ir dagi pienas dykai nepasiturinčių tėvų kudikiams. Tą įstaigą veda dabar d-ras Oleškevičius.

VILEIKOS pav. keli dvarai parsigabeno darbininkų iš Lenkijos: iš Kielco gub. lenkų ir iš Liublino gub. mažarusių. Iš Kielco gub. darbininkai yra inpratę vasarai važinėti į Prusus uždarbiauti, yra, taip sakant, ragavę vokiečių kulturos. Skiriasi jie todelei labai savo darbštumu ir apsukrumu nuo tų, kurie iš Liublino yra atkeliavę.

Vietos gi darbininkai danginasi į nieką neatsižvelgdami tai į Ameriką, tai į Rusijos miestus.

— „Liet. Žin.'' —

Kiek mes prageriame. Per 1912 metus vien Kauno gub. mes pragėrėme ir su dumais berukydami paleidome 14 milijonų 700 tukstančių rublių su viršumi. Ką-gi mes už tuos niekais paleistus pinigus galėtume padaryti? Taigi galėtume pastatyti ir užlaikyti per metus 2800 pradinių mokyklų, galėtume įsteigti daug gražiausių kningynų, laikyti kiek reikiant agronomų, galėtume geriausia ištaisyti visus musų kelius ir dar daug, daug gero galėtume už tuos pinigus pas mus padaryti. Jeigu dievoti žmonės norėtų už tuos pinigus vien bažnyčias statyti, tai galėtų pastatyti puikių puikiausių bažnyčių bent 50. Kuomet musų tauta prablaivės, ir tie prageriami pinigai geram bus apverčiami, tai pas mus irgi pasidarys Amerika. O tie pragerti dideli pinigai vis iš mažų pinigėlių susidėję.

Šventvagystė. Vilkaviškio bažnyčioj į bal. 21 d. padaryta biauri šventvagystė. Iš didžiojo altoriaus pavogė pušką su Švenčiausiu ir kryžių. Bartininkuose esąs paimtas žmogus, dalinęs ant šventoriaus komunikantus. Tikro vagies dar nežinia. **J. Švedas.**

KAKUOLIKŲ kaime, Telšių p., buvo seniunijos sueiga. Buvo sprendžiami nesvarbūs dalykai ir žmonių nedaug buvo, bet degtinės išgėrė už 15 rub. Pasigėrę pradėjo jaunavedžius kilnoti į ukininkus. Tie, žinoma, irgi saldžiais lašeliais pradėjo dėkoti. Be girtuoklystės nei žingsnio mes negalime žengti. Kiek tai mes turto prageriame. **Avigalvis.**

Žemaičių Kalvarija. Nedėlioje balandžio 21 d. ant šventoriaus buvo sušaukti žmonės delei bažnyčios suolų taksos. Pasklydo gandas žmonėse, buk prabaščius savo geresnėms avelėms (buk bažnyčios komitetui) pinigus gražinąs atgal, o per taksą tik del svieto akių priimąs. Pernai taksos net visai ir nebuvo, kiti sako, buk bijota žmonių triukšmo. Prabaščius prieš taksą aiškinosi, buk einančiosios paskalos esančios pramanytos, pramaną jas kokie cicilikiukai ir tt. Kningose esą viskas užrašyta ir peržiurėta augštesnės dvasiškijos. Kitas priėjęs pavarto kningos lapus, žiuri: „Et, sako, mes prabaščiui „vierijam''. Toliau prabaščius pasakė: jeigu kas norėtų kningų peržiurėti (gal pažiurėti) gali ateiti klebonijon, bet kokiems cicilikiukams vartyti neduosiąs (žinoma, paklusnas avinėlis daugiau supras negu koks kunigų pravardžiuojamas cicilikiukas). Prasidėjo taksa, šaukia vargoninikas pirmą, antrą, kartą ir tt. Geresniosios vietos priėjo iki 8 rub. Varo žmonelės vieni kitam atsispirdami, vis brangiau; kur ir nevarys, juk čia-pat ir prabaščius šypsosi... Taksai pasibaigus atsiranda norinčių atgal perduoti vietas, apgailestauja brangiai įvarę. Tarp pačių gerųjų randasi kalbų: „et, sako, kas ten tą aukų bedugnę gali sukontroliuoti...'' **Bimbalas.**

Riaušės bažnyčioje. Nesenai perskambėjo lenkų su lietuviais bažnyčiose riaušių garsas Vilniaus gub. Rodunėje, Giedraičiuose ir tt. Dabar jau užsikrėtė ir Vilniaus miestas tąja baisiąja neapykantos liga: Vilniaus lietuviai paprašė dvasiškos vyresnybės pavelyti sau gegužinės pamaldų lietuvių kalba Vilniaus šv. Jono bažnyčioje. Vyskupystės valdytojas pavelijo vieną 6 valandą ryto, kuomet dar jokių pamaldų nebuna. Savo prašymą lietuviai paremė ne tik miesto gyventojais, bet tikėdamos sulaukti per gegužį keliauninkų sodiečių lietuvių į Vilnių ir Kalvariją. Gegužės 1 d apie 6 valandą ryto lietuviai ėmė rinktis į šv. Jono bažnyčią ir girdi, kad bažnyčioje giedoriai, o daugiau giedorkos nei savo balsais lenkiškai gieda. Užstojus mišioms lietuviai meldėsi, paskui pragydo litaniją, bet lenkai užšaukė, neleido lietuviams nė išsižioti. Lietuviai, nenorėdami bažnyčioj triukšmo kelti, išėjo laukan. Susitarę visi lietuviai vienu buriu nuėjo pas valdytoją pasikalbėti: delko jis juos taip ant juoko palaikė? Valdytojas negražiai su lietuviais pasielgęs, pykęs, bet paskui atlyžęs prižadėjo pažiurėti ir kaltininkus numalšyti. Gegužės 2 d. taip-pat rėkavimas. Lenkas klebonas iš sakyklos meldžia geruoju lenkų, kad jie leistų lietuviams tą vieną taip anstybą valandą lietuviškai pagiedoti. Nieko neveikė nė klebono žodžiai; stačiai jam į akis bažnyčioje ginčija. Neleisim! Neleisim! ir išnaujo užgiedojo lenkiškai. Gegužės 3 d. lietuviai 6 valandą ryto randa bažnyčią užrakintą. Ant gatvės prieš bažnyčią prisirinko lenkų ir lietuvių minios. Lietuviai ramus buvo, lenkai, nors jų mažuma, bet labiau nerimastavo. Atvažiuoja policija. Vienas atsistojęs vežime rusiškai aiškina: jog iki panedėlio bažnyčia bus uždaryta, o kaip vyresnybė ištirs visą reikalą, tuomet bus pasakyta: kam ir kokią valandą bus paskirtos pamaldos... dabar liepė išsisikirstyti. 7 valandą atidarė bažnyčią, išėjo mišios, kas norėjo meldėsi, bet niekas nebegiedojo.

Žemaičių Kalvarija. Balandžio 28 d. buvo visuotinas „Artojo'' klubo susirinkimas; nutarta: 1) Klube atidengti arbatnamį, kad užėję galėtų išgerti arbatos negut degtinės. 2) Kaip norint valdybai pasistengti gauti iš gubernatoliaus leidimą atidengti biblioteką nariams. 3) Parinkti vietą ukio įrankiams laikyti. 4) Metinis narių mokestis nutarta 50 kap. 5) Valdybai pasistengt išrinkt komitetą iš narių, katras rupintųsi ukį gerinti supirkti gerų įrankių ir trąšų ukininkams. 6) Prašyti žemės tvarkomosios komisijos, kad prisiųstų musų kraštui tinkamų veislių gyvulių. 7) Valdybon išrinkti vieton atsisakiusių V. Mockevičius ir V. Pargaliauskas ir patvirtinti buvusieji Pr. Bieliauskas ir L. Sondeckas. Į komisijos narius išrinkti ir-gi keturi: A. Zonauskas, Pr. Gedvila, P. Jurkus ir A. Mika. Jaunimas nuo klubo, pakol, beveik atstoja, nes negavo bibliotekai leidimo, todel, sako, nematąs sau naudos.

Sermėgiaus sunus.

ŠAUKĖNAI, Šiaulių pav. Čionai steigiama mergaitėms mokykla. Žemės mokyklai davė klebonas, o namus pastatys ir mokytoją užlaikys parapijonai. Nuo rudens manoma mokslas pradėti. Dabar čia tėra vien liaudies mokykla su paralėliu skyriumi. Vyresnysai mokytojas lietuvis p. J. Petrauskas, gana darbštus žmogus, o jo padėjėjas — rusas.

P. Urbanavičius.

PAPILĖ, Šiaulių pav. Pas mus yra išviso trįs pradinės mokyklos — dvi berniukų ir viena mergaičių. Mokytojų — du vyrai ir keturios moterįs. Bet toli gražu tos mokyklos ne visiems vaikučiams prieinamos, daugeliui vietų neužtenka. Pirmojoj berniukų valsčiaus mokykloj mokytojas rusas. Jo pagelbininkė moteris-lietuvė. Iš pradžios, kaip pradėjo mokinti, lietuvių kalbos mokino 3 kartus per savaitę. Dabar gi mokytoja nuo Kalėdų nelanko 2 ir 3 skyriaus, kur mokina rusas, tai ten taip ir stovi lietuvių kalba nemokoma.

Antrojoj mokykloj mokytojauja rusas. Čia mažiau vaikučių besilanko, nes ne visi tėvai nori leisti mokyklon, kur lietuviškai nemokoma.

Mergaičių mokykloj mokina rusė ir dvi pagelbininkės, viena lietuvė, bet kaip žmonių sakoma, aplenkėjusi, todel ir gi silpnai lietuviškai mokina, tik vieną kartą per savaitę. Viena mokytoja mokina mergaites siuti ir megzti.

Pernai valdža siulė keturklasę mokyklą, bet mus rėksniai užriko — nėreikia. Gėda Papilės rėksniams! **Tas Pats.**

— „Liet. Ukin.'' —

Marjavitai Vilniuje. Iki šiol marjavitų dvasininkas kun. Tulaba turėjo pasisamdęs koplytėlę prie Zavalnos gatvės, kur laikydavo pamaldas savo mažai išpažintojų kuopelei. Pasibaigus nuomos laikui balandžio 23 d. (š—to Jurgio d.) kng. Tulaba su savo parapijiečiais liko be prieglaudos ir neranda visame Vilniuje tokio namų savininko, kurs jam norėtų pasamdyti butą. Lenkų laikr. „Kur. Lit.'' ir „Gaz. Codz.'' skelbia, kad kng. Tulaba galų gale prašęs gybernatoriaus, paskirti jam gubernatoriaus kancelerijos valdninkų name butą pamaldoms.

Valstiečių banko Vilniaus skyriaus turėjo 1912 m. sausio 1 d. musų krašte 22,496 žem. dešimt.; 1912 m. pripirko dar 14,496 žem. dešimt. už 1,171,800 rubl.; 1913 gi metais balandžio 1 d. pirko dar du dvaru, turinčiu 9,607 žem. dešimt. už 2,108,840 rub.

Pardavė šis bankas 1912 m. 4,500 žem. dešimt. ir 1913 m. balandžio 1 d. 6,664 žem. dešimtines.

Tokiu budu valst. banko Vilniaus skyrius 1913 m. bal. 1 d. turėjo nuosavos žem. 35,483 žem. dešimt.

Verkių dvarą (5 varst. nuo Vilniaus) no ruso Čepelevskio jau nupirko Spinekas, lenkas, kurio protėviai 12 amžiuje iš čekų žemės čia atkeliavo. Spinekas užmokėjo Čepelevskiui 750 tukst. rub. už Verkius, kurie turi dabar 1900 žem. dešimtinių.

SUVALKAI. 27 IV (sen. st.) miesto klubo salėje įvyko lietuvių vakaras-koncertas.

Programa susidėjo iš deklamacijos, dainų ir muzikos. Pirmiausia p. Pajaujis padeklamavo Maironio eiles: „Tėvynės dainos''. Choras, p. Neimanto vedamas, trim atvejais padainavo apie 12 tautiškų dainelių. Choras mažytis ir geresnių balsų, rodos, vos tik keli, bet dainavo gražiai. Publika dainomis liko labai užganėdinta.

Paskui griežė solo ant smuiko p-nia Štange, p-nai Aleksandravič fortepijonu pritariant. Griežė žavėtinai, irankų plojimams ir „bisams'' galo nebuvo. Ant galo dar pagrojo duetą ant smuikų p. Grinevičius su p. Marčiukaičiu. Grojo ir-gi labai gražiai.

Vienu žodžiu koncerto programa buvo atlikta kuopuikiausiai.

Naumiesčio pav., (Suv. gub) **žmogžudystės.** 1911 m. čionai padaryta šios žmogžudystės:

1) Petrui Trankauckui, Sivatošino vals., perskelta galvos kiaušas peštynėse.

2) Juozui Mašanauckui, Lekėčių kaimo, Dabravalės v., perskelta galvos kiaušas kuolu, jam namon keliu begrįžtant.

3) Jonui Antanaičiui, Zyplių folvarko lauke, perskelta galvos kiaušas kuolu peštynėse, begrįžtant jam namon iš Lukių po atlaidų.

4) Pranas Kriaučuinas, Jenčių k., Bobtelių v., pašautas į galvą iš mauzerio; norėta pinigus atimti.

5) Antanui Strakauckui, Paluobių k., Tamošbudžio v., perskelta galvos kiaušas peštynėse už mergas.

1912 m. padaryta šios žmogžudystės:

1) Konst. Basčiui, iš Striupų k., Šakiuose perskelta galvos kiaušas peštynėse.

2) Antanui Bogdanavičiui, Plokščių v., sutrenkta smegens peštynėse.

3) Domeikai iš Lepšių k., Griškabudyje per vestuves peštynėse perskelta galvos kiaušas.

4) Antanina Kutienė, iš Bobtelių k., nunuodinta aršeniku; byla pasiliko neišaiškinta.

5) Izidoriui Unguraičiui, Kriukiuose, perskelta galvos kiaušas peštynėse.

6) Juozui Unguraičiui, Zyplių k., peiliu subadytas galvos kiaušas.

7) Balčiunas, Sodžių k., nušautas šmekerio per vestuves.

8) Andriui Poderiui, Jodeganių k., perskelta galvos kiaušas peštynėse.

Iš šios statistikos matome, kad žmogžudysčių skaičius žymiai padaugėjo. Dažniausia žmogžudysčių priežastis, tai girtų peštynės. Todel, pasimažinus girtuokliavimui, be abejo, pasimažintų ir žmogžudysčių skaičius. Blaivybės draugijoms Naumiesčio pav. kaip tik didelis reikalas pasidarbuoti. **B—is.**

VIRBALIS, Suv. gub. **Lietuvių draugija.** Virbalyje gyvuoja trįs lietuvių draugijos: Vartotojų Draugija, Krikščionių Darbininkų Draugija ir „Žiburio'' skyrius

Geriausiai sekasi Vartotojų Draugijai. Pereitų metų pabaigoje apyvartos per ištisus metus turėjo 54,914 rub. 70 kap., gryno pelno 1,828 rub. 75 kap. Gryną pelną paskrystė šiaip: atsargos kapitalan 10% arba 182 rub. 88 kp., dividendo už pajus 7% arba 537 rub. 33 kap. Dovanų nariams ir nenariams už inpirktas prekes 3% arba 1,000 rub., neišskirtytais liko 108 rub. 54 kap. Narių turėjo 316 žmonių. Draugijos krautuvė stovi labai patogioje vietoje, viduryj rinkos.

Krikščionių Darbininkų Draugija yra įsikurusi tam, kad padėjus savo nariams, ligai užėjus, nariui numirus, jį palaidoti. Tam reikalui kiekvienas narys kas mėnuo deda po 20 kap. Beto, nariui mirus, dar apart mėnesinio mokesčio, sudedama po 10 kap. laidotuvėms. Nepersenai Draugiją aplankė nelaimė. Draugijos iždininku buvo tulas Kamerzunas, kursai paglemžęs 37 rub., sunkiai sutaupytų bėdinų žmonelių skatikų, pabėgo Amerikon.

Apie „Žirubio'' skyrių nedaug teko sužinoti. Tiek galiu pasakyti: turi kningyną ir užlaiko pradinę mokyklą, kurioj nuo pereitų rudens nebemokinama. Mat, numirus mokytojui Butkauskui, kito negavo. Tiek kolkas apie Virbalio lietuvių draugijas. **Diegas.**

— „Liet. Žin.'' —

Liaudies pramonės paroda. Vilniaus ukio draugijos valdyba jau gavo leidimą pataisyti šį rudenį pirmąją Lietuvos ir Gudų gubernijų liaudies pramonės parodą. Paroda bus rugpjučio pabaigoje ar rugsėjo pradžioje. Vieta parodai skiriama Lukiškio pleciuje. Gegužės 3 dieną 8 val. vakarą ukio draugijos buste (Zavalnaja) šaukiamas minėtosios parodos komiteto posėdis parodos tvarkai apsvarstyti.

MARIJAMPOLĖ. Sekminių pirmą i rantrą dieną valdžia rinko kariškam orlaiviui aukas. Buvo įsakyta vietiniams moksleiviams vaikščioti mieste ir pardavinėti skardinius ženklelius. Išlipino taip-gi rusų kalba apie tai apgarsinimus ir dalino atsišaukimus. Aukoms rinkti buvo taikinti moksleiviai žiną **vietinę kalbą.** Kunigams ir šiaip nekuriems žmonėms buvo inteikta popieris, raginantis aukoti.

Žmonės šaltai sutiko naują „mokestį''. Del lietaus užmanymas ne visai pavyko.

Ar ne laikas ir mums panašiu budu rinkti aukas?

— „Viltis''. —

LIUBAVA, Kalvarijos apskr. Per paskutiniu du „Žiburio'' susirinkimu, 24 kovo ir 1 geg. š. m., buvo svarstyta indomųs klaunau, bus naudinga apie tai žinoti ir visuomenei.

Kalbėta apie **folkliorą, elgetas, čigonus ir gužines.**

a) Teisingai svarbu, kaip buvo nurodoma, kad musų senovės liekanos nežutų. Reikią kuogreičiausia rinkti visouse Lietuvos kampeliuose dainos, pasakos, patarlės ir kitoki musų protėvių savotini tveriniai. Tam tikslui rinkimams ir agitacijai išrinkta šie

asmenis: Petras Astašauskas, Antanas Murauskas, Marjona Stebuliauskiutė, J. Akambakas, Boleslovas Skauronas, Jurgis Puzeris ir Marijona Gelažauskienė.

b) Kas apie elgetas, tai žiburninkai, neįstengdami šiuo tarpu pastatydinti Liubavo elgetnamio, nutarė, šaltyšiams padedant, surašyti visus parapijos elgetas, o paskui „Žiburio'' vietinių kunigų ir šaltyšių nusprendimu atskirti tikrus elgetas, nuo valkatų, tinginių. Šelpti vien pirmuosius, neprilaikyti pastarųjų. Pažinimui—išduoti paliudijimus.

c) Susirinkimas patarė draugijos nariams, turintiems balsą valsčiaus sueigoje, paduoti ten sumanymą, neleidžianti važinėti čigonams po Liubavo valsčių, Dievas žino, iš kur atvažiavusiams. Už priėmimą tokių nekvynėn bei prilaikymą bausti 25 rub. pabauda.

d) Su gužynėmis, kur daromos naktimis, be vyresniųjų ir su svaiginančiais gėrimais nutarta kovoti. Pabaigti kiekvieną „Žiburio'' susirinikmą nutarta pakalbėti apie buvusias parapijoje tuo metu gegužynes, ir jei kas ten buvo peiktina, viešai papeikti.

Kad neužsitraukus blogos jaunuomenės keršto, pranešimus apie buvusias blogas gegužines galima paduoti valdybai be pavar Valdyba turi įstyrus pasielgti kaip tinkama. Nepadėjus papeikimas „Žiburio'' susirinkimuose, žadama papeikti laikraštyje.

Ten buvęs.

— „Šaltinis''. —

Iš Rusijos.

Kolonizavimo d-jos suvažiavimas. Vilnius. Nesenai čia atsibuvo susivažiavimas 92 komitetų atstovai žydų kolonizavimo draugijos. Susivažiaviman pribuvo 196 komitetų įgaliotiniai. Buvo svarstoma klausimai apie centralių ir vietinių komitetų veikimą, sutvarkymą mediciniškos pagalbos emigrantams, palengvinimą išgauti važiavimui užrubežin dokumentus, priemones kovai su slapta išeivyste, papiginimą kelionės išlaidų ir, galop, apie pagerinimą leidžiamų emigracijos klausimus rišančių brošurų bei atsišaukimų.

Vilniaus universiteto klausimas. Matyt, kad Vilniaus miesto gyventojai yra tvirtai pasiryžę išgauti nuo augščiausios valdžios daleidimą atidengti Vilniuje universitetą. Nors keletą kartų atmetė valdžia vilniečių prašymą, tečiaus jie neperstoja prašyti. „Prašykite, o bus duota'' — yra abelnas išsitarimas; taigi vilniečiai ir prašo. Nesenai augštoji administracija pavelijo miesto atstovams pasiųsti caro rezidencijon — „Carskoje Selo'' deputaciją, kuri pasistengtų pastumėti universiteto atidengimo klausimą pirmyn.

Nuteisė kunigą. Bobruisk. Vilniaus palatos teismo sesija, peržiurėjusi bylą kunigo Bechto-Borovskio, kuris kaltinamas pagal 129 ir 130 str., pripažino jį kaltu pagal 3 punkto 129 str. ir nuteisė, pritaikinant vasario 21 d. manifestą, 4 mėn. bausmės, kurią turės atlikti tenai, kur nurodys dvasiška valdžia.

Saužudystė. Maskva. Kiek laiko atgal Sibiro viešbutyje atsitiko gan įdomi saužudystė. Pribuvęs viešbutin jaunas vyrukas, gan puikios išvaizdos ir linksmaus budo, paprašė duoti jam puikų kambarį, kurį užėmęs tuoj pareikalavo šampano ir fruktų. Praeina pusvalandis — pasigirsta smarkus revolverio šuvis. Subėgę tarnai randa jauną vyruką jau negyvą. Ant stalo guli raštukas, kuriame jis štai ką rašo: „Mirštu sulig savo liuoso noro. Nejieškokite mano pavardės, nes visvien nesurasite. Ir ištiesų jis nepaliko jokio ženklo, pagal kurio galima butų susekti, kas jis ir iškur.

Macochas pamišo. Pranešama, kad pagarsėjęs vienuolis Macochas visai nustojo proto, kada jam pranešė, kad teismo nuospren dis įgijo įstatų teises. Greit jam bus atimtas kunigystės „stonas''.

Minsko gub. gubernatorius paliepė visiems policijos ir žemietijų viršininkams uoliai saugoti grįžtančius iš užsienio valstiečius ir pasistengti išjieškoti nuo jų pasportinius pinigus.

Buvusio vien. Iliodoro manija. Anot pranešimų iš Rostovo, buvęs Caricyno vienuolis Iliodoras, o dabar S. Trufanovas visai dar nemano atsisakyti nuo savo „pranašavimų''. Taip, kada pas jį atsilankė vietinis misionierius su savo pagelbininku, tai jis jiedu sutiko šiais žodžiais:

„Jeigu judu atsilankėte kaipo oficiališkos ypatos, tai aš nepriimsiu, o jei taip sau, tai priimsiu, kaipo svečius.

Kada gi jie pradėjo kalbėties, tai buvęs Iliodoras, tarp ko kito, štai ką pasakė: „Buvo trįs teisybės mokytojai bei jos skelbėjai: Maižius, Kristus ir... aš. Maižiaus tų laikų žmonės nesuprato; Kristų savo laike taipgi atmetė; nesupranta žmonės ir manęs...''

Kaip-tai perdrąsiai skamba šitie jo žodžiai.

Automobilių paroda. Nesenai Peterburge atsibuvo tarptautinė automobilių paroda. Parodai pavesta buvo du maniežu; priskaityta apie 700 eksponatų. Pagal valstijų vietos išstatytų automobilių buvo taip padalytos: Vokietija, Francija, Rusija, Anglija, Suv. Am. Valstijos,, Italija, Švedija, Austrija, Belgija, Šveicarija.

Literatorių vasarnamis. Ekaterinoslav.. Plačiai žinomas vietinis visuomeės veikėjas G. L. Gekker nori greitu laiku išpildyti savo seną sumanymą — padaryti literatoriams vasarnamį. Delei to jis nupirko gražiausioj Kaukazo vietoj, Aluštoj, tris dešimtines žemės, už ką užmokėjo 50,000 rublių. Šiemet jis mano padirbti ir vasarnamį ir viską pavesti į literaturos fondo vadų rankas.

Sugrįžo Balmontas. Maskva. Sugrįžo visai Rusijai žinomas poetas Balmontas, kuris ilgą laiką važinėjo po įvairias žemes rutulio vietas; beveik nėra garsesnio žemės kampelio, kur nebut atsilankęs Balmontas.

Narsus kareivis. Kijevas. Ant vieno kareivio buvo uždėta priežiura, kam jis be daleidimo buvo prasišalinęs iš kazarmų. Ta bausmė jam labai nepatiko, ir jis užpykęs šovė iš šautuvo į ftldfėbelį, kurį dikčiai sužeidė; patsai gi pasileido bėgti. Nusivijo kareiviai bei miestsargiai; galop jis sustojo ir durtuvu sužeidė miestsargį, o paskui įbėgęs rotos komandiro gyveniman, taipgi sunkiai sužeidė jį durtuvu. Matydamas, kad jį greit sučiups, jis pradėjo šaudyti į norinčius jį suimti. Pasipylė kareivių šuviai, ir narsuolis labai sunkiai liko sužeistas.

Moterų psichologija. Maskva. Gegužio gale buvo toks atsitikimas. Jauna mergina, eidama pro naują namą, kur ji gyveno, susiginčijo su žaidžiančiais vaikais. Vaikams pritarė pasipainiojusios tenai šešios moterįs ir galop apstojo merginą, grumodamos jai atkeršijimui. Mergina išsiveržė išjų rankų ir nubėgo savo kambarin, kuris buvo ant trečio gyvenimo. Inirtusios bobos nusivijo ją ir pradėjo laužti merginos kambario duris. Persigandusi mergina atidarė langą ir iššoko ant gatvės, kur ją surado apalpusią su perlaužta koja ir sudaužyta galva.

Neišrišamas uždavinis. Kamenec-Podolks. Reališkos mokyklos mokytojas Solucha laike kvotimų uždavė savo mokiniams tokį uždavinį, kad nė vienas iš mokinių nepadarė laike penkių valandų. Po kvotimų asistentai pareikalavo, idant patsai mokytojas išrištų tą uždavinį: vargšas prakaitavo net 10 val. ir nieko nepadarė Pasirodė uždavinis esąs neišrišamas.

Barbariškas pasielgimas. Odesa. Paklydusi žydukė buvo dastatyta į prieglaudos namus. Antrą dieną ją „pervertė'' į stačiatikystę ir pasiuntė ją auklėjimui į arti esantį bažnytkiemį. Visi žydukės motinos protestai liko be pasekmės. Prašant rabinui Dicho, arcivyskupas Nazarijus pasižadėjo pagelbėti tame dalyke.

Įsižeidė šokikas. Mariupol. Diktokai įtraukęs baltakės, jaunas valstietis viename iš vietinių trak tierių išėjo šokti. Kada vienas iš ten buvusių patėmijo, kad jis netikusiai šoka, tai šokikas ištraukęs peilį tuoj perskrodė sau pilvą.

Byla Rusijos valdžios su Amerikos kompanija. Peterburgas. Berželio 3 d. „The Lake Torpedo Boat Company'' iš Bridgeport, Conn. pareikalavo nuo Rusios admiralterijos $578,000 ir $2,000,000 atlyginimo nuostolių, kurius šita kompanija panešė iš priežasties suirimo padaryto kontrakto padirbti Rusijos valdžiai keturis povandeninius laivukus. Minėta kompanija mano teismo budu išreikalauti šitus pinigus.

1913-tųjų metų biudžetas. Biudžete komisija įnešė Dumon 1913 metų biudžeto sąmatą. Komisija padidino paprastuosius pelnus 54,155,178 rublius tokiuo budu dabar paprastųjų pelnų skaičius sieksiąs išviso trijų milijardų 223 milijonų 298 tukstančių ir šešių rublių. Nepaprastieji pelnai palikti be pataisų; jie siekią 10 milijonų rublių. Didžiausią pelną valstybė gaunanti iš degtinės monopolių; valstybės sąmatoje monopolinės turėjusios duoti valstybei pelno 800,180,000 rub., komisija gi papidino jį ligi 820,600,000 rub. Išviso pelnas iš monopolių sudarąs ketvirtąją viso valstybės pelno dalį.

Gegužės 1 diena. Peterburge iš 250,000 fabrikų darbininkų gegužės 1 dieną nedirbo 110,000 žmonių. Demonstracijų policija neprileido; suėmė tą dieną išviso 112 žmonių.

Žmonių švietimas. Visuotinojo švietimo įvedimas paskutiniais laikais žymiai paėjėjo pirmyn. Iš 359 Rusijos apskričių zemstvų jau 353 zemstvos padavė švietimo ministerijai prašymus įvesti visuotinąjį švietimą ir pristatė savo sutaisytus nurodymus, kur ir kokias reikią statyti mokyklas. Be to, Rusijoje yra 884 miestai, iš kurių 102 miestu jau padarė tuo pačiu reikalu sutartį su ministerija, 87 miestams jau paskirtos pašalpos žemosioms mokykloms įvesti.

Jau ir dabar ministerija atidaro kas metai daugiau, kaip 7,000 mokyklų kompletų. Išviso gi, kad įvedus visuotinąjį mokinimą, reikia 277,000 mokyklų kompletų, dabar gi yra tik 166,000, taigi reikia dar įsteigti 111,000 mokyklų kompletų.

Visi tie reikalai užkrovė švietimo ministerijai begales darbo ir šitie valdininkai, kurie dabar tarnauja toje ministerijoje, nebegali jau jokiuo budu susidoroti su visais reikalais. Delto vyriausybė sumanė įsteigti prie ministerijos atskirąjį departamentą žemojo švieimo reikalams vesti. Tokio departamento ligšiol nebuvo.

— „Viltis''—

Korespondencijos.

PATERSON, N. J.

Jau Patersono streikas yra žinomas ne tik Amerikoje, bet, gal sakyti, sivame plačiame pasaulyj. Trįs mėnesio prabėgo nuo streiko pradžios, o jo galo visai dar nematyti. Iš 25,000 darbininkų-streikierių didžioji pusė jau badauja. Tai matomai, yra vienas iš didžiausių kada buvusių streikų šilkų išdirbimo.

Streikieriai laikosi gerai, taip kad bosams labai sunku gauti skebų, o šilko išdirbimas reikalauja prityrimo ir mokėjimo.

Streiko vadai likosi apkaltinti, bet, dar jų byla išnaujo bus nagrinėjama augštesniame teisme, nes Passaic County Jury teisėjai tai tikri fabrikantų tarnai. Dabar bylą nagrinės Bergin County Jury teisėjai. Manoma, kad kito pavieto teisėjai nėra taip sudemoralizuoti per kapitalitiškus laikraščius ir todel jie tinkamai perkratys visą streiko dalykų stovį.

Laikraščio „Weekly Issue'' išleistojas Alex Scott liko per Jury apkaltintas už neprieteliškumą (hostility) valdžiai, ty už tą, kad policijos viršininką išvadino Rusijos caru, o visus policistus — kazokais, Suv. Valst konstitucijos laužytojais. A. Scott'ą teisė pagal tiesų, kurios buvo išleistos po McKinley užmušimo 1902 m. Dar nežinia, kaip ir ant kiek bus jis nubaustas. Advokatai — Henry Carles (social. adv. iš Newark'o, N. J.) ir vietinis Gust. Hunziker mano, kad apeliavus bylą į Supreme Court'ą baumė liks atmesta.

Tarpe streikierių randasi nemažas burelis ir lietuvių, kurie kenčia vargą kartu su savo šeimynomis. Skaudu pamislyti, kad pilnas kalėjimas prikimštas nekaltų darbininkų, kurie turi buti kartu su kriminalistais. O kalėjimas tai ne ant juoko — budavotas 1854 metuose; patsai skaitytojas gali apsvarstyti, kokis tenai sanitariškumas.

Lietuviai-streikieriai mažai ką apie streiką tepraneša; liet. laikraščiuose visai skundžiai apie jį rašoma. Delei tos priežasties ir aukų mažai tegalima gauti. Reikia tik ištarti ačiu Brooklyno lietuviams, kurie daugiausiai paremia savo brolius-lietuvius; kitų gi miestų didžiosios lietuvių kolonijos visai mažai atkreipia domą ant šito milžiniško Patersono streiko bei streikierių, nors Patersono lietuviai visad aukaudavo, ar tai streiko, ar kokiems kitiems lietuvių visuomenės reikalams savo sunkiai uždirbtus centus.

Melsčiau visuomenės gelbėti vargstančias šeimynas, nes jau trįs mėnesiai, kaip siaučia streikas, o aukų labai mažai tepribuna.

T. M. Tačionis,
120 Washington St. Paterson N.J.

BOSTON, MASS.

Berželio 1 d. atsibuvo „Lietuvos Dukterų Draugystės'' susirinkimas Šv. P. bažnytinėj salėj. Susirinkime dalyvavo ne vien tik draugijos sąnarės, bet ir svečiai. Šis vakarėlis buvo paįvairintas prakalbomis, deklamacijomis ir griežimu D. L. K. Gedimino Dr. orkestro; tik dainelių šį kartą nebuvo.

Pirmiausiai laikė prakalbą vietinis klebonas, kun. Žilinskas, kuris pirmiausiai pasveikino draugininkes su džiaugsminga naujiena, butent — kad tai draugijai sukako lygiai 10 metų jos gyvavimo nuo dienos įsikurimo. Toliau jis kalbėjo apie lietuvių apšvietą ir literaturą. Tarp ko kito jis priparodė, kad žymiai dauginasi įvairių laikraščių bei kningų skaitlius, kaip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Apšvieta taipgi, anot jo žodžių, smarkiai eina pirmyn — taip Kauno mieste statoma „Saulės'' kursams namas; pabaigę „S.'' kursus mokytojai bei mokytojos išsiplatina po visą Lietuvą. Priminė taipgi kad lietuviai moksleiviai turi savo laikraštį „Ateitį'', kur rašo daugiausia patįs moksleiviai; patarė ir Amerikos moksleiviams parsikviesti tą laikraštėlį, „kaipo gerą katalikų dvasios laikraštį'' (jo žodžiai); tuom pat laiku jis padalino mokiniams apie 10 „Ateities'' numerių. Tik nežinia, kodel gi gerbiamas kalbėtojas visai neprisiminė apie kitą lietuvių moksleivių laikraštį — „Aušrinę'', kuri eina Vilniuj prie „Vilniaus Žinių''?... Nors šitas laikraštis taipgi neblogiausios pakraipos yra, bet kalbėtojas nieko apie jį neprasitarė — turbut „užmiršo'' bekalbėdamas didžiame „dvasios pakėlime''... Toliaus patarė jaunimui skaityti laikraštį— „Pavasarį'', o moterims bei merginoms — „Lietuvaitę''.

Šiaip ar taip kalbant, tečiaus reikia pripažinti, kad kun. Ž. prakalba buvo nebloga ir užtektinai rimta, nors vietomis žymiai apsireikšdavo „savotiška'' tendencija. Užbaigdamas savo prakalbą, jis patarė jaunimui daugiausiai skaityti kningų ir laikraščių.

Paskiau P. Sitkauskas padeklamavo eiles, kas jam gan gerai pasisekė. Tai rodos pirmas mokinys pasirodo su deklamacijomis; geistina butų, kad ir daugiau lietuvių mokinių mėgintų išeiti viešai su eilėmis bei monologais.

Turiu priminti, kad šį kartą ir moterįs pasirodė su prakalbomis. Kalbėjo p-ni Ramanauskienė, kuri pasirodė esanti gan gabi kalbėtoja. Ji savo kalboje ragino moteris ir merginas rašyties į „L. D. Dr.'' ir kartu paaiškino, kokią ji suteikia joms naudą ir kaip klaidžioja moterįs bei merginos, kurios nepriklauso jokion naudingųjų organizacijų. Vienok kąnors tikrą pasakyti apie jos prakalbą stačiai negalima — labai jau „įvairi'' ta jos prakalba...

Publikos ant šito susirinkimo atsilankė gan daug; visi laikėsi gal sakyti, ramiai ir padoriai. Pabaigoje draugijon įsirašė keletas merginų.

Dainų Mylėtojas.

PHILADELPHIA, PA.

Cukerninkų streikas. Cukerninkų streikui nuo pirmos jo dienos reikia pašalpos, nes tai buvo neorganizuoti darbininkai; pinigų savo ižde jie nei kiek neturėjo, o apie streiko vedimą suvis nesuprato. Streiknot prispyrė juos vargas. Todel juos reiktų šiandieną šelpti ne tik pinigiškai, bet ir dvasiškai; juos reikia mokyti, kaip vest streiką ir pakelt jų upą. Bet kas gi tuomi rupinsis? Visuomenė ligšiol šaltai žiurėjo į musų cukerninkų atsišaukimus, maldaujančius pašalpos; dvasiško sustiprinimo iš visuomenės taipgi neapturėjome.

Spreckle cukernės darbininkai, kad butų patogiau vest kovą su savo darbdaviais, šaukė streikan ir McCahan cukernės darbininkus. Tiesa, tas nenusisekė. Išpradžių McCahan cukernė savo darbininkams pakėlė po du centu į valandą, kad jie nestreikuotų, ir jie atsisakė streikuoti.

Tik tada jie sustreikavo, kuomet pamatė, kad jų darbdaviai sušnipinėjo darbininkus, kurie prijaučia unijai ar yra ten prisirašę, ir visus tokius atstato. Ta aplinkybė, nežiurint algos pakėlimo, ir privedė McCahano darbininkus prie streiko.

Nors buvo tikėtasi tuojau iššaukti Brooklyno cukernių darbininkus į streiką, bet ligšiol tas nepavyko. Nepavykimo priežastis matoma tame, kad tų cukernių darbininkai, kurių yra apie 8,000, susideda iš daugelio įvairių tautų.

Philadelphiečiai streikuojantiejie cukerninkai buvo pasiuntę savo delegatus del iššaukimo streikan brooklyniečių cukerninkų, bet Philadelphiajos Spreckelio cukernės superintendentas Peterson as pasiskubino į Brooklyną ir paskelbė tarp cukerninkų plakatus, atspausdintus įvairiose kalbose, kuriuose tai plakatuose persergėjo darbininkus nestreikuoti ir melagingai prisigyrė jiems, kokios yra geros Brooklyno cukernės del savo darbininkų, o taipgi baugino darbininkus, kad jie streiko nelaimės, nieko gero negaus, o tik tai savo puikius darbus praras. Vienok paskutinių dienų Brooklyno cukerninkų dvasia rodo, kad ir jie streikuos, ir gal suvis neužilgo.

Kapitalistų tarnams labai rupi nuslopinti Philadelphijos cukerninkų streiką, ir jie visur garsina, buk streikas jau krinka ir buk darbininkai grįžta į darbą. Bet, po teisybei, tai streikuojantiejie musų cukerninkai negrįžta ir suvis nemano grįžti, nieko nelaimėję.

Vienok vienas dalykas paklibino Philadelphijos cukerninkų dvasios tvirtumą. Tai dingimas J. Šmito, I. W. W. organizatoriaus, kuris vedė streiką. Jau trįs savaitės, kaip jis kas-žin kur prasišalino, ir lig šiam laikui jokios žinios nuo jo nesulaukta. Darbininkai buvo nuliudę, manydami, buk jau viskas žuvo, ir visas jų vargas nueis ant niekų. Paskui kreipėsi į I. W. W. centrą prašydami, kad kitą organizatorių atsiųstų, bet ir iš ten da atsakymo nesulaukė. Tečiaus vietiniai socialistai, kiek galėdami, gelbsti streikieriams. Kasdien kas-nors kalba. Ypatingai streikieriams gerą progė duoda L. S. S. Susivažiavimas, kurio delegatai sako jiems prakalbas.

Gegužės 30 d. kalbėjo jiems draugai delegatai Michelsonas ir J. Šukys.

Visgi streikieriai nepergeriausiai jaučiasi be tam tikro organizatoriaus ir vis tikisi jo susilaukti.

Pinigiškos aukos jiems labai reikalingos, bet kol kas jų mažai tegaunama, ir jei kiek gaunama, tai tik iš vietinių draugysčių ir darbininkų. Kažin kodel visuomenė neaukauja: ar todel, kad leidžiama gandai, buk darbininkai jau grįžta į darbą, o gal išdalies todel, kad šemo-

presos komiteto narys J. Alekna buvo apšmeižęs per „Saulę'' R. Merkį.

Aukas malonėkite siųsti per „Kovos'' redakciją, o laiškus sekretoriui **J. Grigaliunui**, 316 Wharton st., Philadelphia, Pa.

PHILADELPHIA, PA.

Gegužio 26 d. išėjo ant streiko „Horn and Hardart Baking Co.'' Ji turi 16 restauracijų, kur dirba apie 700 žm. — beveik visi lietuviai. Tą vakarą metė darbą 150 žmonių, bet ant rytojaus streikierių skaitlius pakilo iki 400; visi prisirašė prie I. W. W. unijos. Streiko vedėju išsirinko anglą J. L. Renshaw'ą, I. W. W. unijos raštininką.

Daug atsiranda lietuvių, kurie „skebauja''. Išpradžios buvo manoma geruoju visus išvesti streikan, bet pasirodė, kad taip negalima. Dabar atistinka daug susirėmimų streikierių su streiklaužiais; policija streikierius išveda iš namų ir vėl parveda, bet tas menkai gelbsti. Gegužio 30 d. atsitiko susirėmimai dviejose vietose — vienoj vietoj tapo sumušti penki streiklaužiai ir nuvežti ligonbutin, 15 tapo suareštuota, bet už valandos vėl juos paleido. Po tų susirėmimų vienas kompanijos šnipas, W. Ford — lietuvis po num. 675 N. 10th st. įėjęs paklausė, ar daug čionai yra streikierių ir ar ilgai jie mano streikuoti. J. Ranonis išvarė jį laukan; tada jis išsitraukęs revolverį šovė tris kartus — vienu šuviu sužeidė J. R. kairįjį žandą, kita kulka Juoz. Medzevepriui išlindo per šlaunį; pats gi tada leidosi bėgti, bet bėgdamas numetė popierius nuo kompanijos ir šnipo ženklą. J. Ranonis pavijęs jį sugriebė ir tuoj jis tapo suareštuotas. J. R. ir J. M. tapo nuvežti ligonbutin.

P. Kanakas.

WILKES BARRE, PA.

Lietuviai išlošė bylas prieš kompaniją. Mikolas Kapočius, keturi metai atgal, eidamas iš darbo pro brekerį skersai geležinkelio tapo taip suvažinėtas anglinio karo, kad prisiėjo jam nupjauti koją. Apskundė Pennsylvanios anglių kompaniją. Byla atsibuvo pereitą terminą Luzernės pavieto teisme. Teismas pripažino, kad kompanija buvo kalta už neapsaugojimą savo darbininkų ir nusprendė, kad Kapočiui turi užmokėti už jo sužeidimą $3,300.oo.

Antra byla buvo tame pačiame teisme ir termine, kaip ir pirmutinė. Trįs metai atgal Pranas Vaiskuilionis važiuodamas su Swifto mėsos vežimu skersai Central Reilroad Kompanijos geležinkelio, tapo pagautas lokomotivo ir taip sužeistas, kad prisėjo jam nupjauti koją augščiau kelio.

Teismas išrado, kad kompanija nedavė atsakančių signalų kaslink lokomotivo atbėgimo, už ką ir nuteisė kompaniją užmokėti Vaiskuloniui už koją $4,750.oo.

Abi viršminėtas bylas prieš kompaniją vedė vietinis lietuvis advokatas Jonas S. Lopatto.

Rperoteris.

CHICAGO, ILL.

Pašventinimas Tautiškų Kapinių. 5,000 lietuvių katalikų atsimetė nuo katalikų bažnyčios.

Gegužio 30 dieną (Memorial Day) vietiniai lietuviai turėjo nepaprastą dieną, — šioji diena pasiliks užrašyta Amerikos lietuvių historijos lapuose. Minėtoje dienoje atsibuvo pašventinimas Lietuvių Tautšikų kapinių ir Varpo. Pašventinimo apeigose dylavavo apie 5,000 ar 3,000 lietuvių.

Pašventinimo apeigas atliko lenkas kun. J. Plage, Administratorius Chicagos Diecezijos neprigulmingų bažnyčių; jam asistavo kun. Mickevičius iš Scrantono, Pa. ir kiti vietiniai kunigai. Po pašventinmo pasakė prakalbą, kurios su atida visi klausėsi, joje išrodė, kaip musų lietuviški kunigai parsidavę airių vyskupams visai nesirupina lietuvių gerove bei pakėlimu tarpe jų apšvietos; bei pakėlimu tarpe jų apšvietos, tamsybėj, drausdami skaityti geresnius raštus. Toliaus kun. Mickevičius paaiškino, kaip Scrantono lietuviai, bejieškodami teisybės teismuose už savo kruvinus centus pastatytą bažnyčią, išleido 17 tukstančių dol., ir dabar dvasiškija pasistengė Pennsylvanijos valstijoje pervaryti tokius įstatymus, kurie vėl palieka visas bažnyčių savastis vyskupų rankose. Prakalba visiems patiko ir tas reiškia, kad klausytojai atsimeta nuo Rymo-Katalikų; šitas kun. Mickevičiaus atsilankymas Chicagoje labai nemalonus gali buti musų vietiniams kunigams, ypatingai tokioje valandoje, kada tai vienoj, tai kitoj parapijoj iškįla neramumai... apie kuriuos vietiniai laikraščiai nė per pusę lupų... tai tuom kartu aš ir užtylėsiu, bet rodos, kad netrukus iškils gaisras — tai bus galima aiškiaus apie viską parašyti netolimoje ateityj.

J. Kazys Gugis, jau užbaigė Armour Institutą kaipo mechanikas-inžinierius. P-nas Gugis yra pavyzdžiu kitiems jauniems lietuviams, kuris pats užsidirbdamas pabaigė minėtą mokslo šaką.

Berrželio 1 d., burelis lietuvių susirinkę pas p. Jurgelionį turėjo pasikalbėjimus — kaip ir kokiu budu susiartinti inteligentiškiems žmonėms ir sutarė užmegsti draugišką klubą, kurio tikslu bus vietinių inteligentiškų lietuvių susidraugavimas. Tai buvo liuosas pasikalbėjimas tarpe jųjų ir apsvarstymas kitų tikslų, kurie gyveniman gali buti pravedami del lietuvių labo.

Kiek teko sužinoti, tai apie pabaigą vasaros čia žadama pradėti išleidinėti Teatrališkas žurnalas, kuris bus pašvęstas tik scenos reikalams. Tokio laikraštuko išleidinėjimui tveriasi bendrovė iš vietinių scenos mylėtojų ir bus priimami pajininkai ir iš ktų didesniųjų lietuviškų kolonijų

R. Vėjalis.

CHICAGO, ILL.

Gegužio 24 d. Meldažio svetainėje atsibuvo gegužinis vakarėlis, parengtas per „Aniolų Sargų'' bernaičių ir mergaičių draugijėlės. Šis vakarėlis padarė nepaprastą įspudį, kuris pasiliks ilgam laikui atmintyje atsilankusių jame žmonių, o ypač vaikų. Todel noriu plačiau pasidalinti įspudžiais šio vakaro su „V. Lietuvninkų'' skaitytojais.

Vakarėlis buvo parengtas su gan gražiu ir įvairiu programėliu, kurį atliko „Aniolų Sargų'' sąnariai. Pirmiausiai suvaidino dviejų veiksmų komediją — „Į Mokslą''. Gražu buvo žiurėt, kaip nepilnamečiai vaikeliai vaidino savo roles; ypač gerai atliko savo rolę (siuvėjo) A. Palionis, geriau negalima net reikalauti. Taipgi atsižymėjo ir P. Šliogeris, — tik pergreitai kalbėjo, kas davėsi sunku suprasti. Kitiems truko gyvumo. Abelnai visų jųjų pasistengimas ir noras vaidinti buvo aiškiai matoma. Todel reikia tik linkėti, kad ir tolesniai jie lavintųsi scenos dirvoje. Po vaidinimo K. Zaurutė įspudingai padainavo solo. [illegible] „Aniolų Sa[illegible] choras padainavo keletą gražių dainelių; tarpuose iš tų pačių mergaičių padeklamavo keletą gražių eilučių. Ypač puikiai padainavo Z. Masiliunutė — mergaitė 6—7 metų, — liuliuodama lėlę ant savo rankelių, — „Ei, neverk, mažuti''; jos švelnus skambantis balselis tikrai žavėte žavėjo klausytojus. Taipgi nemažai puošė šį vakarėlį mandolinų ir gitarų orkestras. Tarpe skambinimo tuli lyg pasamdyti darė trukšmą, ypačiai nežmoniškas buvo trenkimas kojomis, — tarytum, kad kojos nepakenčiamai niežia; tas labai nepadoru, — ypač blogas pavyzdis vaikeliams, kurie šiuom kartu skaitlingai atsilankėė. Pagalios kalbėjo d-ras A. K. Rutkauskas apie „Aniolų Sargų'' bernaičių ir mergaičių draugijėlę. Jis nurodė, kad šita draugijėlė užstoja kelią ištautėjimu ir karštai ragino, kad lietuviai biznieriai ir drau gijos remtų šiokiu bei tokiu budu tą vaikų draugijėlę. Po trumpos kalbos d-ras Rutkauskas dalijo viešai savo jau nuo seniau žadėtą dovaną „Aušros Vartų'' parapijos mokyklos vaikams, kurie atsižymėjo pamylėjimu lietuviškos kalbos. Iš šimto vaikų gavo dova ną tik 17 — kiti net ir labai liko apdovanoti gausiai: K. Mikšiutė gavo visus V. Kudirkos raštus ir d-ro Basanavičiaus „Lietuviškas Pasakas'' — išviso 9 kningas., Jaukštutė — Petrausko kompoziciją ir albumą lietuvių kryžių, išleistą „Lietuvių Dailės Dr.'' ir P. Sliogeris — V. Kudirkos Raštus; kiti gavo po vieną ar po dvi kningi. Ant kiekvieno jųjų veidelių galima buvo matyti nepaprastą džiaugsmą, kuris be abejo pasiliks giliai jųjų atmintyje. Po visų tų įspudžių vakarėlis užsibaigė šokiais. Publikos atsilankė nemažai.

Eskulapas.

KENOSHA, WIS.

Beržėlio pirmą dieną atsibuvo susirinkimas 119 kuopos TMD., Columbia svetainėje. —

Klb. Gadeikis užsakė bažnyčioj kad žmonės prisirašytų prie TMD.; jis gyrė, kad tai yra naudinga ir gera draugija, bet viskas perniek; ant mitingo nieks neatsilankė, nors buvo per „teatrą'' ir plakatai, o per prakalbas buvo aiškinta, bet viskas liko be pasekmės. Bereikalingi visi pasistengimai, nes „Draugija'' yra tame kalta su kningų išleidimu — juk trįs metai praėjo, o dar nieks negauna jokių kningų; kaip galima tikėtis gauti naujų sąnarių? Kaip žmogus nestengkis, viskas veltui, o centras sako, kad nesidarbuojama. Centras yra pats tame kaltas — pasiskubinkite su kningomis, tai tada ir naujų sąnarių prisirašys.

Sekr. **Kaz. Braževičius.**

IŠ S.L.R.-K.A. XVIII SEIMO.

Birželio 3 d., utarninko rytą, po mišių, kurios buvo laikomos vietinėje lietuvių bažnyčioje, McCaddin Hall salėje ant Berry gat., Brooklyn, N. Y. prasidėjo 28-to SLRKA. Seimo sesijos. Šio seimo vedėjais išrinkti šie asmenįs: pirmininku p. K. Krušinskas iš So. Brooklyno, I sekretoriu — p. J. Stulgaitis iš Waterbury, Conn., II sekrt. — p. A. Gudaitis iš Mahanoy City, Pa.

II Sesija. Ši sesija atidaryta apie 3 val. po pietų. Skaitymas atsiųstų 28-tam Seimui linkėjimų. Tarp kitų reikia paminėti atsiųstą telegramą su linkėjimais nuo p. J. Gabrio iš Paryžiaus, Francuzijoje. Šioje savo telegramoje išreiškė šitam seimui širdingiausius savo linkėjimus ir velino susivienijimui gerų pasekmių.

Susiv. prezidento J. Riktoraičio raportas. Iš jo raporto apie jo veikimą nekas buvo galima sužinoti. Tiesa, ne be to, jisai aiškino apie savo veikimą ir privedė savo veikimo apibudinimui vieną faktą, butent, kad jo prezidentavimo laikui Waterburio kuopų sąnarių skaitlius žymiai pasididinęs. Waterburio kuoposna priderį arti 700 sąnarių. Priegtam jisai pabriežė, kad tų kuopų sąnarių skaitlius pasididino pasidėkavojant keleto energiškų sąnarių energijai. Pabriežęs šitą faktą, jisai užsiminė apie organizatorius ir stengėsi priparodyti, kad organizatoriai visai nereikalingi. Organizatorių darbą galį atlikti energiški ir pasišventę kuopų sąnariai. Bet, šiaip ar taip, o tai visgi bus organizatoriai, kurie kalbins nepriderinčius į susiv. jin priderėti.

Sekretoriaus, p. J. S. Vasiliausko raportas. Iš jo raporto sužinome apie SLRKA. stovį. Perduodame jį savo skaitytojų žiniai ištisai. Ir štai jis:

METINĖ APYSKAITA FINANSINĖS APYVARTOS SLRKA.

Liepos 1 d. 1912 m. buvo pas kasierių ant rankų	$8350.53
I skyriaus mokesties pribuvo	13940.62
II skyriaus mokesties pribuvo	124.11
III skyr. mokesties pribuvo	740.46
Vaikų skyriaus	898.00
Tautiškų centų	644.20
Našlaičių fondan	299.86
Už organą	83.80
Už ženklelius	47.00
Viso pribuvo su likusiais	$25.129.78

Išeiga:

Posmertinių išmokėta I skyriaus (53 žm.)	$7825.00
Pašalpų išduota iš posmertinių gyviems	400.00
Posmertinių vaikų skyr. (3 žm.)	200.00
Aukų iš Tautiškų centų išmok.	702.82
Už organą	1634.33
Už prirašymą naujų sąnarių (35 žm.)	100.00
Alga Centro Sekretoriui	561.66
Už 500 auksinių ženklelių po 82½ kiekvienas	412.50
Visų kitokių išlaidų	818.21
Padėta geležinin kapitalan (Peoples Bank Edvarsville)	7990.00
Viso su padėtais bankon	$20.644.52
Susivienijimo piniginis turtas pasididino ant	4960.00
Birželio 1 d. 1913 m. randasi pas kasierių	4479.11
Geležiniam kapitale randasi	
Plymoutho bankoj	8756.07
Mahanoy City bankoj	15042.37
Edwardville bankoj	7990.00
Viso	36.267.55
Susiv. ženklelių randasi pas kasierių vertės	744.00
Visas turtas	$37.011.55

Sąnarių stovis nuo 27-to ligi 28-to Seimo.

	I	II	III	v. sk.	viso
Prisirašė	1166	20	33	193	1412
Išsibraukė	511	3	1	16	531
Užaugo ant	655	17	32	117	881
Pirmiau buvo	5595	20	60	411	6089
Dabar yra	6250	37	92	528	6970
Suspenduotų už 2 bert. 1913 m.	282	1	—	8	291
Viso su suspend.	6532	38	92	536	7261

Kiti raportai, kaip tai: kasininko p. Burbos, kasos globėjų (išdavė už kasos globėjus p. K. Krušinskas), dvasiško vadovo, kun. Dumčiaus ir kningiaus, kun. Struckaus.

Jie visi išduodami savo raportus, žodžiu, sakėsi dirbę, kiek galėję. Kalbant kun. Struckui apie Susiv. kningas ir nurodžius, kad sąnariai beveik kaipir visai nereikalauja kningų, kun. Petkus įnešė, kad visos kningos, kurios randasi Susiv. kningyne butų garsinamos rogane sąnarių žiniai. Įnešimas liko patvirtintas ir nubalsuota, kad ant toliau kningos turi buti organe pagarsintos ne mažiau kaip keturis kartus į metus.

Mandatų komisija nurodo, kad po tulais mandatais (tokių maža buvo) nėra ar tai kuopos valdybos parašų ar tai antspaudo. Konstitucijoje gi reikalaujama, kad po delegatų mandatais butų kuopos valdybos parašai ir kuopos antspaudas. Todel seimas nutarė, kad ateinančiu metu į seimą nebepriims tų delegatų, kurių mandatai nebus patikrinti kuopos valdybos bei po kuriais nebus kuopos antspaudo.

Į antrą sesiją atvyko ir liko seimo priimti šių laikraščių reporteriai: „Vienybės Lietuvninkų'', „Tėvynės'', p. V. K. Račkauskas ir „Draugo'', d-ras L. Graičiunas.

III sesija. Trečią sesiją atidarius Seimo vedėjui K. Krušinskui, perskaičius keletą linkėjimų 28-tam Seimui, pradėta skaityti pereito Seimo protokolas.

Delegatų birželio 3 d. Seiman atvyko 80 ir garbės sąnarys, kun. Milukas bei dvasiškas vadovas, kun. Dumčius.

IV sesija. Ketvirta sesija atidaryta 9:30 val. ryto. Šaukiant vardais delegatus pasirodė, kad nevisi delegatai susirinko. Ir delei to įnešta, kad išreikšti neateinantiems laiku į sesijas papeikimą. Tą įnešimą, apkalbant vienas delegatų išsireiškė, kad tuli delegatai atvažiavę į Seimą, vietoje dalyvauti posėdžiuose — „kaulukus barškina karčiamoje''. (Toksai tulų delegatų apibudinimas, tai sena pasakėlė. Pernai, laike tautiškojo Susiv. seimo taiposgi panašiai buvo kalbama apie tulus delegatus.) Priegtam nutarta išreikšti papeikimas ir mandatų komisijai, kuri laiku į posėdį neatėjo.

Perskaičius pereitos dienos protokolą, kuris liko priimtas su tulais pataisymais, prieita prie organizacijos reikalų.

Skundų komisijos raportas. Pittstono klebonas, kun. Kasakaitis įskundęs vice-prezidentą Tolubą, kad jis kėlęs parapijoj riaušes stengęsis pakelti parapijoje nesutikimus ir netvarką. P-as Toluba paaiškino, kad jisai norėjęs surengti Pittstone prakalbas ne tuo tikslu, kad sukelti vaidus, bet susiv. labui, tečiau kun. Kasakaitis griežtai pasakęs, kad bažnytinės salės neduosiąs. (Salėje pakilsta smarkųs ginčai bei didžiausias trukšmas). Bet kaip toliaus pamatysime, kun. Kasakaitis labiausia nenorėjo, kad tose prakalbose butų kalbėjęs kun. Struckus, kurio, kaip iš daugelio pasiaiškinimų ir išsireiškimų teko patirti, kiti kunigai kažkodel neapkenčia. (Apie kun. Struckų vienas žinomas kunigas-publicistas parašė net „heroišką epopeją iš šių dienų gyvenimo'', kurioje stengiamasi kun. Struckų visuomenės akyse diskredituoti. Tik vargiai pasiseks geidžiamasis tikslas atsiekti, jei kun. Struckus taip rimtai ir šaltai bei apsvarstančiai elgsis, kaip šitam Seime). Kun. Struckus, kaipo Pennsylvanijos valstijos organizatorius, kaip jisai Seimui patsai paaiškino, parašęs straipsnį-atsišaukimą į kuopų valdybą, idant jie rengdami prakalbas praneštų jam, o jisai atvažiuosiąs pakalbėti ir paagituosiąs žmones, kad tie rašytųsi į susivienijimą. Tasai straipsnis išgulėjęs „Draugo'' redakcijoje arti 4 sąvaites. Per tą laiką kun. Kasakaitis, žinoma painformuotas įtekmingo konfratro, įdavė vyskupui skundą, kuris uždraudė kun. Struckui važinėti ir agituoti žmones, kad rašytųsi į SLRKA. Reikia čia dar pažymėti, kad kun. Kasakaitis, kuomet kun. Struckus apie augščiau paminėtą dalyką aiškino, stačiog iš kailio norėjo išsinerti — trepsėjo, judėjo, pirštais pliauškėjo ir galop raudo bei blyško. Taip, kad kun. Struckus verste buvo priverstas išsireikšti: „Nusiramink, kunigėli, dabar aš kalbu''. Pabaigus kun. Struckui aiškinti daugelis delegatų suplojo delnais. Teisinasi kun. Kasakaitis; salėje gyvas judėjimas ir trukšmas; pirmininkas liepia nutilti. Ir nežinia prie ko butų prieita, jei nėbutų atsistojęs kun. Milukas, kuris, matoma, gerai pažįsta katalikų psichologiją, ir galutinai užbaigęs tą dalyką. Jo išsireiškimams, kad „ne Seimas turi teisę teisti kunigus bet tik vyskupas'', ant syk taip ir atėmė visiems balsą.

Keista vienok. Nes tie ginčai kilo ne delei tikėjimiškų dalykų, bet delei organizacijos. Kiekvienas gali, rodos, žinoti, kad vyskupas negali kontroliuoti susivienijimo, todel Seimas butinai turėjo pareikalauti nuo kun. Kasakaičio rimtų priparodymų ir davadų: kodel nedaleido surengti prakalbų Pittstone? kodel įskundė jį vyskupui?

(Užbaiga seka.)

AR ESI NAUDINGAS AR NENAUDINGAS.

Yra tiktai du žmonių skyriai pasaulyje. Jie yra naudingi ir nenaudingi.

Kiekvienas netikėtai padaro klaidas. Bet skirtumas tarp sveiko proto žmogaus ir nesveiko yra toks — kad sveiko proto žmogus naudojasi savo paties klaidomis, o nesveiko proto žmogus niekuomet nęsimokina jų, bet daro tas pačias klaidas be paliovos.

Kalėjimai ir bausmės gyvuoja nuo pat historijos aušros. Baimės bausmė niekad neatgrįsta; kalėjimai niekad nereformuojas; o pataisos namai žmonių nepataiso. Žmonės, kurie išėjo iš kalėjimo yra, paprastai, daugiau nekompetentiški, negu pirm patekimo kalėjiman.

Parolės sitemą randa visur mylistą, kur tik ji tyrinėja.

Ateityje parolė užims bausmės vietą, o bepročių prieglaudos namai užims kalėjimo vietą.

Skirtumas buna: ar tas žmogus naudingas ar nenanudingas?

Ar laisvė bendro valdymo ir naudojimo prisidės prie sveikatos, laimės ir gerovės, arba bus tai grumojimas, pavojus, ir netinkąs liuosybei?

Nesveiko proto žmogus daro blogą darbą; taip pat elgiasi ir kriminalistas. Kaip vienas, taip ir kitas už savo darbą bei blogą pasielgimą kenčia.

Sveikas protas atidengia paslaptį mums, kad sveikata, laimė, ir gerovė buna naudingame darbe. Pasekmė buna žmoniškoje pagarboje. Gimdyti nelaimę del kito — tai šaukti sau sielvartą.

Mes tikime dabar į Nemesis, kuris nesnuduriuoja, ne miega. Mus nubaudžia mus pačių nuodėmės. Šitie dalykai yra tikri, nes mes ne bausti turime, bet raminti ir gydyti. Rupinteis savo ir kitų sveikata, tai reiškia: dirbti naudingą darbą.

Bile koks žmogus, kuris negali dviejų darbų atlikti, yra nesveiko proto.

Nesveikumo ženklas yra kitų teisių nuolatinė nepagodonė.

Kriminalistas yra nesveiko proto žmogus. Bet mes vieton jo nekęsti, turime jo pasigailėti.

Už pirmą prasikaltimą žmogus

FRANCIJOS PLĖŠIKAI BEI BANDITAI.

Paskutiniuose laikuose po Francijos padanges sparčiai pradėjo siausti taip vadinami banditai arba plėšikai, kurie daugiausiai yra kilę iš apšviestesnių darbininkų ir šiaip iš inteligentijos, arba, teisingiau pasakius, yra tai anarchistai, kurie, negaudami darbo kaipo įvairios rųšies politiški prasikaltėliai bado verčiami, nustoja žmoniškų bei doros jausmų ir lieka žiauriais piktadariais.

Paveikslan, jeigu mes pažvelgsime ant tos piktadarių bandos, kuri buvo po teismu vasario mėn. šių 1913 metų, tai bus galima aiškiai matyti, kas per karžygiai šių dienų plėšikai. Čia reik atminti, kad tie nuteistieji, plėšikai buvo savo rųšies pasauliniai karaliukai, kurie nieko nebijojo, kuriems niekas nebuvo pavojingas ir kurių sugavimui buvo drapstoma šnipams bei visokios rųšies slaptosios policijos agentams šimtai tukstančių frankų. Vienas tik bankas „Societė Generale'' paskyrė tam tikslui 200 tukstančių frankų.

Dabar pažvelgsime į keletą jų svarbesnių darbų.

Taip Paryžiuje 1911 metais, gruodžio 21 d. ant Ordenę gatvės, einant „Societė Generale'' banko rinkikui, važiuojantis gatve automobilius apstabdė einantį, greitai iššoko iš vežimėlio vienas žmogus, paskui antras, kuris pribėgęs prie rinkėjo leido vieną-kitą šuvį, pagriebė jo nešamus maišelius ir sėdę į automobilių tuoj pranyko. Dar kas-ten bandė sustabdyti automobilių, bet nepasisekė — juk tai nevištukas, su kepure neapvoši... tuom viskas ir pasibaigė... Žmogus nušautas... susirinkusi žmonių gauja žiuri į nušautą žmogų, trauko pečiais, stebiasi piktadarių vikrumui...

Subėgo policija; bet kur jau ką besurasi, kada praėjo gerokai ilgas laikas, — o dar Paryžiuje, kur virte verda gatvėse vežimai bei žmonių minios.

Pinigų pavogta nelabai daug — 5,266 frankai, bet popierių ant 318,772 fr. Plėšikų automobilius pasirodė esąs vogtas to paties mėnesio 14 d. (naktį) Bulon'e, prie Paryžiaus. Išsiaiškino, kad tame apiplėšime dalyvavo Bono, Garne, Kalemen ir da koksai. Greit po šitos tragedijos pasisekė iš jų bandos suareštuoti kokius-tai tris „narsuolius'': Deboje, Betoni ir Rodrige. Greit viskas aprimo... Pusėtinai parėkavo ir dienraščiai, pripildydami savo špaltas banditų aprašymais ir talpindami jų fotografijas. Vienok tikrų kaltininkų nei girdėti, nei matyti.

Atėjo 1912 metai. Vėl pasirodė drąsųs banditų žingsniai. Paryžiuje apvogė porą ginklų krautuvių, kurie jiems, žinoma, buvo labai reikalingi, kaipo įrankiai atliekant jų tamsius darbus. Tuoj vename miestelyje nužudė senutę, pas kurią paėmė 20,000 frankų ir dar šį-tą.

Sausio 23 d. 1912. pasirodė, kad Francijos banditai persikėlė į Belgiją ir, pavogė Gan'e automobilių, nuvažiavo į Amsterdam'ą (Holandija) ir tenai jį pardavė. Padarę šen bei ten keletą žymesnių vagysčių, vėl jie pasirodė Francijoj. Žinoma, banditai neleidžia bereikalingai laiko —greit tapo apkraustytas vieno Paryžiaus banko pinigų rinkėjas mieste Nim'e.

Nekuris laikas praeina ramiai — tartum, kad banditai jau pranyko. Tik štai kovo 25 dieną tų pačių metų netoli miestelio Montžeron, važiuojančiam iš Paryžiaus į Nis'ą auomobiliui keletas pakelyje stovinčių vyrukų davė ženklą, kad jis sustotų. — Automobilistas norėjo apsisukti ir ištrukti, bet „vyrukai'' irgi nesnaudė — pribėgę prie vežimo išsvaidė iš jo važiuotojus ant kelio, o nekurius iš jų net sužeidė; patįs greit susėdo į automobilių ir nuvažiavo; tartum, kad seniaus tas vežimas jiems ir prigulėjo. Dešimtoj valandoj ryte tos pačios dienos šis automobilius atsidangino į miestelį Šantiji ir, apvažiavęs visas gatves, apsistojo ties Paryžiaus banko „Societė Generale'' skyriaus.

Tuoj greit visi iššoko iš automobiliaus ir, išskyrus jų pačių vežėją, suėjo į banko namus. Tenai nušovė du tarnu, kitus sužeidė ir, pagriebę 50,000 frankų, leidosi savo keliais. Žinoma, kas pakelėje bandė prie jų prisikabinti, gavo kulką, kaipo užmokesnį už uolumą... Daug laiko jiems nebuvo — šuvis... ir eik sau.

Ir vėl viskas ramu... Turtuoliai baimėje... Šnipai bei slaptosios policijos agentai veikia iššijuosę, apiberti pinigais nuo kojų ligi galvos... Bet „drąsuolių'' kaip nėra taip nėra — tartum į kitą pasaulį persikėlė. Čion prie jų bandos prigulėjo Bono, Garne, ir Vale. Šiųom kartu pasisekė jau svarbesnius bandos veikėjus suareštuoti, — butent: Karny, Monie ir Sudi.

Balandžio 24 d. tų pačių metų, kada buvo sulaikytas Monie Paryžiaus priemiestyje — Ivri, policija tuojaus pribuvo į jo namus, idant tenai padaryti kratą. Jisai tuom laiku gyveno pas sądraugą Goži kuris taipgi buvo suareštuotas. Goži'o bute užtiktas ir Bono, bet šis, mirtinai apdovanojęs kulka policijos viršininką ir kitus, šiaip bei taip pabėgo.

Praėjus kelioms dienoms, vėl pasisekė užtikti Bono pas sądraugą anarchistą — Diubua Paryžiaus priemiestyje — Šuaži-le-Rua. Vienok jiedu policijos neprisileido, bet metėsi bėgti; bėgo kol tik spėkų turėjo, kol gyvastis buvo kune, o policija vis vijosi... ir galop sučiupo. Gegužio 14 d. užtiko ir kitus „drąsuolius'' — Garne ir Vale miestelyje Nožan'e ant Marnos. Šiedu taipgi gynėsi, kol tik galėjo, iki mirties. Greit pasisekė veik visus sužvejoti; išviso jų buvo arti 30 ypatų. Vienas tik Gorolowski pasiliko ir po šiai dienai niekam nežinomas.

Ir štai sausio 3 dieną 1913 m. sėdi tie piktadariai ant teismo suolų. Visą tą likusią plėšikų bandą uoliai saugoja policija. Kaltininkai nuliudę, užsimąstę, laikosi visai ramiai; į klausimus atsako šaltai, lengvai, lygiai — ginas ar darodinėja nenaudingumą dabartinio visuomenės surėdymo, kur žmogus, bado verčamas, turi likti baisiausia išgama... Taip teismas tęsėsi visas tris savaites...

Galop lieka išneštas nuosprendis.

Diedone, Kalemen, Monie ir Sudi nuteisti mirtin, Karny (jis tuojaus nusižudė) ir Metž — amžiniems darbams, Deboje — 10 metų darbų, Benard — 6 metams kalėjimo, Kibalčis, Kroza-deFliori ir Paje — 5 metams kalėjimo, Beloni ir Detneje — 4 metams kal., Goži ir Zurdan — 18 mėn. kal., Rener — metams kal., Rodrige ir moterįs: Metrežan, Šofs ir Klerš — liko išteisinti.

Taip gyveno ir veikė ta plėšikų banda... taip baisiai užsibaigė tie jų tamsųs darbai.

Bylos nuteistųjų mirtin turėjo buti dar kartą peržiurėtos. — tik Kalemen prašė, kad greičiau atimtų jam gyvastį ir kad ilgiau jo nekankintų: jis prie visų prirodytų blogų darbų atvirai prisipažino.

Čia dar noriu, kad ir trumpai, šį-tą pridurti apie nuteistuosius mirtin.

Taip Kalemen paskutines savo gyvenimo dienas praleidžia skaityme. Sudi visą laiką sirgo — matyt jis labai menkos sveikatos. Diedone be pertrukio šaukia, kad jis visai nekaltas ir kad byla turi buti pernagrinėta, o Monie (Simentoff), kaip paprastas žydelis, atsidavė miegui.

Jų kambarius sergsti tam tikra sargyba.

Visi nuteistieji mirtin dar jauni vyrai — nuo 20 iki 30 metų amžiaus; visi pačiame gyvenimo tvirtume ir gražume.

Kalemen žinomas, kaipo geras kalbėtojas. Kibalčis — kaipo geras publicistas ir tt. Veik visi darbavosi prie laikraščių „l'Anarchie'' (anarchija) ir „Revolte'' (revoliucija).

Tai tiek šiuom kartu apie Francijos plėšikus bei banditus.

A. Bartoševičius.
Paryžius. 17—IV—1913.

Kazys Puida.

Laisvos Mintįs

XXXVII.

Lew Wallace. Ben Hur. Istoriška apysaka iš Jezaus Kristaus laikų. Sulietuvino Jonas Montvila. Chicago, Ill. Turtu ir spauda „Kataliko''. 1912 m. 472 psl.

Pastaruoju laiku vis dažniaus pasirodo musų raštijoje daugiau įžymesnių vertinių, kurius jau seniai kulturingesnės už mus tautos išsivertė. Atsilikę civilizacijoje, atsilikome ir literaturoje. Ir daug kas nudien reikia imties iš svetimų nuopelnų. Tokie įžymųs rašiniai visuomet pageidaujami ir laukiami. Į tokias kningas ir skaitytojas kitokiomis akimis žiuri. Tik nelaimė tame, jog musų vertėjai bei leidėjai nieko nedaro tam, kad skaitytojus prie kningos pritraukus, kad juos privertus kningą pamylėti.

Ypač šiomis ypatybėmis atsižymi Amerikos leidėjai, nežinau į ką nusižiurėję. Jų leidiniai iš aistetikos reikalavimų perdažnai žemiau visokios kritikos stovi; skaitytojaus higijenos reikalavimų visiškai nepripažįsta; o jau del kningos paties turinio — pasigailėk Viešpatie! — visomis išgalėmis stengiasi padaryti taip, kad skaitytojas vaikščiotų apie kningą, kaip apie didžiausią slėpinį, tik išrinktiesiems, o dar dažniau pačiam autoriui, suprantamą slaptą, miglotą mintį.

P. J. Montvila viską lietuvina ir taip sumaningai, jog visas jo darbas vienos miglos, vieni „mėlynieji rukai'' anot Jovaro. — Specialis jau toks Montvilos gabumas — išsitarti lietuviškai taip, kad niekas jo nesuprastų. Visa jo stilistika — Gordijaus mazgas, kurį tiktai tas testengs atmegsti, kurs pirma perskaitys jo vertinį originale, o paskui, keliems metams praslinkus, užsimanys „mėlynojo ruko'' juroje savo mintis paplukdyti.

Viena inteligentinė lietuvaitė pasakojo man kitados apie tokios rųšies literaturą:

— Gera tai skaityti! — skaitai ir nieko nesupranti! —

Nustebau! Kame gi gerovė?

— Bent neiškvaiši galutinai tokių ponų prisiskaičius.

Ir aš iš savo pusės patarčiau visiems, kurie neturi ko veikti ir nuobodžiauja, paskaityti J. Montvilos vertimus: — bent neiškvaiš, bet ir nepagudrės — pasinardys miglose (tas dabar labai madoje) ir sausas išliks.

Ištiesų! Tik pasigėrėkite tokiomis J. Montvilos stilistikos perlomis:

... nulenkė galvą link moteriškės, kuri, pakėlus uždangalą, parodė kuomet dar kudikio veidą. (19)

... Išvaizda jo buvo didybės ir pavartaunumo (?!) (9).

...Žmones nužudė, bet Rymo urednikai butų praleidę pro pirštus, kad ne cezaro pinigai. (177).

Užteks! Nes tokių citatų galėčiau paduoti be krašto ir galo ir tik bereikalingai varginčiau skaitytojų.

Su tokiais veikalais paprastai daroma pas mus kitaip: — vertinys vertiniu, o kalbos taisyklingumo bei grynumo prižiuri kalbą kaip reikiant moką žmonės. Taip J. Zavadzkis, leisdamas „Robinzoną Kruzę'', kalbos korektą pavedė žinomiems kalbininkams. „Dėdės Tomo grįtelė'' lygiai iš gerų kalbininkų rankų išėjo ir turi savo vertę musų raštijoje. J Montvilos gi vertimai — graudus nesusipratimas, bereikalingas darbas ir ant vėjo išmesti leidėjo pinigai.

XXXIX.

Tadas Daugirdas. Girnkalnio užgavėnės. Vienaveiksmis paveikslas. **Tėtė pakliuvo.** 1-no paveikslo juokai. **Idealis gyventojas.** Vienaveiksmis juokas. Biržai. M. Yčo ir Bendrovės spaustuvė 1913 m. 32 psl.

Girnkalnio užgavėnės — tai geras sumanymas atvaizdinti scenoje vieną platesniųjų musų liaudies papročių, tiktai ant nelaimės rašinys nepavykęs. Replikos ne pačios iš savęs gema, bet visiškai dirbtinai atsiranda ir daro įspudį lipinio ir dar nekaip sulipinto. Jaunimo žaisluose nėra tokių beprasmių intervalų ir tokių dažnų, kaip Daugirdo paveiksle. Jei ir yra intervalai — tai jie turi savo priežastis ir nedirbtiną perėjimą tiesioginėn akcijon.

Pastatyti ant scenos tas veikalėlis reikalauna daug truso, o dar daugiau žmonių — darbas nedėkingas nė režisieriui, nė vaidintojams ir, sumaningumo trukstant jam, nebus nė žiurėtojas patenkintas.

Tėtė pakliuvo — tuščias, beprasmis juokas, viduramžio papročiais atsiduodąs, kuomet profesoriai studentus grandiniais kaustė ir karceran sodino. Anachronizmas, kurio niekas nebenorės suprasti. Jei iš kokio-nors rašinėlio galima pavartoti terminą „vodevilis su persirėdymu'' — tai visų-geriausia toksai vardas tinka šiam veikaliukui.

Idealis gyventojas — labai sumaningas ir gražus juokas. — Musų komedijose, ypač verstinėse, daug yra vulgarizmo. Šiame vaizdelyje viskas gražu, mandagu, o kas svarbiausia — dialogo gyvumas bei sumaningumas daro iš šio rašinėlio vaidintiną dalykėlį.

L.

II Scenos vaizdeliai. Ką-gi dabar? Vyresnysis angliakasys. Priblindais. Sielų sąjunga. Vertė J. J. Vilnius. 1912 m. „Vilties'' leidinys N29. 70 psl.

Gražųs ir tikrai dramatingi šie keturi vaizdeliai. Visuose juose užverta gilesnė mintis, tikrai dramatinga situacija.

„Ką-gi dabar'' — byloja mums aapie naivos kaimo mergaitės tragediją, apie tą netikėtą susitikimą skaudėjo su nuskaustaja. „Vyresniame angliakasyje'' susiduriama su nudienio gyvenimo aštriai statomu klausimu — aš ar kiti.? — Jaunybės karštis bei jaunybės programos privedė Lukoševičių prie tokio momento, kuriuo instinktas paėmė viršų ant doros bei žmogiškumo pareigų ir sutverdamas materialį gyvenimą, suardė jo bei jo žmonos prietikius; kerštinga atminimų šmėkla jau visą amžį tęsis paskui to žmogaus. — „Sielų sąjunga'' gal visų-skaudžiausia gyvenimo ironija, viena daugelio nudienio šeimynos kriziso priežastis — atskiri pasauliai manymų, supratimų, moralių bei žmogaus vertybės brangybių supratimai. Individualizmas jo veikimas bei gaminami jo konfliktai — nudienė kiekvieno kulturingo žmogaus duona. Gal periropiškai ir perskaudžiai paimta tasai konfliktas taikinant Elenon. Spėlioti sunku, nes Elenos vidujinio pasaulio neturėjome progos pažinti, tad ir jo manymo bei supratimo negalime taip skaudžiai teisti. Bet ir Boleslovas teisus—teisus kaipo žmogus ir tėvas—tik kaipo šeimynos penėtojas—neteisus. Dargi kaipo vyras, kurio vardą moteriškė nešioja—jis pilnai teisus, kurio vardą moteriškė nešioja — jis pilnai teisus. Tečiau Elenoje prabilo sunkią valandą vištaperekšlė, kuri tik savąji lizdą bei pilvą ginti moka, atmesdama visas moralės kliutis, visą tai, ką dvasiniai žmogų tveria. Gražus tai ir gilus vaizdelis ir vaidintinas, vieton visokių „Knarkia paliėpus'' ar tolyginių šlamštų, kuriems vieta balagane, o ne ant scenos.

Poetingiausiu bei gražiausiu tečiau yra „Priblindais'' — trejopa tragedija trijų atskirų pasaulių, kurius vienas ir tas pats jausmas išskyrė, o taip dar nesenai vienijo. Iširimas atėjo iš dukters — iš to poezijos bei grožės šaltinio, kurs daugelį gyveniman pažadina, daugeliui jiegų priduoda savam keliui pro besigrumiančių žmonių tankynę prasiskinti. Svetimasis sužadino meilę duktėje; sunuje prasiblaivė kningų slogutis ir pirmoji praeivė kaimietė sužadino jį gyveniman — pakiršino jame belukuriuojančią meilę. Ir motina gyva savo vaikų meile. Trįs meilės — ir kokios jos skirtinos, kokios galingos!

Gražus motinos monologas, kuriame ji savo vaikų meilę apibudina: — toji dvilipė žmogaus siela — jauna bei sena — praeities ir rytojaus žmogus — kurie tokią atkaklią kovą savyje vedė del valdžios ant vaikų jausmų, sielų — ant visos jo buities. — Ir vėl visi jie ir kiekvienas atskyrium teisųs: teisi motina, uzurpatoriškai gal, norėdama kuoilgiausia vaikus prie savęs išlaikyti; teisi duktė, pamilusi svetimą žmogų; teisus sunus pamilęs gražią nepažįstamą kaimietę — jų teisumus jaunybės bei jausmo tiesose.

Visuose keturiuose vaizdeliuose daug minties, tos kvaišinančios bei kankinančios minties, iš kasdienio žmonių gyvenimo pasemtos. Ir didelė tų vaizdelių vertė dar tame, jog nėvienas jų nepaduoda gatavų išvadų, nemoralizuoja kunigiškai, pamokslų nesako — tik ima gyvo gyvenimo vaizdus, paduoda skaitytojui ir verčia jį galvoti, sielotis ir jieškoti savo tako gyvenime; liepia eiti savo keliu, atmetus visas pašalines įtekmes.

Karštai patariu geros bei gražios literaturos mylėjams tuos vaizdelius. Tenebaugina jų „viltietiškoji'' kalba; šioje kningutėje ne taip labai ji justi.

PAS LANGĄ.

Sėdžiu vienas pas langą. Aprukęs dangus;
rudens laikas paniuręs, nemielas...
Aš matau — nuo beržų drasko vėjas lapus,
ir tie lapai, yt kankinių sielos.
Vėjas pažemiais blaško duzgendamas juos
ant takelio, kur aš vaikštinėjau,
kurio pakraščiais, budavo, rutos žalios
ir man ką tai širdingą ir puikų niuniuos, —
ir kurias taip karštai aš mylėjau...
Ir tas viskas žuvo. Nuo rutų žalių
tiktai kelmai belapiai paliko,
o svajones žvainas saulėlydžių tylių
ruduo šaltas niuriai pasitiko.

. . . .

Sėdžiu vienas pas langą ir liudnas mąstau,
yt nustojęs ko bučiau šiandieną.
Dar trumpai čia ant žemės gyventi gavau,
o' jau žinau ir tulžį ir plieną.
Tik seniau, kada saulė šviesa gyvasties
apipildavo snaudžiančią gamtą,
mano dainos, yt vieversio, budavo, skries, —
gi šiandieną kentėti man lemta.
Bet nors rukais aptraukta klaiki ateitis
ir nors kančios ten joje žvalgena,
aš jieškosiu sapnų: juk ne amžiais naktis
sieloje dainininko gyvena.

Zigmas Gaidamavičius.

BERŽAI.

Balti niurųs beržai stovi, gaudžia liudnai;
juos bučiuoja žiema, juos žavėja sapnai...

Bet aš myliu ir juos: jie man tinka rytais,
kada aušta aušra ties plikaisiais šlaitais.

—„Vai, ateiki pas mus, pasakyki ir mums,
„ar audra čia atstaugs, sniegą pagirin grums?

„Žiauriai laužys šakas ir vaitos graudingai
„ir kaip dumais, suruks tie baltieji laukai?

„Vai, ateiki pas mus! Be tavęs taip ilgu...
„Daug rasi tu čionai mylimųjų draugų;

„jie tave glamonės, tavo širdį ramįs;
„tau bus meili su jais nuobodi užmirštis...''

Taip jie gaudžia tyliai, kada aušta rytai,
ir bučiuoja mane tuojau kiti sapnai.

Aš svajoju ramus ir klausaus jų šnektos,
taip gilios, įstabios, taip visų užmirštos.

Zigmas Gaidamavičius.

Teofilo Braga.

KOVA SU SMAKU.

(Portugalų pasaka.)

Gyveno kartą kalvis — drutuolis neapsakomas: uždės ant žmogaus savo pirštą, — tai ir suplos yt bambadierį. Kur gi čia jo pati perkęs, kada jis norėdavo ją nubausti? O ji jau ir kudikio belaukus buvo. Mano, — ar ne geriau prasišalinti butų, juk tai nekaltą kūdikį gal nužudyti. O ką su juo? Tai tikras žvėris.

Ir išbėgo tamsią naktį ji į kalnus ir pasislėpė ten urve; maitinosi šaknelėmis, žolelėmis visokiomis ir riešutais giriniais; pagimdė sunų, ir jį tuomi maitino.

Vaikas augalojo, ir jame matyties buvo tėviška spėka. Vos dar parėpliojo, o jau ant medžioklės pradėjo išeidinėti: kralikus girinius, kiškius, stirnas, o kartais ir lapes ir vilkus taip ir guldo. Ir vis tuščiomis rankomis. Nu, kartais stačiauką imdavos: išvers girioje jauną medelį iš šaknų, apskabys šakas, aplaužys — ir lazdelė jau yra.

Tokį jau jam ir vardą motina davė: Spėka.

Kaip dažinojo Spėka, kas jo tėvas, ir delko jo motina nuo jo pabėgo, sumanė išeiti į svietą — tėvą pamatyti. Atėjo kalvėn, žiuri, — pas priekalą stovi kalvis ir angia raudoną geležį.

Ei, meister! suriko Spėka. — Padarykit man lazdelę, taip sau, nuo 12 arobų sunkumo (aroba — apie 30 svarų)!

Pažvelgė jin kalvis ir žiauriai prabilo:

— Ar tu iš proto išėjai! 12 arobų — tai tau ne lazdelė!

Suprato Spėka iš išvaizdos ir šiurkštaus kalvio balso, kad tai ir yra jo tėvas ir sako:

— Na, jei 12 neužtenka — nukalkite nuo 16 arobų.

— Ar tu mane ant juoko laikai, pienburni? — sugriaudėjo kalvis. — Sergėkis, kad tau kaulelius nereikėtų susirinkt?

— Ko čia pykti, — sako Spėka. — Nemaniau iš jųs tyčiuoties, ir ne su tuo tikslu atėjau. O jei tokio saiko jums nepatinka, — nu, nukalkit man lazdelę nuo 50 pudų ir atliktas kriukis!

Už savaitės sugrįžta Spėka ir žiuri — talka vyrų, ir kelios poros jaučių tamposi — tamposi, neištraukia iš kalvės lazdelės 50 pudų. Spėka priėjo, paėmė lazdą už galo ir mėto, kaip žaislą. Kalvis su kaimiečias tik traukiasi atgali.

— Nu, meister, o kiek jums už darbą priguli?

— Nieko, nieko nepriguli! Eik sau, eik po velnių!

— Gal ir eisiu prie velnių, — sako Spėka, — bet pirma noriu atsilyginti su jumis.

Nuėjo, o kitą dieną ir vėl atėjo ir motiną atvedė. Atsiteisęs su tėvu, paliepė jam dručiai saugot ir mylėt pačia dievų duotą ir motiną savo sunaus, užtai, kad jis, Spėka, neturi pas ką ją palikt, o juk pats jis užsimanė po platųjį pasaulį pavaikštinėti — laimužės pajieškoti.

— Tai pasakęs, atsisveikino su motina, paliepė jai nieko nesibijoti ir nuėjo. Ėjo, ėjo ir užklydo girion; žiuri, — stovi žmogus ir varto stovinčias pušis, tartum šiaudus. Nustebo Spėka ir klausia:

— Ei, kas tu per žmogus? Kaip vadiniesi?

— Vadina mane Pušiavertis, ir pirmas esu drutuolis musų apielinkėje. Vienok ant svieto yra vienas dar ir už mane drutesnis, — vaikin's su lazdele 50 pudų.

— Tatai aš esu. Taigi še ranką. Ar nori su manim po margą svietelį pavaikštinėt, laimužės pajieškoti?

Dabar ėjo dviese. Beeidami sutiko žmogų, kurs akmeninius kalnus galva vartė, — taip jį ir vadino Kalnaverčiu; girdėjęs jis buvo apie drutuolį su 50 pudų lazdele ir džiaugės, kad Spėka jį į draugus priėmė. Prisiekė ir jis teisingai tarnauti garbiam draugui, ir leidosi visi trįs kelionėn.

Beeidami pro jures, žiuri, — pliauškoja pajuryje dvi skaisčiausios panėlės ir stikliniais kamuoliais mėtosi. Ir lakioja lankais tie kamuoliai jurių pakraščiu, o Spėka pasilenkęs tik capt! — pagriebė vieną, tuoj ir antrą kamuolį. Paslėpė kamuolius kišenėje, ir traukė tolyn.

Ėjo ilgai tyrlaukiu ir daėjo seną-seną grįtelę. Sumanė čia vaikinai pasilsėti ir pasidrutinti. Spėka pasiuntė draugus stambesnių žvėrių pamedžioti, o pats užkurė ugnį ir pradėjo kepinti kralikus bei kiškius, kuriuos beeinant sučiupo ir pirštais užsmaugė.

Vos spėjo Spėka peržengti grįtelės slenkstį druskinio akmens del skonio pasijieškoti, ogi tik šmurkšt iš-po kampo juodas žmogutis su raudonais batais pro pat Spėkos kojas ir stačiai prie kudmento. Nusikabino nuo krukio kabančius kralikus ir kiškius — ir į burną. Spėka stvėrėsi už jo, bet žmogutis dingo, tartum žemė jį prarijo; vostik nodėguliu spėjo Spėka pakulnin jam paleisti.

Sugrįžo draugai ir visi trįs sutarė butinai pagaut žmogutį. Apžiurėjo grįtelę, pamatė, — po stalu juoduoja slaptosios durįs. Pakėlė šias duris Kalnavertis, — prasivėrė juodas, gilus urvas, — dugno taip ir nematyti.

Spėka paliepė Pušiaverčiui nuvyti kuodručiausią ir ilgiausią lyną. Privertė Pušiavertis augštų didelių pušų, pradėjo jų kamblius ir šakas pinti — lyną vyti, kad ligi dugno siektų.

Apsijuosė Spėka tuo lynu, leidosi juomi gelmėn, o draugams paliepė dručiai laikyti kitą lyno galą.

Leidosi Spėka vis giliau ir giliau, kol neatsidurė plačiame koridoriuje, — o jame durių nesuskaitomai. Sustojo Spėka priešais vienas, pabaladojo ir liepė atidaryt, o ne — tai išlaužiąs.

— Kas ten drįsta duris versti? — klausia.

— Žinoma, kas: Spėka su lazdele 50 pudų, — atsakė Spėka. — Atidaryk, tik pasiskubink!

— Neštumės geriau tu iš čia, vaikine, — tarė senutė, atidarydama duris, — o ne, tai riestai tau prisieis. Ar žinai kas čia gyvena? Septingalvis smakas! Kaip sugrįš jis ir pamatys tave...

—Delei to aš ir atėjau! Persiimti su juo noriu. O tu kas, senele?

Nespėjo senelė ir žodį klausiman atsakyti, kaip girito smakas. Baisenybė su septyniomis galvomis, iš šnyrpšlių liepsna verčias. Ir subliovė:

— Oi, jaučiu, jaučiu... Žmogiena kvepia!... O Spėka tik šmaukšt jį lazdele per septingalvę, — taip visas ir išsitiesė, kaip dumtuvės, o iš ausų prasimušė kraujas. Ir stojosi čia stebuklai nematyti: vos užtiško lašas smako kraujo ant senutės, kaip prieš Spėką stojos skaisti panelė.

Žiuri į ją Spėką ir mintija: rodos jau pirmiau kur-tai matyta. Ar ne ji tik su savo drauge po juros pliuskojo?

Išėmė Spėka stiklinį kamuolį ir klausia panelės, ar nepažįstą ji jį?

Pradžiugo panelė ir paklausė, ar sveikas dar ir tas kamuolis, jos sesers, ir čia apsakė Spėkai: kad jinai su sesere esą karaliaus dukterįs ,kad jiedvi paėko smakui, ir kad jau iščia jiedvi neturį vilties išeiti. Ir ėmė panelė jo prašyti, kad jis jiedvi išvaduotų iš nagų nelabojo. Spėka prižadėjo išgelbėti ir jos seserį. Apjuosė ją lynu, pajudino, kad draugai trauktų ją į viršų, o pats pasiliko kitos ieškoti.

Karalaitė numovė žiedą nuo piršto ir padavusi jį Spėkai, prisiekė, kad jinai liksis nebile, kol jis vėl ją nepamatys. Atsisveikino Spėka su skaisčiausia, o pats žengė priekyn ir pabaladojo į kitas duris.

Pasigirdo balsas kitos senelės. Ji taip-pat melstis Spėką, kad nepristotų smaką, delto, kad su jo lazdele galima jį tik primušti, o suvis pergalėt jį galėti tik su jo paties juodu kardu, kurį jis iš rankos neleidžia.

Nespėjo dar užburtoji karalaitė ir durių praverti, kaip smakas jaučia jau, — ir vėl: „jaučiu, jaučiu.. žmogiena kvepia!"

Užsislėpė Spėka užu durių, davė jam arčiau prieit, tik jau kaip trauks su savo lazdele per makaulę, — taip tas ir išsitiesė. Bet gaivus buvo, nelabasis! Stojos tartum guminis ir sako:

— Matai koks tu! Nu, gerai! Dabar jau neįleisiu tavęs, ne! Eikš šen ištikrųjų persiimt! Šen tu baltas kardas, o aš imsiu juodą... Pažiurėsim, pažiurėsim, kuris kurį!

— Ne! — sako Spėka. — Nenoriu balto kardo duokš juodą, o ne, tai ir su lazda man bus gerai.

Pamąstė smakas: ko gero? Taip ir angs be galo jis mane su savo lazda. Kardo gi, jis gal ir rankose niekad neturėjo, — nežino, kaip jį valdyt; jau geriau jam atiduosiu kardą.

Prasidėjo kova. Smakas šmaukši-kerta, o Spėka vis pasisergsti ir čiaukšt smakui ausį. Pradėjo melsti septingalvis: atiduok ir atiduok ausį! — o pats išdrikęs guli, visus septynis liežuvius iškišęs.

Nuėjo Spėka, įšlaužė duris, o jau karalaitė atsivertusi per užtiškusį smako kraujo lašą, jo beraukianti. Padovanojo ir jinai žiedelį ir prisižadėjusi lyną, bet kaip nėr, taip nėr.

Ėjo buti nebile, kol ji vėl nepamatys jį, ir Spėka pasiuntė ją lynu viršun. Laukia, kad draugai vėl nuleistų lyną, bet lyno kaip nėr, taip nė.

— Kas per šposas? — mąsto Spėka. — Kaip gi aš iščia išeisiu.

Sugrįžo Spėka vėl pas Smaką, o tas vis išdrikęs ir vėl aimanuot: atiduok ir atiduok ausį. Spėka ir sako:

— Uždyką neatiduosiu, — nebent išsipirkti. Padarysi man tris darbus, — nu, ne kitaip, imk savo prakeiktą ausį. Pirmu gi darbu — iškelk mane į viršų, o kitu du darbu atliksi vėliau.

Pasijuto Spėka ant žemės, — dairosi, kur draugai, o tų ir pėdsako nebeliko — podraug ir karalaičių. Ir leidosi Spėka platųjin pasaulin — dingusių jieškotų.

Ilgai ar trumpai vaikštinėjo Spėka, tiktai atėjo į žuvėdų žemę tuo laiku, kada karalius rengėsi išleist savo skaisčiausias dukteris už svetimžemių. Ir sužinojo jis, kad Pušiavertis su Kalnaverčiu prigavo karalių, — pasigyrė, buk juodu išgelbėjo jo karalaites iš nelabojo nagų, už ką ir pareikalavę nuo karaliaus atlyginimo — atiduoti jas jiemdviem už pačias. O karalaitės — nebilės — negali parodyti teisybės. Pamislijo Spėka, išėmė iš kišenės smako ausį ir sukando, — smakas, kaip iš žemės išdygęs, prieš jį suriko: atiduok ausį!

— O tu, mielasis, mandagiau, — o ne tai ir visai nematysi savo ausies! — subarė jį Spėka. — Kad tik kiek, tai ir apsakau visam pasauliui, kad tu beausis velnias, o jau tąsyk tu nepasiversi nė į kuniką, nė į teisėją nė į turtuolį, nė į įsimylėjusį jaunikaitį; kiekvienas pažįs tave iškart! Matai, nutilai? Taigi! Nu, nieko, — atiduosiu po atlikimui trijų darbų; daviau gi tau žodį.

Ir pareikalavo Spėka nuo jo antro darbo: kad rytoj rytą prieš karaliaus rumus butų išstatyti dar didesni ir puikesni rumai, ir kad pasiuntinis aukštiniame žipone apsakinėtų visai šaliai apie svetimžemį karalaitį — Spėką. Na, ir kad palydovų gi butų kiek reikiant, apdangalai karališki, ginklai, dovanos — viskas — kuopuikiausia.

Neišdrįso smakas prieštarauti, — viską išpildė, kaip buvo prisakyta. Pasiuntė karalius pasiuntinius pas svetimžemį karalaitį ir atvedė Spėką į karaliaus rumus. O jau ten viskas buvo priruošta ir vestuves jau rengė. Bet karalaitės, kaip tik pamatė Spėką, iškart prabilo ir apsakė, kas jų tikrasis išgelbėtojas, o Spėka ir žiedus karalaičių parodė.

Karalius be pasipriešinimo pavedė vyresniąją dukterį Spėkai už pačią, ir tuojaus vestuves linksmas ir iškilmingas iškėlė. O Pušialaužis su Kalnaverčiu nešė savo kulnis, bijodamu, kad Spėka juodu nenubaustų, bet Spėka paliepė juodu sugrąžinti ir davanojo jiems jų kaltes ir pavelijo jiedviem dalyvauti jojo vestuvėse.

Viskas butų gerai, bet dar nespėjo suvalgyti visų piragų, vestuvėms pakeptų, kaip jaunavedžiai viens kitam į kudlas sukibo: mat, karalaitė pripraėo ant nelabojo duonos, pasidarė toki užsikepėlė, kad tik pats nelabasis tegalėjo ją suvaldyti.

Taigi ir gyveno jaunieji kai šuva su kate, kol nepasirodė vėl juodasis raudonuose batuose; nerimastavo tas be ausies — vis norėjo ją atgauti. O Spėka jam ir sako:

— Dar trečią darbą turi atlikt, tą-syk galėsi gauti savo prakeiktą ausį.

— Nu, sakyk greičiau, besoti, ką dar tau padaryt?

— Imk tu sau mano pačią, nes tu tik su ja ir gali sugyventi.

Vertė S.—s.

Sofija Čiurlionienė (Kymantaitė).

DAILĖS PRASMĖ GYVENIME.

Kas tai yra dailė? Klausia savęs dailės filosofas ir atsako: „Dailė — tai sapnas žmogaus idealo, uždaryto amžinai kietame akmenyje ar drobėje, iš kur niekados nepasiliuosuos" (Guyau). „Dailė — tai jieškojimas savęs". (Christijansen). Dailė — tai įkunyta žmogaus ilgėjimos paslaptis. Dailė — tai žmogaus gaminimo (tvėrimo) galybės apsireiškimas. Galime surasti daug panašių pasakymų, besižvalgydami toje didelėje begalinėje girioje, kuri yra šių dienų musų amžiaus dailė.

Perbėgus mintimi visas senąsias kulturas ir dvidešimts amžių taip vadinamos krikščioniškosios kulturos, pamatome tokias begales dailės paminklų, kad galva svaigsta. — Ten Asirijos sparnuoti dievai akmenyje iškalti, čia veizi Aigipto sfinksai, ten Indijos Upanišadų kningos. Aravijos pasakos, čia Dantės „Dieviška komedija", Šekspiro „Hamletas", Leonardo da Vinci „Madonnos", Mykolo Angelo „Paskutinysis teismas", o čia štai Dostojevskio atidengta žmonių gyvenimo paslaptis tai vėl mistiški, įkvėpti Maeterlinko paveikslai tai Bacho fugos į tave kalba, tai Bethoveno simfonijos tave žadina. Klausai žmogus ir žiuri, kiek gali išgirsti ir prieiti. Žinai, kad tai iš žmogaus įkvėpimo kilęs pasaulis. Eini prie jo ir pajunti staiga, kad vieni dalykai, vieni iš tų milžinų tau artimi, savi, skaitai ir klausai ir gėrėjies — kiti... į tave nekalba. Matai tik, kad per tiek amžių tas dailės pasaulis iš žmonių sielos augdamas į gyvenimą ėjo, ir kuomet tų žmonių nei garso, nei aido nebliko, tas dailės pasaulis gyvena galingas, naujoms kartoms amžinas paslaptis savo šlamėdamas.

Per amžius tie apdovanotieji savęs jieškojo, savo ilgėjimą iš širdies sau plėšė; ir tas jų ilgėjimas, ta paslaptis ėjo į žmones tai dainos, tai sfinkso pavidale, tai simfonijos, tai laiminančios Madonnos, ar nelaimingojo Danijos karalaičio žingsniais.

Žiuri ir matai, kad tas dailės pasaulis tai neužbaigtas koks rumas — jis gyvena kartu su žmogumi, kartu su tautomis ir visur vienodomis teisėmis auga.

Nėra tautos, kuri neturėtų savotiškos dailės, jeigų neužbaigtoj, aiškioj formoj, — tai bent mėginime, stengime, pasigaminti ką-nors sau gyvenimą pagražinti. Puslaukiniai žmonės puošiasi plunksnomis, raižo ir tepasi veidus varsomis, išpjaustinėja ant medžio baldų regėtus paveikslus, susigraudinę ir apsidžiaugę išvedžioja garsiai kokią gaidą, drabužius dirbamies sutaikina varsas, prasimano šokti, norėdami išreikšti linksmą upą, šokant gi prasimano judėjimų, kurie, matomai, tam tarnauja, kad kuną gražesnį padarius. Ir čia štai gimsta supratimas gražaus ir negražaus, malonaus ir nemalonaus. Gražiu vadina tai — kas yra jam malonu, nes reiškia jo sveikatą ir stiprybę, tą stiprybę, kuri ir gimdo jausmų pilnumą, tą energiją, išsiliejančią gaminant naujus tvarinius.

Žmogus gražiu pavadįs visados tai, kas jam išrodo naudinga, reikalinga jo padermei, jo augimui, išsiplėtojimui.

Apie tai, kas yra gražu, sunku rasti vienodų nuomonių, kiekvienas žmogus vaduojasi savo „patinka—nepatinka". Žinojo tai jau rymiečiai, sutverdami savo priežodį, jog del skonio ginčyties negalima.

Tas grožybės supratimas mainosi nuo begalės visokių sąlygų, pirm viso nuo individualinio žmogaus palinkimo ir jo kulturos laipsnio. Kokią moteriškę gražia pavadįs kaimietis? Sveiką, stambią, linksmą, butinai raudonais skruostais. Kulturinis gi europietis jieškos nerviškumo, lieknumo ir daug ko dar, visai nesuprantamo kaimiečiui. Šis pastarasis, norėdamas išreikšti pagyrimą, sulygindamas sakys: „Tai bent mergaitė, eina — net žemė dreba". Anas gi apreikš: „Eina — kaip šešėlis, kaip šviesos spindulys, kurį sveikini ne tik akimis, bet staiga apsidžiaugusia siela". Keliolika vaisingų žemės dešimtinių, ištiestų lygumoj, be abejo, bus darbininkui gražesnės, negu kalnai ir skardai, kuriais gėrėsis dailininkais. Apie Suomiją pasakys toks žmogus: „Tai žemės bjaurumas: uolos ir ežerai"! Pasiklausykim tik, kaip tą uolų ir ežerų šalį brangina del jos gražumo aprupinti turistai. Įsigilinus į tautų papročių historiją, į pačią literaturą, suseksime lengvai, kad grožybės supratimas, pats skonis darosi kaskart labiau sudėtas — „subtile".

Ir, rodos kad pati plačia prasme kultura ir yra tuo, kad augintų žmogaus reikalavimus, ištempus visas pajiegas patenkintų tuos reikalavimus ir tuoj čia pat matytų, jog vėl atsirado naujų.

Taigi noras puošties, noras išreikšti kokią mintį naujais, savo paties išgalvotais ir padarytais dalykais, tas tai noras yra paties gyvenimo apsireiškimas — gyvumo-gyvybės — tai yra žmogaus stiprybės išsiliejąs džiaugsmas. Kad dailės veikalo gimino valanda — tai džiaugsmo valanda, tam turime tiek pavyzdžių — kiek yra dailės veikalų, pradedant nuo visai primitivių. Džiaugias audėja, kuo met jai pasiseka gražiai išmargint audeklą, nusiramina našlaitė—išraudojusi ant motinos kapo gailėsį širdį veriančiais žodžiais, kaip širdis džiaugsmu plasta kompozitoriui improvizuojant, vaizdininkui teptuką į rankas jau imant. Nors giliausia nelaimė įkvėptų dailinkui veikalo mintį, jis visados, paversdamas ją kunu, ragauja neapsakomo džiaugsmo. Kodel? Nes žmogus myli savo stiprybę — ir myli be galo savo savo galybės pajautimą.

Iš čia štai, kaip sakėme, ir dygsta dailė. Įvairių žmonių įvairiai suprantama, vertinama ir jaučiama dailė.

Pačioj pradžioj matomas aiškiai dailės naudingumas yra neabejojamas, bet žmogui augant — tas naudingumas slepiasi. Taip, pagaliaus, pasislepia, jog filosofai ima išskirti visai tuodu supratimu: gražus, naudingas; pagaliaus prieinama prie to pasakymo, jog gražų yra tai, kas nesuteršta jokiu naudingumu; jog tai, kas gražu, niekam netarnauja, gyvena pats sau. Iš čia ir dailininkų pakraipa, iškėlusi dailės neprigulmingumo vėlavą. Vistiek kas, kam, kodel daryta, bet gražiai padaryta. Tuo keliu prieinama lig tokios tuštybės, jog liepiama gėrėties vaizdu, kur matom ištemptą virvę, ant jos porą pakabintų marškinių ar kitą kokią ten škalbinių dalį. Kybo sau tie lakatai vėjo plevėsuojami — ir stebiasi žinovai sustoję: „kaip tai padaryta!" Iš kur tai?

Gi kad pasislepia matoma nauda, o ne kiekvienas moka ir mėgsta jieškoti tos nematomos, neapčiuomos naudos. Kodel gi neatsiminus šičia, kad naudinga pirm viso gyventi, gyvenimas gi — juk tai išauktas jausmų ir minčių judėjimas, taipgi tas jausmų ir minčių pilnumas turi pirm viso dailėje reikšties.

(T. b.)

netur buti baudžiamas; taip-pat už antrą ir trečią. Bet tas, kuris atkartoja blogus darbus — prasižengimus, pražudo liuosybės teises. Tokį žmogų reikia siųsti į pamišėlių namą, į ligonbutį.

Gamta savo protingame aprupinime nusprendė, kad visos bausmės turi buti automatiškos.

Bausmės gemalas buna veikmėje.

Ateis diena, kuomet mes mokysime, o ne bausmie; auklėsime, o ne žudysime.

Meilė ir darbas reformuos pasaulį, — bet viens be kito negalės to padaryti. **V. J. Budrikas.**

Į Lietuvą.

(Kelionės įspudžiai).

Rodos dabar mums visiems yra labai paprastu dalyku kelionė į Lietuvą iš Amerikos, arba iš Lietuvos Amerikon. Ir kas čia nebut paprasta: susikrovei maišiuką ar baksiuką savo daiktų, pasiėmei moterį su vaikais (žinoma, jei tik turi tą viską), nusipirkai laivakortę ir marš. Rodos, nereikėtų nei kalbėt apie tą viską. Vienok nežiurint į tą taip jau paprastą ir kartais neišvengiamą musų gyvenime apsireiškimą, jau ne tik važiuojant pačiam ar iš Amerikos ar Amerikon, bet net išleidžiant kitą, ypač išleidžinant į tėvynę, pajunti savo sieloj kokį-tai sudrebėjimą, kokį-tai neapsakomą jausmą, kuris perima visus gilumus musų dušios. Nesakau čia, kad tai visiems tas yra: yra žmonių, kurie jau senai užgesino savyje visokius jausmus. Bet didžiuma visgi jaučia tą, ką aš jaučiu ir gali patvirtinti tą, ką aš sakau.

Bet kaip ten nebutų, svarbu, kad aš tą jaučiau išvažiuodamas ir todel, kad aš jaučiau, tai dabar ir su skaitytojais šio laikraščio noriu pasidalinti savo jausmais.

Į Lietuvą!... Tai žodis skambėjo galvoj dar miegant tą naktį prieš išvažiavimą, skambėjo sėdant į traukinį, skambėjo užlipus į laivą, skambėjo balsuose laivo muzikės, kuri griežė išvažiuojant, ir matėsi tas taipgi veiduose palydėjusių mane draugų, net subliz gėjusiose vieną momentą ašarose ant jų veidų aš galėjau išskaityti: **Į Lietuvą... bet kodel mes da šiandien negalime ten važiuoti?...**

Bet, kam čia taip daug apie tai pasakoti. Na, **į Lietuvą** ir viskas. Poetai tegul aprašo apie tai plačiai. Mes, prozaikai, galim pasakyti taip: laivas sušvilpė, mašinos sutratėjo ir mes pasileidom į mares. Už valandos jau tik per dumus tesimatė Amerikos pakraščiai.

Na, ir sudiev jai!

Da už dienos jau nesimatyt jokių papkraščių. Čia jau musų akįs atsitraukia nuo tolumos ir pirma sykį apsidairo apie save. Tik dabar čia pastebi, kad kažin-kodel skaičius važiuojančių į tėvynę daug mažesnis, negu **iš tėvynės**. Na, ir tiek. Daug ką gyvenime pastebi nepaprasto... Gal but tėvynė tik išauklėjimui...

Bet vienas dalykas mums tą kelią džiugina: kas valanda vis arčiau prie tėvynės. Tą aš mislijau beveik kiekvieną minutą ir bučiau mislijęs iki pat kelionės pabaigai, jeigu nebutų sugadinęs tų saldžių iliuzijų vienas užtėmytas dalykas.

Mat, neviskas šiame pasaulyje daroma liuosnoriai. Net ir į tėvynę ne visi liuosnoriai važiuoja. Yra tokių, kurie bėgtų nuo jos, bet juos veža varu.

Pasitaikė, kad laivas, kuriuom aš važiavau, gražino 30 emigrantų, neiškėlusių savo kojos ant Amerikos žemės, tik mačiusių josios pakraščius. Mat, jie ne viską turėjo, ko „laisvoji Amerika" reikalauja: vieni buvo abelnai silpnos sveikatos, kiti silpnų akių, treti neturėjo užtektinai pinigų, kad užganėdint godų Amerikos norą ir ketvirtų nieks neatsišaukė ir taip jie visi 30 liko sugrąžinti į tėvynę. Mat, važiuojant jie nežinojo, kad liuosa, turtinga ir laiminga Amerika to viso reikalautų... Ir už tą nežinojimą jie liko sugrusti ant laivo dugno, kur dvi savaiti reikėjo pusbadžiams apsvarstyti apie save.

Mums važiuojant pasitaikė rusų Velykos. Tarp grąžinamųjų daugiausia buvo rusai ir keletas mažrusių. Prisiėjo Velykų subatvakary atlankyt tuosius „ant dugno". Jų padėjimas sunku aprašyt. Tą reikia matyt. Pinigų pas visus nei kapeikos. Kunas apdengtas tik skurliais. (Reikia atmint tą, kad važiuojant Amerikon jiems prisiėjo laukt Liepojuje savo kaleinos penkias savaites, kuomet galėjo juos šiaip-ne-taip sutalpint į laivą, dvi savaiti važiuot į New Yorką, 30 dienų prabut New Yorke ir dvi savaiti važiuot atgal, — užtai nėra dyvų, kad ant jų pasiliko tik skurliai). Plaukai nekirptį nežinau nuo kokio laiko, barzdos neskustos. Todel nedyvai, kad juos aplankius, man atėjo ant minties M. Gorkio drama „Ant dugno". Ir tai ten drama tik lošiama, o čia viskas tikriausioj savo esybėj. Vieni skaito bibliją, norėdami joje rast, kodel jų gyvenime tik vargas, kiti gludo be žado, rodos ausdami į žmones ir gyvenimą apatiją, treti keikia Dievą, valdžią ir visą svietą už savo nelaimę, o vienas, lupdamas šutintą bulvę, kalba sau vienas: „Astrachaniau kam aš tave apleidau! juk ten pačiutė mano dabar laukia Kristaus prisikėlimo ir ryt anksti bučiuosis su savo vaikučiais ir sveikįsis su Kristaus prisikėlimu, valgys gražiai nudažytus kiaušinius ir gal miega dabar ramiai švariuos patalous sapnuodama, kaip aš Amerikoje tveriu jai ir vaikams laimę... Ar jie laukia dabar manęs ir ar aš jiems parvežšiu laimę?..."

Štai tau ir kelionė į tėvynę!... Ateikit šen, poetai, išreiškit, jeigu galit, tuos malonius jausmus, kurie kutena kiekvieno tėvynainio sielą pagrįžti į tėvynę...

Vienok aš neapsirikau sakydamas, kad beveik kiekvieno išvažiuojančio iš tėvynės, ar grįžtančio tėvynėn sudreba jausmai, tik ne mano kaltybė, kad sudrebėjimo priežastįs nevienokios...

Dar man tebemiegant vieną rytą, priėjęs pažįstamas latvys užklausė: „Ar pažįsti tu tą šalį?"

Aš kuliu išsiritau iš lovos. Šiaip-taip apsirengęs išbėgau ant palubos ir mečiau žvilgsnį į tą pusę, į kurią parodė latvys. Prieš mane pasirodė apirę krantai, kelios daržinės su kiaurais lentų stogais. Dar toliaus kelios stubukės šiaudiniais stogais. Reiškia, čia jų uostas. Visai laivui prisiartinus prie krašto pamačiau pirm visko į akis puolančią, lyg Egipto piramidą, stovylą. Da geriaus prisižiurėjus, pasirodė, kad tai raitas sargybinis. Sargybinis kaži-kodel vis kreipė į laivo pusę savo priešakinę pusę, jokiu budu nenorėdamas parodyt užpakalinės. Bet man visgi pasisekė užmatyt ir užpakalį, — bet tada tik ir supratau, kodel jis taip stengėsi užpakalį užkavot. Ten užpakalinėje dalyje sargybinio „mundieros" stokavo šmoto ir labai aiškiai matėsi jo senai skalbti apatiniai (sykiu ir viršutiniai) marškiniai. Tą stokavimą sargybinis ir stengėsi užslėpti prieš turtingą Ameriką, kuri, jis manė, sykiu su laivu atvažiavo jo pažurėt. Mažas, kudlotas arklys stovėjo ant vietos nesijudindamas ir retkarčiais sučiaupdamas savo atvėpusią lupą. Visą laiką žiurėjo į marių vandenį; akyse nebuvo jokio gyvumo, — rodos, kad jis (arklys) su visu nesiinteresavo savo aplinkiniu gyvenimu. O galbut jo „dušios" gilumoje ir buvo mintįs bet iš jų nebandysiu čia tyrinėti. Visu uosto pakraščiu sėdėjo vaikų kruva, kurių basos kojos bandė pasiekt vandenį, bet negalėjo. Užpakalyje sargybinio su arkliu stovėjo eilė pažįstamo typo žydų, kurie su savimi turėjo po beskutę „tavoro", kuriuomi manė užganėdinti atvykusius amerikonus. Bet štai užgriežė muzika, nuleista žemyn trepai ir laivas pritraukta visai prie krašto. Atsidaro daržinės durįs ir pasirodo činovninkas. Tai tos šalies atstovas išeina pasitikt svečius. Prisiartinęs, bando lipt trepais augštyn, bet paslysta ir nugriuva. Pasirodo, — jis negali užlipt augštyn, nes pergirtas...

Čia minėtas latvys vėl užklausia: „Ar pažįstu tą šalį?"

Taip! aš pažįstu tą šalį! Argi nekvepia gimtine tie nušiurę aplinkiniai šiaudiniai stogai? Argi neperstato gimtinės visa eilė pakarščiu sėdinčių basų vaikų, žiurinčių atbukusiu žvilgsniu į naujai pribuvusius? Argi ne musų gimtinės šalies pritarnautojai ban do užpilti degtine savo neturtą ir vargus? Argi, antgalo, ne gimtinę perstato stengiantis užkavoti savo skyles drabužiuose sargybinis? Taip. Mes buvome sustoję Rotterdame, Hollandijoje, Kopenhagene, Danijoje; ten mus sutiko blizganti, užganėdinti gyvenimu, šalies atstovai. Ir mes nežinojom kad tai ne musų šalis, ne musų gimtinė, nes mums neprigimta užsiganėdinimas, neprigimta gražumas. Tik dabar mes pajutome savo gimtinę, pasijutome savo stichijoje ir prigimtose aplinkybėse.

„Taip", atsakiau, „aš pažįstu tą šalį: tai musų gimtinė".

Čia mes jau užbaigėme kelionę į gimtinę. Liko tik keletas mylių, kad kiekvienam pasiskirstyt į bakužes, kurias už kiek laiko buvome aplaidę. Ką ten mes sutiksime, ateitis parodys. Gal likimas pavelys pasidalinti su skaitytojais ir gimtinės įspudžiais.

A. Atgaja.

Cicero Newell.

Iš indijonų gyvenimo.

PIETŲS IR TARYBA.

Vieną dieną po to, kai mes atkeliavom į savo buveinę, aš paliepiau vertėjui, idant jisai pasiųstų kvieslį, kad pakviestų indijonų vadovus ir vyriausius karžygius pas „Naująjį Tėvą", kuris nori su jais pasikalbėti. Mes pagaminome valgio apie dvidešimts penkiems asmenims. Paskirtu laiku pribuvo toksai skaitlius žmonių, didelių bei tvirtų indijonų, kurie su iškeltomis galvomis, rimtai bei su pasididžiavimu ėjo į mano buveinę. Jų plaukai buvo supinti į dvi kasi, o ant kiekvieno viršugalvio buvo pritaisytas skalpas, kurio plaukų kuokštas buvo supintas į vieną kasą. Visi buvo po truputį raudonai nusidažę veidus ir rankas. Jie neturėjo su savim jokių ginklų, išskyrus medžioklės peilius, kuriuos jie visuomet nešioja makštyse, prie diržų prikabintose.

Vertėjas supažindino mane su visais vadais. Pirmų-pirmiausia perstatė vyriausią jų vadą, Taškuotą Uodegą. Kai aš atsimenu, jisai išrodė stiprus ir guvus. Jisai buvo apie penkių pėdų ir dešimts colių augščio ir tiesus, kaį vilyčia. Apsivilkęs buvo elnio odos marškiniais ir užsimovęs melsvus antablauzdžius. Beto, aš patėmyjau, jog jo plaukuose buvo įkišti dvi arelio plunksni.

Po jo atėjo Baltasai Griaustinis. Jis buvo vadu tulos dalies Taškuotos Uuodegos karžygių ir vadovavo du tukstančiu šiaip žmonių. Ir jisai man išrodė gražiausiu iš visų indijonų, kokiuos tik man teko matyti. Paprastai indijonai išrodo pilni puikybės ir išdidumo, bet jisai atėjo pas mane su kupinu veidu nusišypsojimo ir širdingai pasveikino. Vėliau, keletui metų praėjus, aš tikrai ir pilnai šitą vyrą pamylėjau.

Tad atėjo Juodasai Varnas; jisai buvo augščiausias už visus — apie šešių pėdų ir dviejų colių augščio. Jo akįs buvo stiprios ir perveriančios.

Paskui prisiartino Du Kirčiu, gana senyvas vyras ir ne taip augštas, kai kiti; jis buvo vadovu daugelio žmonių. Potam priėjo Greitas Lokis; jis taipogi buvo augštas ir laibas irgi vadovavo su virš du tukstančiu žmonių.

Galop prisiartino senas vadas Pasiutęs Arklys. Jis buvo nuo senatvės sulinkęs, o jo draugai pa pasakojo man, jog šimtas su virš sniegų nuplovė ant jo tepės-šėtros. Gyveno jisai su Brulė Sioux tribo žmonėmis, nors jo žmonės buvo persikėlę gyventi arti Yellowstone upės. Jie nebuvo pasirašę po sutarties lakštu, kai kiti tai padarė 1868 metais.

Po perstatymo aš paprašiau jų atsisėsti. Ir jie susėdo indijonų papročiu: atsisėdo ant grindų bei savo gunėmis apsidengė kelius. Jie nemėgo sėsti ant kedžių. Vienas senas vadovas išsireiškė: „Žemė yra mano motina, ir aš noriu silsėti ant jos krutinės". Kuomet jie susėdo, mano žmona padavė kiekvienam po dvi lėkšti — kurių vienoje buvo mėsa, o kitoje šiaip maistas. Vietoje šakučių, jie naudojo savo medžioklių peilius, nesa šakučių jie niekuomet nebuvo naudoję.

Kai pabaigėme valgyti, tai aš patėmijau, jog senasai vadas, Pasiutęs Arklys, buvo suvalgęs tik pusę jam paduoto valgio. Jisai paliuosavo diržą ir vėl mėgino valgytį, tečiau nedaug tesuvalgė. Padėjęs lėkštes ant grindų bei pažvelgęs į mano žmoną ir rankom pamosavęs, nurodė, kad nejudintų tų lėkščių ligi jis sugrįžš. Jisai atsistojo, užmetė gunę ant pečių ir išėjo. Po valandėlės jis sugrįžo su jaunu, apie dvidešimties metų vyruku. Senasai vadas paliepė jam sėsti ir baigti valgyti tai, kas buvo likęs.

Aš patyriau, jog jie niekuomet nepalieka valgio, kadangi toksai pasielgimas skaitomas netinkamu ir įžeidžiančiu tą, kuris užsikvietė pas save. Jeigu jie neįstengia suvalgyti viso, kas jiems yra paduota, tai jie pasišaukia ką-nors pagalbon, kad suvalgytų tai, kas liko. Iš šito fakto aš sužinojau tai, jog eidamas į vaišes, aš butinai turiu susirasti žmogų, kuris suvalgytų likusią dalį, jei aš nestengčiau suvalgyti tiek, kiek jie suvalgo. Neužilgo aš patyriau, jog tokį žmogų nesunku surasti.

Užbaigus valgyti likusiąją dalį vienas indijonų išsitraukė pypkį, kurį pripildė raudonojo gluosnio žieve. Jis uždegė jį ir padavė greta jo sėdinčiam, kuris užtraukęs dumą pustė į delną. Paskiau laikydamas ranką ant savo galvos, paliuosavo sugniažtus pirštus ir tarė: „Kai dumai iš šito pypkio kilsta ir eina į debesius, taip mano maldos žodžiai eina pas Didžiąją Dvasią". Ir jisai prašė, idant Didžioji Dvasia pagelbėtų jiems jų taryboje, nesa jie nenori daryti nieka blogo. Ir kiekvienas jų paeiliui tą patį darė.

Vertėjas man paaiškino, jog jie nieko nepradeda, kas svarbesnio, nepaprašę Didžiosios Dvasios pagalbos.

ŠIS—TAS.

Du sumaniu atsakymu. Jonas: „Sakyk, Antanai, kas ant viso svieto yra gudresnis?" Antanas: „Žmogus".

Jonas: „O kas už viską yra bjauresnis?"

Antanas: „Taipgi tas pats žmogus". **Amuras.**

Kur kam geriau gyventi? — Elgėtoms Lietuvoje, vagims Rusijoje, žydams Francijoje, turtuoliams Anglijoje, kareiviams Vokietijoje, kunigams Italijoje, valkatoms Ispanijoje, o darbininkams pas Dievą, t. y. po mirties. **Amuras.**

Greitas uždarbis.

Lakunai už savo drąsų darbą gauna gan gerus pinigus. Laike 1909 ir 1910 metų Pullan ir Bleriot gavo virš 200,000 rublių; Ružje, nelaimingas Latam, Farman ir Moran — apie 100,000 rublių, 1911 m. Bomon laike trijų mėnesių išlošė apie 200,000. Yra lakunai, kurie gauna už pavojingą jiems darbą po 100,000 r. į mėnesį, nors tas skaitomas mažu užmokesčiu. Garro padaręs 7 rinkius už dviejų dienų lakstymą Anzeryje gavo 30,000. Muline už aplėkimą šešių rinkių gavo 13, 000 r., o Bleriot; jam perlėkus per Lamanšą, ir Konstantinopolyje už kelių minučių lakstymą pareikalavo apie 40.000 r.

Drutuolis Šarpantje už vienos dienos imtines paėmė apie 20,000 r., o negras Johnson, po garsių imtinių Reno, gavo 375,000 r.

Mandagumo taisyklės. Chinų respublikos prezidentas Juan-Ši-Kai išleido prisakymą prisilaikyt sekančių mandagumo taisyklių: 1) sveikindamas — nusiimti skrybėlę ir nulenkti galvą; 2) ant svarbesniųjų iškilmių kaip tai: laidotuvės, vestuvės ir tautiškos šventės — nusiimti skrybėlę ir nusilenkti tris kartus; 3) kasdieniniose apeigose, nusiėmus skrybėlę, tik vieną kartą nusilenkti; 4) susitikus ant gatvės, nusiimti skrybėlę be nusilenkimo; 5) moteris turi taipgi pildyti 1-mą, 2-rą ir 3-tį punktus, nenusiimant skrybėlės. Tame-pat prisakyme yra reikalavimai kaslink moterų ir vyrų drabužių.

Anglijos karaliaus „kukorius". Vyriausias Anglijos karaliaus virėjas gauna metinės algos 20,000 dolerių; apart to dar daug jis gauna visokių dovanų. Keli metai atgal vienas Suvienytų Valstijų mėsos karalius norėjo pavilioti prie savęs tą karaliaus virėją. Jis paskyrė jam $50,000 metinės algos. Karaliaus virėjas pasiuntė Amerikos turčiui sekantį atsakymą: „Negražu butų anglikui mainyti tarnystę pas Didžiosios Britanijos karalių ir Indijos imperatorių ant tarnystės pas karalių kumpių ir carą sušaldytų negyvų kiaulių ir jančių".

Kova su musėmis. Suvienytų Valstijų mokslo vyrai bei gydytojai senai jau pripažino, kad žymiausiu užkrečiamųjų ligų platintoju yra musės. Delei to stengtasi, idant musės butų naikinamos kuoaštriausiai. Laikraščiuose daug apie tą rašoma, daug duo dama visokios rųšies paveikslų. Ypač smarki kova apsireiškia paskutiniais metais.

Chicagoje susitvėrė „musių naikintojų armija" kurion įėjo žymųs visuomenės veikėjai. Tos „armijos" atstovai nešioja ant krutinės tam tikrus ženklelius su parašu: „naikinkite muses". Nors galutinai pasiliuosuoti nuo musių dar nepasisekė, vienok daug čia nuveikta, ir, turint omenyje amerikonų pastovumą, galima sakyti, kad galop musės bus visai išnaikintos. Tikriausiu kovos budu skaitoma stengimos sunaikinti musių kiaušinėlius chemiškais vaistais; tas daugiausia atliekama žiemos laiku. Vienok daug naikinama musių ir vasaromis. Šitame atvėjuje daug gali prigelbėti vaikai. Worcester'yje, Mass. buvo padarytas stebėtinas konkursas, kuriame da lyvavo 230 vaikų, surinkusių laike dviejų savaičių 10 statinių musių. Prizą už narsų musių gaudymą sumoje $100 gavo 12 metų amžiaus vaikas, kuris sugaudė 1,220,000 musių jo išrastuose slastuose — pinklėse, kurie dabar plačiai pragarsėjo. Nekuriuose Amerikos miestuose musės visai sumažėjo.

Klaidingos žinios.

Paryžiaus rusų laikraštyje užtikau gana skaudų pasiskundimą ant svetimtaučių, kad jie labai prastai težino apie rusus ir Rusiją.

Čia paduosiu keletą paveikslėlių, parodančių, kaip tankiai platinamos tarpe svetimtaučių visai neteisingos ir net juokingos žinios apie Rusiją.

Tryliktame amžiuje kokis-tai konsulas Plano Karpini pranešė, kad Lienos upės apielinkėje (kur balandžio 4 d. 1912 m. buvo sušaudyta apie 250 darbininkų) gyvena žmonės, turį tik po vieną koją ir po vieną ranką, kurie visai negali vaikščioti. Kada jie nori permainyti savo padėjimo bei gyvenimo vietą, jie verčiasi ritiniu, atsispirdami tai su koja, tai su ranka.

Vienoje iš 19-to amžiaus geografijų pasakyta, kad Vilniuje nuo seniausių laikų užsilaiko labai garsi jureivystės mokykla.

Sykį pana iš vieno vakarinės Europos miesto pasipažinusi su rusais, klausė jų: „Ar dar užsiliko garsus namas, padirbtas iš ledų 18-ame amžiuje Peterburge?" Mat, ji maniusi, kad Rusijoje laikosi amžinas sniegas ir ledai...

Mopasant'as rašė, kad Rusijoje persergsti žmogų, kada jau nuo šalčio pabalsta jo nosis.

Vienas francuzas pranešė, kad Rusijoje yra garsiausių šunų veislė — **„sobaka"**. Kitas gi paskelbė, kad rusai maitinasi žuvimis, išskyrus tik kazokus, kurie griaužia žvakes.

Paryžiaus laikraštis „Figaro", bekalbėdamas apie sektas iš priežasties atvažiavimo Paryžiun vieno svarbaus svečio iš Rusijos, pranešė, kad šis priguliįs prie sektos „de prokhvosti", ką antrą dieną perspausdino visi kiti laikraščiai.

Nieko sau, — gerai perstatoma ta musų „matuška".

Amuras.

Geistina surasti naują žemę. Mokslo vyrai mano, kad šiaurės poliariškame dirže turi buti dar niekam ikišiol nežinomas kontinentas. Matematikai-geografai išskaitliavo aplamai net jo didumą, jis anot jų, siekia — 500,000 ketv. mylių; nupiešė jie ir jo formą.

Voldemaras Stefanson'as, kuris nesenai surado naują eskimosų tautą, ateinančiame liepos mėnesyje važiuoja ieškoti šito kontinento.

Jis tarėsi su Amerikos georgrafiška draugyste, kad ta paskirtų pašalpą organizavimui tos ekspedicijos; tokią-pat sumą manoma buvo gauti iš gamtos historijos muzejaus New Yorke.

Vienok Kanados valdžia „paviliojo'' Stefansoną, paskirdama tam dalykui $75,000 su ta išlyga, kad jis įsmeigs Kanados vėliava ant naujai atidengtos žemės.

Koja parašė knygą. Washingtone išėjo knyga jaunos amerikietės p-lės Gl. Vertju. Tai — romanas, parašytas labai gražia kalba ir rimtai viskas jame apmąstyta. Knyga, nors labai stebėtina, parašyta koja.

Dar jaunystėje jos rankos liko suparalyzuotos; jomis ji nieko nebegalėjo veikti. Tada G. V. sumanė vietoj rankų pasinaudoti kojomis. Ilgus metus turėjo ji prie to pratinties. Dabar ji dešine koja rašo ne blogiau už gerą kaligrafą. Kningos rankraštis perrašytas tris kartus; ta jos kninga turi didžią pasekmę.

JUOKELIAI.

Elgėta.

— Brangiausioji poni, del Dievo, susimylėkite... jau keturios dienos nieko nevalgiau!

— Tai nelaimingas! Kaipgi tas atsitiko?

— Kaip Dievas mato! Patikėkite, skilvis taip burga, kad už ardymą ramumo tik-tik nesučiupo mane policija.

Varduvėse.

— Ar galiu matyti varduvininką?

—Ne, negalite.

— Kodel? ar jo nėra namie?

— Namie tai namie, bet tokiame stovyje, kad aš jums nepatariu ir rodyties jam.

— Kodel gi taip?

— Visvien jis tamstos nepažįs.

Patarnavimas.

1. Esant pas sunkiai sergantį ligonį, reikia pasirupinti apie karstą (grabą).

2. Matant pargriuvusį žmogų, reik greit atsigulti ant jo.

3. Norėdamas imti dalyvavimą linksmume savo draugo-jaunikio, turi bučiuoti jo mylimąją.

4. Sveikindamas draugą su pirma alga, turi jam padėti „pajudinti'' uždirbtus centus.

5. Baudžiant prasikaltusį sunų, reikia verkti ir šaukti lygiai, kaip ir jis.

6. Augštai gerbdamas vardą garsaus rašytojo, turi pasirašyti jo vardu po savo raštais.

7. Gerbdamas savo artimą, privalai pasiimti ant savęs užduotį atplėšti ir perskaityti jam prisiųstus laiškus.

Tvirtas budas.

— Ot, tyčia praeisiu pro bufetą — bet visvien negersiu, jokiu budu neprasižengsiu. O vienok puikiai sustatyti tie vyno buteliai — tartum koki batarėja. Juk malonios ir akį veriančios tų saldžių skįstimėlių spalvos... net jų šešėliai viliote vilioja, traukte traukia žmogų. Rodosi, kad aš bučiau dailininku-piešėju, taip ir nupieščiau... Taip, puikus esti gamtos peizažai! Bet.. daviau žodį — ir negersiu, nė už kokius pinigus — ni-ni... Štai aš jau ir praėjau! Kokis tai tvirtumas žmogaus budo: pasakiau — ne, ir basta. Pagirtinai, molodiec... Nu, bet už tokį narsumą, už tokį kietumą reikia sau atlyginti, — taip sakant, reikia suteikti užmokestį, už stebėtiną budo tvirtumą. Tik gaila, kad nėra tinkamo draugo, — nu, bet visvien... išgersiu ir vienas...

Vaizdelis iš Rusijos gyvenimo.

Miestsargis (užklupęs naktį patvoryj miegantį girtuoklį):

— Ei, tu! Kelkis!

— N-negaliu...

— Kur tu gyveni?

— N-nežinau...

— O tavo vardas ir pravardė — tą turbut žinai?

— T-taipgi nežinau.

— Ką gi man dar su tavim daryti.

—Paimk a-adresų knygą, perskaityk visus vardus, ir k-kada pasitaikįs mano vardas — aš pakelsiu ranką.

Termometras.

Svečias. — Ei žmogau! Duok man zupės, tik karštesnės.

Praėjus kelioms minutėms.

Svečias. — Jųs nešate man ne labai karštą zupę.

Tarnas. — Bet juk jųs jos dar nemėginote, ponuli!

Svečias. — Jei jųs galite joje laikyti savo dičkį pirštą ir nejaučiate skausmo, tai reiškia, zupė yra ne labai karšta. Atneškite kitą!

Skaitliavimo mokytojas.

—Ką gi tu tenai, karvelėli, rašai į savo notatką?

— Tai aš paženklinu, kiek šiandien kartų aš su tavimi pasibučiavau, Elziutė. Penkiolika kartų. O išviso, nuo to laiko, kada mes susižiedavome, aš pabučiavau tave 837 kartus. Ir tu mane pabučiavai 837 kartus. Išviso — 1674 kartus.

— Tai niekis, ką gi čia skaitliuoti.

— Nesakyk nieko. Tai labai įdomu iš grynai matematiško atžvilgio.

Gydytojo meilė.

— Magdute, parodyk savo liežuvį!

— Nu, kas čia per baikos!

— Jokios baikos. Aš mėgstu žiurėti į tavo žavėjantį liežuvį, — jis toks sveikas, raudonas. O dabar pasidėk jakutę — aš pasiklausysiu tavo širdies tvaksėjimo.

— Juk man niekas neskaudi.

— Žinau... Bet man tai yra didžiausias užganėdinimas — klausyti, kaip lygiai, maloniai tvaksi tavo širdelytė.

Kaip sutaupyti pinigus.

Pripras ti prie pinigų taupymo yra gan sunkus dalykas.

Dėti pinigus į taupomąją kasą silpno budo žmogui visai mažai naudos, nes visados galima iš ten juos išimti. Geriausiai pasielgti sekančiai:

Padaryt rašomajame stale skylutę ir leisti jon kasdien po vieną kelnių guziką. Šitą operaciją reguliariškai reikia daryti laike 2—3 mėnesių, — iki, galop. guziko mėtimas nejeis paprotin.

Tada nuo guzikų reikia pereiti ant centų, paskui ant penktukų, dešimtukų, 25 c., 50 c...

Rašomojo stalo raktą reikia įmesti į vandenį — upę, ežerą jurę...

Papratus panašiu budu taupyti pinigus, greitu laiku susidės didelė jų kruva...

Draugės.

—Nu Elenute, kaip tavo jaunikis, vis taip-pat į tavę įsimylėjęs.

— Ir dar kaip?! Daeina net iki to, kad jis šokinėja apie kiekvieną moterį, kuri tik yra vardu Elena.

— O gal jam kita Elenutė geriau pasidaboja, arba net visos jam taip-pat geros, kaip ir tu?...

Širdingas prisipažinimas

— Juk iki vestuvių tu sakei, kad turi tiek ir tiek pinigų. Dabar gi pasirodo, kad pas tave nėra nė skatiko. Tai tu mane prigavai?

— Aš labai stebėjausi, kaip tu viskam tikėjai...

Vietinės Žinios

— **Nauja opera lietuvių kalboj.** Birželio 3 d. vakare McCaddin salėje pastatyta musų scenoje nauja komiška trijų veiksmų opera „Kornevilio Varpai'', kurią sulietuvino P. Bukšnaitis. Tiesa, tai lengvo turinio veikalas, bet žmonėms labai gerai suprantamas ir pavyzdingai atliktas. Tos operos vedėjai — dirigentas K. Strumskis, scenerijus — A. Kvederas ir režisierius P. Bukšnaitis gali savo darbo vaisiais tikrai pasidžiaugti. Darbo bei truso dėta daug, taigi ir veikalas išpildytas su mažais, beveik neužtėmijamais išėmimais-nedatekliais, pilnoje to žodžio prasmėje—pavyzdingai.

Kiek ligi šiol pastatyta buvo Brooklyno lietuvių scenon veikalų, nė vienas jų nebuvo taip gerai atliktas, kaip „Kornevilio Varpai''. Nė profesionalai aktoriai, jei butų paimti, nebutų geriau atlikę savo rolių, kaip atliko: A. Kvederas — Gasparo, seno skupuolio ukininko rolę, A. Kancieriutė — Serpoletės, Gasparo rastinės, nežinomų tėvų dukters rolę, P. Bukšnaitis — Rejento, Kornevilio notaro rolę ir A. Kriaučiunas — grafo Enrikio de Kornevill rolę. Kai jie pasirodė scenon, žiurėtojai visai pamiršo apie Kvederą, Kaniceriutę, Bukšnaitį ir Kriaučiuną. 1) Publika matė prieš save skupuolį Gasparą, vyliugingą senį, kuris pamylėjęs auksą, svetimą turtą, stengdamosi atstumti nuo savęs nuožvalgą, kad jis lankosi nakties laiku į Kornevilio palocių ir tenai džiaugiasi auksu, blizgančiu auksu. Atstumimui nuo savęs nuožvalgos jisai sumano gązdinti žmones: apsisiaučia balta paklode užsidega žvakę ir priėjęs prie lango mosikuoja bei švaistosi ir gązdina kaimiečius ir kitus žmones. Žmonės pradeda plačiai kalbėti apie vaidinimosi ir apie šmėklas, kurios viešpatauja Kornevilio palociuje, o Senis Gasparas juokiasi. Kartu su juo juokėsi ir publika. 2) Serpoletė — tai išdykusi, saumylė mergaitė. Ji didžiuojasi prieš savo drauges ir net jas pašiepia. Paskiau pareikalauja ir lieka pripažinta grafaite Luiza de Lucenay. Apsivelka ilga šlebia, kurion eidama painiojasi, pasiima monoklį ir vaikščioja pasiputusi bei giriasi apie savo pažintį su grafais, markizais ir net karaliais. Bet išsiaiškinus, jog ne jinai tikroji grafaitė, tik Žermina, ji nelabai tenuliusta; priima savo likimą be didelio nusiminimo. 3) Rejentas, Kornevilio notaras, — tai didelis saumylis ir pasiputėlis, mokantis su panelėmis gražiai flirtuoti ir labai didelis bailys. Kai tarnaitės „samdymo dienoje'' šoka ant rankos, tai rejentas, žiurėdamas į mergaičių blauzdas net ant stalo užsilipa, pradeda diriguoti ir bediriguodamas nusiverčia nuo stalo. Apsiskelbus Serpoletei grafaite Luiza de Lucenay, jisai į kitas mergaites nė nebežiuri, bet tupinėja apie ją ir nuolat ją sekioja. Gi iškilus kokiam trukšmui ar sumišimui, slepiasi už mažos mergaitės. P. Bukšnaitis, Rejento relėje, parodė tikrą komiko talentą.

4) Grafo Enriko de Kornevill rolė taip jau gerai atlikta.

Tarp antrųjų geriausia lošusių reikia paminėti šiuos asmenis: A. Mikuliutę — Žermės, pamestosios grafaitės rolėje, A. Radzevičių — Vaito rolėje, Nį N. Fuinaro, assesoriaus rolėje ir J. Anamavičių—Kašaloto, grafo oficieriaus rolėje.

Galop reikia pasakyti, kad šitą perstatymą labiausia puošė chorai bei baletas. Vienas lietuvių veikėjas, kuris matė šitą veikalą ant svetimtaučių scenos išsireiškė, kad svetimtaučiai ne geriau padainavo už musiškius — Central Brooklyno ir Williamsburgo dainininkus. Lauksime daugiau tokių gražių, lengvų veikalų. Nebutų prošalį ir šį-patį, „Kornevilio Varpus'', ateinančiame lošimų sezone atkartoti.

Publikos ant šio vakaro buvo pilnutėlė McCaddin Hall svetainė.

— **„Faustas'' ir „Šienapjutė''.** Taigi birželio 7 d., McCaddin svetainėje ant Berry gt. buvo suloštas taip senai laukiamas „Faustas'' — 1-mas aktas ir „Šienapjutė''. Vaidino „Scenos Mylėtojų'' choras, vadovaujant Mikui Petrauskui.

Apie „Fausto'' atlikimą sunku ką-nors tikro pasakyti. Pirmiausia, kad šitas veikalas padarytų ant publikos tinkamą, gerą įspudį, tai tur buti tinkama scena su įvairiais prietaisais, o galop, atlikimui Fausto ir Mefistofelio rolių reikalingas geras išsilavinimas ir įprotis — juk čia svarbus kiekvienas gestas kiekvienas krutėjimas taipgi — pozos, mimika, balso tonas ir tt.; jei to vis nėra tai „Faustas'' niekam negali patikti.

Beto musų publika mažai žino apie panašios rųšies klasiškus veikalus — jie jų tinkamai nesupranta, jie jiems darosi nuobodžiais.

„Šienapjutė'' buvo atlikta gan gerai. Ji įvedė vakaran kiek gyvumo — visų žiurėtojų veidai tartum nušvito, pasidarė linksmesniais. Daugelis, manau, prisiminė senus laikus Lietuvoje, kada matė tikrą šienapjutę savo krašto gojuose — apluokuose bei sodybose ir be abejonės, patįs joje dalyvavo. Tikru „Šienapjutės'' padabinimu buvo A. Kancieriutė, tarnaujančios mergaitės Aldonos rolėje, — ji dar kartą patvirtino savo gabumą scenos srityje. Gan gerai atliko savo roles: P. Narvydas — Mikolo Gotauto (ukininkaičio) rolėje, S. Vaineikis — Andriaus Masiulio rolėje ir O. Ražukiutė — Stepo Juškaus (pusbernio) rolę.

A. Kancieriutei liko įteiktas gražus gėlių bukietas.

Publikos buvo mažai — pusė sėdynių matėsi neužimtų; mat tą savaitę laike SLRKA. seimo buvo lošta toje pačioje salėje „Kornevilio Varpai'' ir duotas koncertas.

— **Koncertas.** Birželio 4 d. vakare, McCaddin salėje buvo koncertas. Kas tame koncerte buvo dainuota, apie tai mes jau paminėjome ištisai pereitame numeryje. Koncertas, galima pasakyti, iš muzikos žvilgsnio pasisekė. Šitame koncerte geriausiai, pilnoje to žodžio prasmėje, atsižymėjo pianistės: p-lės Angnes Staudenbaur ir Laura Karužiutė bei dainininkė — p-lė Marė Karužiutė. Neblogai taipogi padainavo solo p. A. Kvederas, duetas —p-lė A. Mikuliutė ir A. Kvederas, kvartetas — p-lės A. Kancieriutė, J. Vidrinskiutė, bei p-nai Kazys Brazys ir Antanas Kvederas ir galų gale Šv. Cecilijos choras iš Newark, N. J. diriguojant p. A. Radzevičiui.

— **SLRKA. 28-tas Seimas.** Birželio 5 d., šeštą val. vakare, užsibaigė šitos didelės lietuvių katalikų organizacijos seimas. Seime dalyvavo viso 82 delegatai, tarp jų — septyniolika kunigų. Platesnis šio Seimo aprašymas tilps šitam ir kitam „Vien. Liet.'' numeriuose.

— **Nedėldienių mokyklų iškilmės.** Birželio 5 d. buvo iškilmingai apvaikščiojamos 84 metų nedėldienių mokyklų sukaktuvės. Šitose Brooklyno iškilmėse dalyvavo virš 150,000 vaikų. Didžiausios minios gražiai apsirengusių vaikų vaikščiojo po žymesnes miesto gatves; ypač gražiai išsižiurėjo vaikų minios Prospect parke. Tos visos vaikų iškilmės darė labai malonų įspudį, kaip ant pačių vaikų, taip ir ant minios suaugusių žmonių, kurie buvo susirinkę pažiurėti tos iškilmės.

New York Žinios.

¶ **Kapų puošimo diena.** Užper. pėtnyčią, „Decoration Day'' šventę apvaikščiojant prie į įėjimo į Central Parką, atidengtas žuvusiam Cubos vandenyse karo laivui „Main'' paminklas — „Main Menument''. Atidengimo parodoje dalyvavo 5,000 jureivių. Tarp kitų žymių civilinių žmonių, dalyvavusių prie to paminklo atidengimo, buvo: ex-prez. Taftas, New Yorko gub. Sulzer, miesto majoras Gaynor, Bostono miesto majoras Fitzgerald. Taipogi buvo daugybė admirolų, kapitonų ir kitų jureivijos oficierių, ir Suv. Valstijų laivyno ministeris, Josephus Daniels. Karo laivai New Yorko prieplaukon pribuvo šie: Wyoming, Florida, Arkansas, Delaware, North Dakota, New Hampshire, South Carolina, Kansas, Virginia, Georgia, New Jersey, Rhode Island ir keletas kitų. Nuo Cubos ton parodon dalyvavo karo laivas „Cuba''.

¶ **Fr. Friedmann'o institutas** džiovininkų gydymui jau atidengtas 103 gatv. ir W. End ave. Pirmą dieną po atidengimo liko įskiepyta 25 džiov.; nuo kiekvieno imama ne mažiau 25 dol. Nekurius tas savo rųšies „trustas'' priverčia mokėti po 200—300 dol. Kitiems gi daromi skiepijimai ir dykai.

Paskutinėse dienose keletas autoritetiškų gydytojų viešai paskelbė apie netikusius Friedmann'o vaistus, o jo veikimą Amerikoje pavadino formališka, sistematiškai suplenuota prigavyste.

Gegužio 29 d. valdiškas „Sveikatos Biuras'' uždraudė d-rui Fr. Friedmann'ui vartoti jo vaistus — vaksiną ir paliepė uždaryti, iki galutinai neišsiaiškįs dalykų stovis, augščiau paminėtą institutą.

¶ **Miesto majoras Gaynor** išleido paliepimą areštuoti visus, kurie mėčioja parkuose popiergalius ir kitus dalykus. Tam tikras policistų skyrius saugos nedėldieniais visus miesto parkus. Taigi reikia apsisaugoti, kad nepapulti į tų guzikuotų sargų nagus.

Šitas majoro paliepimas — tai pagirtinas daigtas, nes dabar parkai bus šiek-tiek švaresniais ir malonesniais akims.

¶ **„Geras daktaras''.** Šiose dienose ant 2-os gt. po num. 237, rajone, kurį paprastai vadina „mažaja Vengrija'' mirė senukas daktaras, Frank Karoli. Jis gyveno visai bėdinai, dviejuose kambariuose, už kuriuos mokėjo $2.50 į savaitę. Karoli buvo plačiai apsišvietęs žmogus, žinojo 16 kalbų ir turėjo keletą medicinos diplomų. Jis gydė išimtinai tik vienus neturtėlius, nuo kurių neėmė jokio užmokesnio. Savo pragyvenimui jis uždirbdavo lekcijomis, rengdamas mokinius prie kvotimų ant dentistų.

Miręs senukas kartu su savim nusinešė savo gyvenimo paslaptį. Žinoma, kad jo tikra pavardė nebuvo Karoli. Amerikon jis atvažiavo 20 metų atgal iš Austrijos. Savo artimiems draugams jis tankiai sakydavo, kad jis stengiasi užmiršti savo praėjusį gyvenimą, kuris spaudžia jo dvasią.

„Geras daktaras'', kaip jį vadino ant 2-os gatvės, paliko, „nuosavią'' lovą, pogalvę ir 38 c. kapitalo.

¶ **Morgano kolekcijos.** Nors tikrai nepasakyta, betgi kalbama, kad yra viltis, jog Morgano dailės daiktų kolekcijos ateinančių metų pradžioj bus sudėtos į New Yorko dailės muzėjų (Metropolitan Museum of Art). Tam tikslui jau yra baigiama taisyti vieta — šiaurinis sparnas, kurin bus sudėta 4,100 dailės daiktų.

VIDURIU LIGOS

Visi gydytojai sutinka su tuom, kad didžiausia dalis jų pacientų — tai žmonės serganti vidurių ligomis. Neprileiskit prie to, kad jųsų viduriai išeitų iš tvarkos ir tuomi nutaisytų kelią kokiai nors pavojingai ligai.

Severos Kartus Vynas Viduriams

(SEVERA'S Stomach Bitters).

išves jus ant sveikatos kelio. Jis sustiprins jusų pilvą, sureguliuos virškinimo darbą. Suteiks taipgi sveiką normalį apetitą. Kaina $1.00.

REUMATYZMAS

neuralgija, susidaužymai, sutinimai, paralitiški skausmai, subrinkimas gilių, sustingimas sunarių arba muskulų, padagra, traukučiai, strėnų skaudėjimas, skausmai krutinėje ir šone — reikalauja išlaukinio vaisto pavydale gero linimento.

SEVEROS GOTHARDO ALIEJUS

(SEVERA'S GOTHARD OIL)

yra patariamas ir vertas patarimo, kaipo vaistas tokios rųšies skaudulians ir kenkimams. Kaina 50c.

Pas Aptiekorius. Klauskit Severos vaisto ir reikalaukit, kad jums jį duotų. Jeigu jusų aptiekorius negali jų pristatyt, orderiuokit stačiai nuo mųs.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

¶ **Zbyszko imtynės.** Nežiurint to, kad St. Zbyszko Montrealiuje liko pusėtinai **sužeistas, geg. 28 d.** vakare, Madison Square Garden salėje, jisai ėmėsi su rusų drutuoliu, Georgu Lurichu. Tečiau imtynės nenusisekė, nes besiimant Zbyszko pradėjo silpti, galva pradėjo sopėti ir turėjo nuo imtynių vietos pasišalinti. Tatai imtynių pergalė, noroms-ne-noroms, tapo pripažinta Lurichui. Zbyzsko nusilpnėjimo priežastis, kaip nurodo, tai jo žaizda. Besiimdamas su Lurichu, jis vis kėlęs rankas prie galvos, prie padarytos žaizdos ir jam rodėsi, kad iš jos teka kraujas.

NAUJI RAŠTAI.

„Aušrinė'' N24 Turinys: V. A. *** (Eilės). Zigmo Gėlės. — Aš išėjau į pievužę (eilės), Juozo Žainio. — Kurčiukas. Zigmo Gėlės. — *** (Eeilės) Mis. Gandro. *** (Eilės). A. J. — Minčių žiupsnelis. K. Velbuto — Trumpa estų studentijos gyvenimo apžvalga. Vabalėlio. — Laikraštija ir gyvenimas. Žinios—žinutės. Bibliografija. Kalbos dalykai. Atsakai. Aukos. Pranešimai. Pataisymai.

„Draugija'' N76. Turinys: M. Vaitkus: Mįslė (eilės). Petras R.: Kunigas daktaras Antanas Civinskas. — Vaikų auklėjimas (tąsa). Jonas: Pasaulio procesai (pabaiga). K. Buga: Del musų rašybos. A. Jakštas: Subjektivizmas katalikiškoje publicistikoje. Bibliografija ir kritika. Svetimtautinės spaudos apžvalga. Atsiųstos edakcijon kningos. Naujos kningos svetimose kalbose. Spaudos klaidos.

„Pavasaris'' N5 (13).

„Šviesa'' N6.

„Špitolninkas'' N5.

KRASOS DĖŽUTĖ.

..Dainų mylėtojui: — Tamstos rašteilio-korespondencijos — „Ilgu man, o gal ir visiems!!'' — nedėsime. Straipsnis — ne straipsnis, korespondencija — ne korespondencija; perdaug jau tame rašinėlyje viskas sumaišyta, — priegtam, beveik išimtinai jame kalbame apie bažnytinius dalykus.

Kaz. Dunniui, iš Blissville. Jei tokia neteisinga žinia tilpo „Špit.'', tai jame duokit ir atsakymą, kuris parodytų, kame tikra teisybė — juk „V. L.'' skaitytojai nieko apie tą „Šp.'' tilpusią žinią nežino, tai ir Tamstos atsakymas neatneš pageidaujamos naudos. Nedėsime.

Šliburiui: — Tamstos rašinėlis — „Kvailas'' tilps sek. „V. L.'' num.; ačiu.

A. M.: Tamstos „Post-Scriptum'' gavome — peržiurėsime; iš Tamstos pranešimo neaišku, ar geistina tą komediją tik per laikraštį perleisti, ar ir atskiroj kningutėj išleisti.

ATSARGI MOTINA.

P-nia Frances Lebeda iš Holland, Mich., ištikro yra labai atsargi motina, sprendžiant iš jos sekančio laiško: „Meldžiu prisiųsti man pusę tuzino butelių Trinerio Amerikoniškojo Kartaus Vyno Elixiro. Tai yra ištikro geras vaistas, kurio turėtų rastis kiekviename name. Jusų patarimas ir šitas vaistas išgydė mane, už ką priimkite širdingą padėką. Aš turiu du bernaičiu ir kaip tik patėmiju, kad jų apetitas neyra kaip turėtų but, aš duodu jiems per keletą dienų šaukščiuką prieš kiekvieną valgį, ir viskas vėl buva gerai''. Motinos gali užbėgti už akių daugeliui ligų, arba gali jas greitai išgydyti, sekdamos šitą patarimą. Vaistas yra geras seniems ir jauniems. Kaip tik patėmysit bent kokį nereguliariškumą ar kokį nesmagumą, vartokit Trinerio Amerikoniškąjį Kartaus Vyno Elixirą. Aptiekose. Jos Triner, 1333-39 So Ashland ave., Chicago, IllPamykit apie Trinerio Linimentą reumatiškuose ir neuralgiškuose skaudėjimuose. Jusų aptiekorius gaus jums jį.

IR VĖL, BROLYTI, PIKNINKAS!

Po ilgų streikų ir daug kentėjimų šalčių ir bado mes 58-to SKYRIAUS PRESERIŲ UNIJA, U. G. W. of A. surengėm nors trumpą valandėlę pasilinksminimo, kad atgaivinti savo linksmumą. Todel kiekvienas nuliudęs ir neramus, malonėkit atvažiuoti ant žemiau paduotos vietos ir dienos, o ten atrasite sau užsiganėdinimą, ant tyro oro po gamtos papuoštais meidžiais, susitikdami draugas su draugu, draugė su drauge, vaikinas su mergele, mergelė su vaikinu ir visi podraug suksimės į rundą dainuodami „Mes Lietuvos jaunuomenė, tratata, tratata....'' o musų seneliai iš šalies žiurės ir džiaugsis, kaip mes jauni dailiai linksminamės. Pirma kviečiau, kad atsilankytų nuliudę ir neramųs, o dabar kviečiu, kad atsilankytų linksmi ir smagus, kad suramintų visus suvažiavusius, kuris atsibus SUBATOJE, 14 BERŽELIO-JUNE, 1913 M., antrą valandą po pietų **SCHUETZEN GLENDELE parke**

Užkviečiam visus lietuvius, lietuvaites iš visų apielinkių lietuviškų. Rengdamies važiuot nesusilaikykit nuo važiavimo sakydami, kad drabužiai neprosyti, nes niekas nepadyvis, ba preserių pikninkas. Neatidėkit ant kitų pikninkų, nes tokio smagaus nieks nesurengs. Da čia turiu biskį pasakyt tiems darbininkams, kurie neorganizuoti, kad atvažiuotumet pažiurėt musų organizacijų. Kviečiame ir tuos, kurie biskį sergat, nes parvažievę busite sveiki. **Varde visos Unijos kviečia Komitetas.**

Įžanga į parką labai pigiai tiktai 25 c. ypatai.

Daveža šie karai: nuo Williamsburgo tilto, Bushwick Ave, Wykof Ave; iš Greenpoint, Union Ave.; nuo senojo tilto, alavaite Ridgewood, karas Gates Ave., Myrthle Ave.,; iš C. Brooklyno alavaitė Myrthle Ave ir karas Myrthle Ave.; iš South Brooklyno alavaite 5th Ave., persimainant ant Bridge Str. stoties ir važiuoti iki Ridgewood, o Ridgewoode persimainyt ant Ridgewood karo, kuris nuveš į Parką.

Parsiduoda pigiai

bučernė ir Groserštoris vietoje lietuviais ir lenkais apgyventoje. Biznis gerai apsimoka.

K. Siwecki,
96 Hobson Ave. (cor. Washington Ave.) Laurel Hill, L. I., N. Y.
(25)

ANT PARDAVIMO

namas už pusę prekės iš priežasties išvažiavimo, taipgi 2 lotai. Meldžiu atsišaukti kas vakarą nuo 6 iki 10, Subatomis po pietų ir Nedėldieniais visą dieną.

John Buller,
181 Meeker Ave. Greenpoint-Brooklyn, N. Y.
(27)

SALIUNAS ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda saliunas geroj vietoj — apgyventoj lietuviais ir lenkais. Biznis eina gerai. Priežastis pardavimo—einu į kitą biznį. Kreipkitės šiuo adr. 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdaryta $1.oo.

120-124 Grand st., Brooklyn. N. Y.

I. J. Paukštis & Co.

Liudas Gira.

Žalioji Pievelė.

Eilių rinkinys.

Prekė 65 c.

200 ŽAIDIMŲ

kambaryje ir tyrame ore.

Su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimais.

Jaunuomenei dovanėlė.

Sutaisė **Matas Grigonis.**

Prekė 75 c.

GAUNAMOS PAS:

J. J. PAUKŠTIS, & CO.

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI

AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA

ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) *$52.517.97.*

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.

P A Š A L P A — A P Š V I E T A

V I E N Y B Ė

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, *versta K. Puidos. Pusl. 143. Čienia 45 centai.*

Ši drama lošiama jau beveik visų civilizuotų tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus styliaus. Biednos lietuvės mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsireiškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasilieka pas vokietį, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės'' bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jąs tinkamai ir prisirengę suloš.

VISUOTINOJI

HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio historija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika''. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet historiškus vardus įsidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, *davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.*

Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas'' gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatizuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdymą mergaitės nekaltybės. „Mirga'' yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinės'', tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

MIKO PETRAUSKO KONCERTAS

BUS 14 BIRŽELIO, 1913 m.

Szv. Jurgio Dr. Svetainėje, 180-182 NEW YORK AVENUE, Newarke, N. J.

PRADŽIA KONCERTO 8:30 v. VAK.

DALYVAUNA ŠIE ARTISTAI: P. Čiurlionis, pianistas; S. Stefanavičius, pianistas; Ona Žigmančiutė, sopranas; Bronia Bočkiutė, sopranas; A. Radzevičius, koro vadovas ir Šv. Cicilijos koras.

Tikietų kainos: 75c.50c.25c. ypat. Tikietai gaunami pas A.Radzevičių. 102 Warwick str.; pas Šv. Cicilijos koronarius ir svetainėje prieš koncertą, vakare.

Lietuviškos Konservatorijos mokinių koncertas, Waterburio skyriaus, bus 29 birželio.

Liaudies Dainos,

Solo balsui ir pijanui,

Sutaisė

MIKAS PETRAUSKAS.

1. Vai aš pakirsčiau žalioj girioj klevelį ..... 20c.
2. Jojau dieną, jojau naktį 60
3. Siuntė mane motinėlė į jureles vandenėlio 20
4. Šių nakcialy, per nakcialy nemigau 30
5. Ko liudit sveteliai, ko nedainuojat? 20
6. Saulelė raudona, vakaras netoli 25
7. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka 15
8. Už šilingėlį, už mažulėlį 30
9. Skyniau, skyniau skynimėlį 15
10. Dovanojo man motulė baltų drobely 15
11. Jahna mahte seeru sehja, lihgo 15

Viso $2.65

Gaunamos pas:

J. J. Paukštis & Co.,

120 Grand Str., Brooklyn, N.Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučiųligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

Telephonas: 6426—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.
152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI

naujos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašykite šiandien, o gausite katalogą dykai. Knygos teipgi parsiduoda ir yra reikalinga Agentų.

Kreipkitės per laišką a t šio antrašo:
A. MALIAUSKAS,
687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.

P. S. Teipogi parsiduoda naminiai rakandai (Furniture) ant išmokesčio vietiniai krepkitės pas mane.

Ar matei kada-nors laikraštį
"DRAUGĄ"?
"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.
"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50
Rašydami laiškus adresnokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. Mokslas prasidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.

Mokyklon Lietuves priima „The Internationa College of Midwifery".

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per teiepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldakningių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daiktų. Taipgi monų knninga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, kiernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Rusų tautiškas savaitraštis

"RUSKIJ EMIGRANT"

(Išeinantis Ketvergais).

Prenumeratos čienia metams:

Visose Suvienytose Valstijose ir New Yorke 1 dol. 50c.
Į Kanadą ir Rosiją . . . . . 2 „ —

Adresuokit:

166 AVE., A., „RUSSIAN IMMIGRANT„ NEW YORK, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos pilieciu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriguimybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA J. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. **Brooklyn, N. Y.**

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tonų. **Kursk** — 13.500 tonų. **Czar** — 13.000 tonų.

Į Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į **Liepoją.**

$31.00	3-čios	klesos	$33.00.
$45.00	2-ros	klesos	$50.00.
$65.00	1-mos	klesos	$75.00.

Išplaukia kas antra subata.

Sekanti išplaukimai iš New Yorko:

Czar — Gegužio 31
Kursk — Birželio 14
Russia — Birželio 28

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS,

Tiktras lietuvys, baigęs mokslą steito universitete. Buvo miestavu daktaru Indianapolyj, Ind. ir specijališkai mokinosi New Yorke **Didžioje Mokykloje** daryt visokias operacijas ir gydyt pavojingas ligas. Po įgijimui didžio daktariško mokslo, Dr. Stankus įrengė savo locną **Sanatorium** (namin ligonbutį), kur užlaiko visokius ligonius del gydymo ir darymo operacijų.

Daktaras Stankus civiliškoj formoj.

Gydo ligas:

Nuo reumatizmo, skaudėjimo kaulu, strėnu, koju pečiu, nuo visokiu kraujo ligu, užkrečiamu ligu, užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, išbėrimą, niežėjimą ir augimą ant veido ir kuno visokiu spuogu, dederviniu ir slinkimą plauku, galvos skaudėjimą, širdies, inkstu, kepenu ir plaučiu ligas, visokias nervu ligas, neuralgija, drebėjimą sąnariu, greitą supykimą, negalėjimą miegoti ir išgąstį, greitą pailsimą, sunku kvėpavimą, peršalimo slogas ir nusilpnėjimą sveikatos, visokias moteru ligas, skausmingu ir nereguliarišku mėnesiniu (baltujn) tekėjimu ir gumbo. Darau operacijas ant gyslu, kaulu, nervu, smegenu, moteru ir vyru gimdančiu organu. Taipgi darau operacijas ant nosies, akiu ir gerklės.

PADĖKAVONĖS UŽ IŠGYDYMĄ.

Aš Jonas Šaltinskas, 926 Jenne st., Kenosha, Wis., ištariu širdingą ačiu daktarui Ign. Stankui už išgydymą manęs. Dabar prašau Tamistos išgydyti ir mano draugą Juozapą Šaltinskį nuo išbėrimo spuogais ant kuno.

Aš Adėlė Bagdonas, P. O. Box 95, Puritan, Pa., pasakysiu tikrą teisybę, kad jusu gyduolės man nedaug gero padarė, tiktai sustabdė slinkimą plauku, išnaikino pleiskanas ir sustabdė niežėjimą galvos, o kas link užauginimo plauku, tai aš nieko nenumanau.

A. J. Juskaitis, 511 Railroad Av., Brooklyn, N. Y., išreiškiu savo širdingą padėkavonę Dr. Ig. Stankui už išgydymą nuo skaudėjimo pečių, skaudėjimo po krutine ir sunkaus kvėpavimo. Da turiu kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negū pirma.

Jos. Schultz, P. O. Box 245, Cradon, Wis. ir Pranas Grablauskas, P. O. Silver Creek, Pa., širdingai dėkavojame daktarui Stankui už išgydymą nuo kroniškų, užsisenėjusių ligų.

Tos visos padėkavonės yra įdėtos su pavelijimu pačių pacijentų. Kiti visi yra užlaikomi didžioje slaptybėj. Dr. Stankus duoda daktarišką rodą ir ekzaminavojimą dykai ypatiškai ir per laišką, be skirtumo kaip toli gyvenate: Amerikoj, Kanadoj ar Anglijoj. Visuomet kreipkitės ypatiškai arba laišku ant šio adreso:

DR. IGNATIUS STANKUS,
1210 SOUTH BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4.

TUKSTANČIAI ŽMONIŲ

Kuriems buvo pirmiaus gyvenimas pilnas kankinimų ir varginimo nuo visokių ligų silpnybių, pakartęs; besant išblyškę, išbalę, sulinkę, sukniubę, vos kojas pavilko, bet kad atsišaukė prie PROFESIONALIŠKO DAKTARO, THE PH. M. CLINIC, aprašant arba apsakant ligą, kas kenkia, tad tapo pamatiškai trumpam laike išgydyti ir dabar yra sveiki, laimingi, ir iš gilumos širdies dėkingi, taip sako išgydyti:

UŽŠVIS SAULELĖ Į MUSŲ LANGELĮ!

GARBINGAS DAKTARE: Apturėtas liekarstas vartojant vis ir vis sveikata ėjo geryn ir lengvyn, o ta užsenėjusi mano liga, nuo Jusų tikrų galingų gerų liekarstų, kaip sniegas nuo saulės spindulių nyko. Dabar jau pasilikau visai sveikas, nes krutinė ir galva nustojo skaudėti teip ir kosulys visai išnyko. Pirmiau buvau silpnas, sukliurės-sukumpęs, o per galybę augščiausio mokslo ir tikras liekarstas, pasilikau sveikas, stiprus vyras, dėkavojantis tik Philadelphios M. Klinikui. Su guodone **M. P. Sakalauskas,** 3231 Emerald Ave., Chicago Ill.

Mrs. Petronėlė Bakutėnė, 125 2nd st. Somerville, N. J. Teipat dėkavoja už išgydymą, nes pirmiau ją gydė didžiausi New Yorko daktarai, kurie negalėjo pagelbėti, o vienok **Philadelphijos M. Clinikas,** atsakančiai į trumpą laiką, moteriškę padarė sveika nuo labai didelės ir apsenėjusios sunkios ligos. **Mr. M. Kazioras,** 1612 Chestnut st. Trenton, N. J. Nemažiau yra dėkingas už išgelbėjimą jo gyvasties ir išgydymą nuo nervų, krutinės skaudėjimo, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, skrėpliavimo. Lygiai labai dėkavoja **Mr. J. Rusiks,** 333 15th av. Newark, N. J. **Mrs. D. Karasevičia** 63 Bouth st. New Britain, Conn. **Mr. Julius Birsenas,** 318 Franklin st. Port Washington, Wis. **Mr. Jonas Tamulis,** R. D. I. Malboro, Mass. **Mr. Jos. Jurevičė,** 147 W. First st. Fulton, N. Y. **Mr. Ant. Čeras,** 858 So. Swanson st. Philadelphia, Pa. Ir tukstančiai kitų, kurių negalime į laikraštį sutalpinti.

Todel, jeigu esi nesveikas ir greitam laike tikrai nori išsigydyt, tad kreipkis čion, kur tukstančiai kaip į pamačlyvą vietą traukia ir tampa išgydyti. **Ateik arba rašyk šiandie lietuviškai,** nes gromatnešis su mandagumu priduos laišką: kas kenkia, o busi išgydytas. Džiaugtes pasilikdamas sveikas ir laimingas ant visada. Nėra skirtumo kokia liga sergate ir kas kenkia, nes jeigu speciališkai **profesionališkas daktaras Kliniko** pripažins, jog gali buti išgydytu, tai gali tikėti, kad apturėsi tikrą pagelbą: be peilio be operacijos, bet su tikroms liekarstoms nuo: inkstų ligos, skaudėjimo sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, kepenų, kosulio ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo, slogų, nuo abelno sveikatos nusilpnėjimo, dyspepsijos, neuralgijos bei **nervų ligos**; teipat nuo jaunystės išdykumo klaidų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių slaptų užsikrečiamų ligų. **Teipat moteriškų ligų,** kaip: skausmingų mėnesinių ir kitų visokių ligų, kurios tik varginimui žmonių atsiranda. Rašant visada reik adresuot teip:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

Atsilankantiems asabiškai ofiso valandos yra šitos kasdien: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Nedėliol nuo 10 iki 3, o Utar. ir Pėtn. vakare nuo 6 iki 8.

Teipat reikalauk nuo Kliniko knygos „DAKTARAS", o bus prisiųsta.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaipo kaulinio, muskulinio, sciatikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Teippat ir jųs galite gydyt savo Rumatizmą su mano gyduolėm ir buti vienas iš daug šimtų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri teip tankiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsigydymą mano vaistuose.

Vaistai kaštūoja vieną dolerį ($1.00), o su prisiuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. **(cor. Berry st.)** **BROOKLYN, N. Y.**

BUKIE VYRAS

REPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLUS PAJIEGAS,
UŽTRUCINTAS KRAUJAS.

BUKIE

Iszmintingas
ir
Likie sveikas

DR. O'MELLEY BUDAS

Visados išgydo!
Išbandyta per 30 dienų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasto per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA: Darbininkai kurie pas mane dirbo, gali sakyti, kad jie žino mano methodą ir pagal jų gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik **Vincas Dr. O'malley Budas** ir naudojimas tik **Mano Offise.**

Aš nedrukuoju jokių gromatų ligonių kadangi atsilankymas į mano Offisą parodys jumis, kad turiu daugybę gromatų nuo ligonių iš visų šalių pasaulės, kurie tapo išgydinti.

Prisiųsk 2 c. markę už knygutę padabintą pavoikslais apie Repturą.

Dr. Alex O'Malley

158 S. Washington Str.,
Wilkes-Barre Pa.

Galima susikalbėti lietuviškai-lenkiškai.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik $2.00, pusei metų $1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA** Provizorius **VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos t i k r a i geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę speciljališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Kataiogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas tris kartus per savaitę redagnojamas J.K.Okuncovo

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

—AGENTURA—

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes knoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit knogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

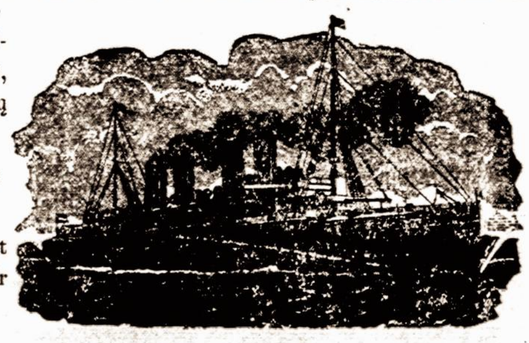

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias kningas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekinoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekinoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształis & Co.

120-124 Grand Street, **Brooklyn, N. Y.**

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50 / Ant pusės meto $1.25 / Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 / Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. / Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna par visą metą už $3 in Amerika, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St.
MAHANOY CITY, PA.

PAIN-EXPELLER

Vodų ir kitokių vabalų įgėlimai, taojaus palengvinami yra Dro Richterio Pain Expellerių, 25 ir 50c. kiekvienoje aptiekoje arba išsirašyk tiesiog

F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington str., NEW YORK, N. Y.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 2334 Greenpeint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris; visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašines. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

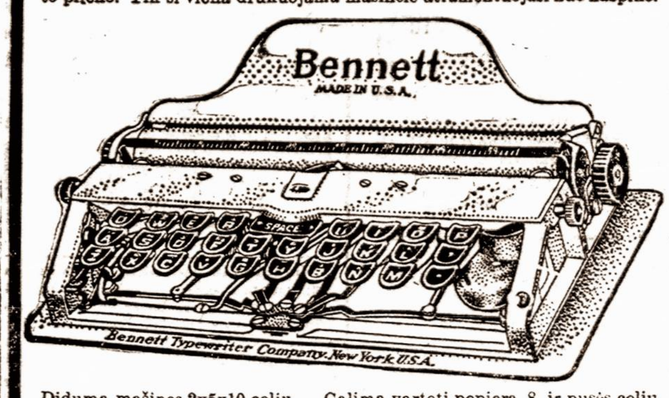

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženkluš. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Naujas išradimas!

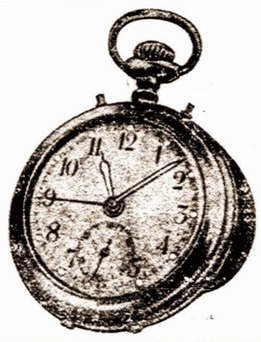

Laikrodėlis elektrikinis, kišeninis: tamsoj gali matyti adynas, budintojas iš miego; gali pribudinti. Labai naudingas del darbininkų mainose dirbančių. Viršai metaliniai juodi, viduriai drestyti, vertės 15 dolerių ir retežėlis vertės 8 dolerių. garantuotas ant 25 metų. Sykiu laikrodėlis ir retežėlis už 15 dol. Prisiųsk 10 dolerių tai gausi laikrodėlį ir retežėlį, o kaip paimsi prisiųstus daiktus, tada man prisiųsi 5 dol.

J. Schidlofsky Room 204
28 Main St. Brockton, Mass.

„SVYTURYS"

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKSTĮ & CO.**
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpeint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpeint.

Geriausia lietuviams užeigą pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street
Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

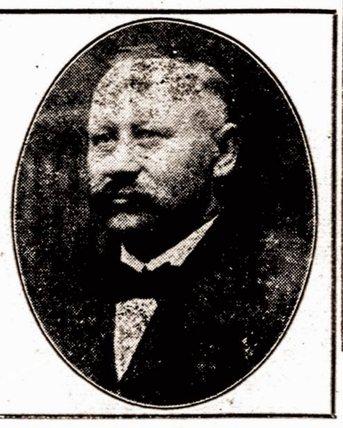

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau nega kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Žmijecznikas yra tikrasis

Žmijecznikas yra tikrai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Eim and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit
Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpeint.

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1102 W'msburgh

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
Box 296, Ketchikan, Alaska.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
" Bell 47
Residence Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangini perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suviršum 1,000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų Referatų ir Praleckijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi biznu, reikalaujanti pagelbos kreipkitės prie:

American Film Exchange
A. T. Račiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3336 W. Bedford.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

---

14 metų senas laikraštis
KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:

Metams **$2.00,** pusei metų **$1.00**

Kanadoj ir Meksike:—

Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:

Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.